

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za Inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za
Inozemstvo 100 D

SCOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
I sloj, peti-vrata
mali oglasi po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm visine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vratice po 10 Din
D. Pri večjem
Naročilci popust
izide ob 4 zjutraj
rasen pondelki in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopis se ne vraca, nefrankirana
pisma se ne sprejema - Uredništvo
telefon štev. 50, upravnost štev. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čeckovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za Inserate, Sarajevo št. 7.563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Trozveza med Italijo, Jugoslavijo in Romunijo.

Belgrad, 26. junija. (Izv.) Od vseh izjav, ki jih je dr. Ninčić dal povodom razprav o belgrajskih konvencijah, je treba predvsem poudariti izjavo, ki je edina politično važna, in to je izjava o našem razmerju do Italije in o razmerju Romunije do Italije. Dr. Trumbič je v svojem govoru pozval dr. Ninčića, da pove, ali je res rekel na Bledu, da Male antante nobene svoje akcije ne izvede brez predhodnega sporazuma z Italijo. Dr. Ninčić je odgovoril, da je res to rekel in da je to

storil radi tega, ker smo mi od držav Male antante Italiji najbližji in zaradi tega na razmerju do Italije najbolj interesirani. Ker je pa še pristavljal, da pričakuje, da sklene Romunija v najkrajšem času morda že danes ali jutri z Italijo podoben prijateljski pakt, kakor ga imamo mi, je jasno, da je njegova izjava popolu odsev politike Male antante. Izjavo dr. Ninčićeve mnogo komentirajo tako politiki kakor diplomati.

Večina sprejela prve konvencije z Italijo.

Radičevci popolnoma v okovih radikalov.

Belgrad, 26. junija. (Izv.) Danes je naša skupščina, oziroma radikalno-radičevska večina s 122 glasovi sprejela prve ali tako zvane belgrajске konvencije. To so speciale konvencije, ki so se sklenile med italijansko in našo državo. Ze samo število glasov »za« je zanimivo, ker kaže, da se je celo med vladno večino našlo skoraj 80 glasov, to je skoraj polovica vladne večine, ki se niso upali oddati javno svojega glasu za te konvencije. Pri tem pa je naglasiti, da so radičevci bili skoraj polnoštivno prisotni in je dr. Ninčić v svojem govoru večkrat s ponosom poudaril, da ima za seboj tako hrvatsko glasovalno vojsko in da je ta najboljši dokaz, da so konvencije koristne in dobre, ne za Srbe, ampak za Hrivate. Taki in podobni komplimenti so padali v náročje radičevcem. Sicer so jih nekateri od njih sprejeli s kislim obrazom, vendar so šli preko vsega tega in oddali glasove za prvi del konvencij.

Na drugem mesecu priobčujemo govor, ki ga je ob koncu glasovanja imel predsednik dr. Subotić. Ta govor, ki ga je smatrati kot oficijelno prošnjo, naj Italija oprosti nekatere kritike, ki so se izrekle napram njeni politiki, je napravil skrajno mučen vtis na vse politične in parlamentarne kroge. Nobenega dvoma ni, da bo napravil v javnosti velik vtis. V parlamentarnih krogih se je po današnji seji, ki je trajala do 9 zvečer, zatrjevalo, da je ta oprostilni govor podpredsednika skupščine bil izgovoren na intervencijo tukajnjega italijanskega poslanika generala Bordrera. Če se to dejstvo izkaže za resnično, je Subotić vreden toliko bolj obžalovanja, da ne rečemo obsodbe. Taka poniževanja še menda ni slišal noben parlament na svetu in dolžnost cefokupne javnosti je, da proti temu odločno nastopi, da se naša država ne bo po podpredsedniku skupščine na tak način poniževala. Še bolj žalostno je dejstvo, da je dr. Subotić Dalmatinec, kajti ravno ljudstvo v Dalmaciji ima najbolj priliko občutiti prijateljstvo z Italijo.

Dopoldanska seja narodne skupščine se je pričela ob pol 11. Pred dnevnim redom so se brale razne formalnosti in naznanila. Prvi je dobil besedilo dr. Ante Trumbič, ki je ostro govoril proti konvencijam in dokazoval njih pogubne posledice za našo državo. Zunajni minister dr. Ninčić mu je takoj odgovarjal. Med njegovim govorom je prišlo v skupščini do ostrih spopadov in do velikih nemirov. Seja se je ob 1 popoldne zaključila.

GRISOGONO PROTIV.

Seja se je popoldne ob 5 nadaljevala. Najprvo je govoril samostojni demokrat Grisogono. V strokovnjaškem govoru je najprej kritiziral posamezne odredbe konvencij, jih popolnoma razgalil ter pokazal na škodljivost teh odredb za našo ljudstvo, predvsem za primorske kraje. Najbolj dolgo je dr. Grisogono govoril o konvencijah, ki govore o naseljevanju. Z drastičnimi primeri je pokazal, da te konvencije nikakor niso sprejemljive.

NINČIĆ POVZDIGUJE ITALIJU V NEBESA.

Nemu je odgovarjal dr. Ninčić. Pri tej priliki je polemiziral tudi z ostalimi govorniki. Predvsem je dr. Ninčić izjavil, da je Grisogona kritika, posebno kar se tiče naseljevanja, neločna in da mora biti javnost pravilno poučena. Kategorično je izjavil, da se s temi konvencijami, posebno s konvencijami o naseljevanju, Italiji ne dajejo nobene pravice. V potrdilo te izjave navaja odredbo, na

podlagi katere zatrjuje, da se Italiji niso dale nobene nove pravice, ampak da so se prej dane pravice omejile na gojivo število let, česar prej ni bilo. Zato se zdi njemu, Ninčiću, popolnoma nerazumljivo, da se v javnosti proti konvencijami nastopa. Po njegovem mnenju bo prebivalstvo, posebno dalmatinsko, oziroma primorsko prebivalstvo, imelo priliko občutiti ureditev teh vprašanj s sosedno nam Italijo. Dolžnost nas vseh je, da delamo na to, da postane Dalmacija popolnoma naša. To se pravi, da je treba storiti vse, da se čim bolje in čim ožje zveže s centrom države. Raditega je treba osredotočiti vse naše delo na to, da se prometna sredstva z Dalmacijo čim prej zgradijo in da se tudi v sami Dalmaciji zboljšajo. Politika belgrajskih vlad napram Dalmaciji je bila vedno takša. Ninčić se tako čudi posebno dr. Buču, proti kateremu se ostro izraža in polemizira z njegovimi izjavami in kategorično odobja žalitve, ki jih je baje dr. Buč v svojem govoru vrgel na italijanski narod. Italijanski narod je kulturn, pravi dr. Ninčić. Nato mu je pel precejšnje slavospeve in z ogorčenjem odbijal vse žalitve, ki so padle na italijanski narod.

RADIČEVCI NINČIČU PLOSKAJO.

Vsi radikali in radičevci so pri tej priliki burno ploskali in pritrjevali dr. Ninčiću in tem trditvam. Ninčić je nato ostro govoril proti ostalim gospodarjem in pozval radičevce in radike, da glasujejo za konvencije. Obenem je izrazil nado, da poziv sledi tudi opozicija. Radikali in radičevci so ves čas tega govorova burno pritrjevali. Opozicija je zelo burno protestirala, posebno ko je dr. Ninčić pel take slavospeve in hvale Italiji. Raditega je bila seja mestoma zelo burna in ostra. Ponovno je prišlo do živahnih konfliktov med predsednikom in posameznimi opozicionalnimi poslanci. Tudi po dr. Ninčićevem govoru je nastal velik hrup. Opozicionalni poslanci so proti poniževalnim nastopom radičevcev in radikalov odločno protestirali. Predsednik je moral napeti vse sile, da je spet vzpostavil red in mir.

IZJAVA ANGJELONIČA.

Nato je v imenu demokratov posl. Angjelinović izjavil, da bodo demokratje z ozirom na škodljivost konvencij glasovali proti njim. V imenu Jugoslovanskega kluba je poslanec Smodej podal sledečo izjavo:

IZJAVA JUGOSLOV. KLUBA.

Belgrajski konvencije so posledica vseh prejšnjih za našo državo nesrečnih pogodb z Italijo. So takega značaja, da more biti le njihovo dejansko izvajanje merodajno za to, ali jih je treba sprejeti ali odkloniti. Sedanja vlada ni pokazala, da hoče in zna ščititi interese naše države napram Italiji, nego nasprotno je napram Italiji zavzela tako popustljivo stališče, kakršnega ne bi smela že z ozirom na naš nacionalni element v Italiji, ki ga pušča italijanskim oblastem, da je vedno izpostavljen največjim preganjanjem. Zato bo Jugoslovanski klub glasoval proti ratifikaciji vseh štirih takozvanih belgrajskih konvencij.

GLASOVANJE.

Izjava g. poslanca Smodeja je bila z odravovanjem sprejeta nakar je predsednik odredil glasovanje. Glasovanje se je izvršilo med precejšnjim hrupom, ker je opozicija pri vsakem radičevcu, ki je tisto in sramežljivo oddal svoj glas za prvi del belgrajskih konvencij, odločno povedala svoje mnenje. Uspeh

je bil: za konvencijo 122, proti 39. Konvencije, ki so bile danes sprejete, so takozvane speciale konvencije. In sicer tele: konvencija o povrnitvi imovine, o posestvih društv in javnopravnih oseb, o zasebnem zavarovanju, o konkurzih, o podporah osebam, ki žive v breme javnih ustanov industrijskih podjetij, o trgovskih družbah in o specijelnem sporazumu med Italijo in našo kraljevinou.

PONIZEVALNA IZJAVA PREDSEDUJOČEGA DR. SUBOTIČA.

Nato je predsednik izrekel sledeče žalostne besede:

»Preden z Vašim privoljenjem zaključim danšnjo sejo, mi dovolite, da podam sledečo izjavo: Ob končni razpravi, ki je bila včeraj v zbornici o poročilu o zakonskem predlogu za sklep posebnih pogodb med našo državo in Italijo, je dobil prvi besed narodni poslanec dr. Buč. Prehajajoč preko težke stvari, da je govoril naš narodni poslanec dr. Buč ne samo brez vsake objektivnosti, ki jo zahteva ugled narodne skupščine, nego tudi brez ljubezni do domačega ljudstva in do lastne države, sem jaz kot predsednik včerajšnje seje na žalost dolžan naglasiti, da je g. narodni poslanec dr. Buč, govorč v italijanskem narodu in njegovih predstavnikih, izrazil misli, ki so nečlane in nepravične. Ko je poslanec dr. Buč uporabil izraze, ki so nepristojni in žaljivi (Pa za to je danes že prepozno!), kar nisem ospustil prilike, da jih ocenim na ta način, da sem kaznoval poslanca in ga pozval k redu. Ali na žalost moram priznati, da ta kazem po svoji milobi ne ustrezajo teži greha, ki ga je storil dr. Buč. (Glasovi iz vrst radičevcev: »Tako je!« Burni in živahn protesti proti opoziciji.) Na žalost ostrešje kazni od tiste, ki sem jo izrekel, to je, da sem mu odvezel besedo in ga izključil od seje, nisem mogel izreči, ker teda, ko je g. poslanec izrekla žaljive besede, niso bili danii predpogoj iz čl. 100 in 101 poslovnika narodne skupščine. Cetudi je g. ministarski predsednik govor gosp. poslanca dr. Buč takoj primerno ocenil, pripuščajoč vso odgovornost g. poslancu samemu, sem jaz prepustil to sebi za konec seje, ker sem dolžan upoštevati ugled narodne skupščine in interese naše države in našega naroda. In zato sedaj na največnejši način izjavljam, da iskreno in obozem in obsojam postopanje g. Buča, radi ka-

terega skupščina izgublja na ugledu in s katerim se jaz radi našega naroda in naše države ne smem in ne morem identificirati. Italijanski narod je v svoji preteklosti prispeval in tudi sedaj še prispeva toliko k splošni civilizaciji (med klj: »Mateotti!«), h kateri teži tudi naš narod, da prihaja, kakor vse človečanstvo priznava, kot eden prvih sodelavcev na velikem delu splošne kulture v poštev. Naš narod se ne sme izločiti iz kroga civiliziranih narodov in odvreči od sebe čut hvaležnosti in priznanja za one velike dobre, ki jih sprejema od splošne civilizacije, pri katerih je bil italijanski narod eden glavnih stvaritev, a tudi za vse one velike in za italijanski narod dragocene prispevke, ki jih je skupaj z našimi zavezniki dopresel za obrambo splošne civilizacije in za obrambo svobode malih narodov, napadenih in ogroženih od strane evropske vojske. Naš narod ima čut globoke hvaležnosti, ki ne bo nikdar zmazljana. Da ne bo v zgodovini narodne skupščine ostala niti ena priča, niti en dokaz o nedovoljenem nastopu narodnega poslanca dr. Buča, sem odredil uporabljajoč določbo čl. 128. poslovnika narodne skupščine, da iz stenografskega zapisnika zbrisejo vse one žaljive izraze, ki jih je naperil dr. Buč proti Italiji, proti italijanskemu narodu, proti njegovim predstavnikom in proti italijanski vojski.«

To žalostno izjavo predsedujočega podpredsednika dr. Subotiča je celokupna zbornica sprejela z vidnim in globokim ogorčenjem, kateremu je dala opozicija glasen izraz. Neverjetno je bilo obnašanje radičevcev, ki so se celo držnili, da so ob izjavi ploskali. Skrajno mučen vtis pa je ta izjava dr. Subotiča, ki se je nedavno od tega proslavil s svojimi napadi na dr. Korošča v Mariboru, napravila na galerijo, ki se je le težko vzdržala, da ni demonstrirala. Nastop dr. Subotiča, ki bi moral misliti na to, da je predstavljen v tem momentu naš edino zakonodajno zbornico, vse obsojajo. Njegov nastop bo stal zapisan kot eden najžalostnejših prizorov v narodni skupščini.

Podpredsednik je nato začel sejo in naznani, da bo prihodnja seja v sredo ob 10 dopoldne. Obravnavali bodo še ostale belgrajške konvencije.

Srbski žurnalist za nettunske konvencije.

Trst, 26. junija. (Izv.) Borivoje Mirković je priobčil v pariškem listu »Ere Nouvelle« članek o nettunske konvencijah. V njem pravi, da se je vnela v srbskem in hrvatskem časopisu (slovenskega ne omenja) ostra polemika radi teh konvencij. Mirković skuša na

podlagi trgovskih bilanc in statističnih podatkov dokazati, da so konvencije pred vsem v prid nam. Med drugim trdi, da je na Reki in v Trstu naših državljanih čez 20.000, dočim je Lahov na naši državi samo 7000.

Priziv pisatelja Bevka zavrnjen.

Trst, 26. junija. (Izv.) Pri tukajšnjem prijivnem sodišču je bila danes razprava o prizivu, ki ga je vložil Franc Bevk proti razsodbi goriškega kazenskega sodišča, s katero je bil kot odgovorni urednik lista »Čuk na Palči« radi nedolžne šale o vojaškem življenu obsojen na štiri mesece ječe in 400 lit.

Sodišče je priziv zavrnilo in potrdilo razsodbo prve instance. Razpravi je prisostvoval obtoženec, ki so ga karabinjeri uklenjenega pripeljali iz goriških zaporov. Franc Bevk je preselil v ječi že dva meseca, ker mu vse prošnje za začasno svobodo, oparte na zdravniško izpričevalo, niso nič koristile. Bevk bo torej moral ostati v ječi še dva meseca.

Evharistični kongres v Chicagu.

Newyork, 26. junija. (Izv.) Evharistični kongres je zaključila ogromna procesija proti malemu vseučiliškemu mestecu Mundelain. Procesije se je udeležilo nad osemsto tisoč ljudi. Med procesijom se je utrgal oblak in toča je začela padati. Vsi udeleženci procesije so bili takoj premočeni. Na stotine jih je vsled vročine in razburjenja popadalo v nezavest. Nastala je velika zmeda, ker je vsled kratkega stika obstal ves promet za eno uro. Na kolodvorih je nastala naravnost panika. Okoli sto oseb, povečini žena je bilo ranjenih. Ranjence je poseben vlak prepeljal v Chicago.

Chicago, 26. junija. (Izv.) En dan je kongres posvetil mladini. Službo božjo je ob 11 dopoldne opravil papež legat kardinal Bonzano. Nad 2000.000 vernikov je napolnilo stadion. Poseben sijaj te službe božje je bil zbor 62.000 šolskih otrok, med njimi 500 otrok črncev. Otroci so bili oblačeni v rumenobelih oblekah. Pod vodstvom reh glavnih pevovodij in več pomočnikov je ta mogočen zbor otrok pel »angelsko mašo«. To je kompozicija iz devetega stoletja, ki so jo sedaj nalač za to priliko predelali.

Zarota proti direktoriju

Ivan Jelačin ml.

Ljubljanski velesejmi in slov. trgovstvo.

Po zaključku prvih petih ljubljanskih velesejmov so se čuli v naši javnosti glasovi, da bo priejanje velesejmov polagoma postalo nepotrebno, češ, da so prvi naši velesejmi v Ljubljani že izpolnili svoj glavni namen s tem, da so dovedli slovenske gospodarske kroge v bližji stik z mnogoštevilnimi odjemalci v ostalih pokrajinh naše države, s katerimi dotedaj še niso bili v kupčiški zvezi.

Res je, da je prišlo na prve ljubljanske velesejme mnogo interesentov iz južnih pokrajin predvsem iz radovednosti, da si ogledajo, kaj nudi naša Slovenija, pri tem pa so navezali mnogi izmed njih praktične kupčiske zveze z našimi tvrdkami, ki jih sedaj trajno vzdržujejo. Ko pa je bilo treba upravi velesejma odločiti se za nadaljnje priejanje ljubljanskega velesejma, tedaj je prevladalo naziranje, da so podani tehtni razlogi, da to institucijo slovenskega gospodarstva, ki nam je po prevratu tako sijajno in obenem praktično odprla pot v poslovno tekmo v naši širni Jugoslaviji, stalno vzdržujemo tudi v bodoče.

Ljubljana je s svojimi velesejmi dokazala, da hoče obdržati slovese zibelke slovenske kulture in gospodarske iniciativnosti in moralni karor tudi praktični dosedanja uspehi naših velesejmov nas vzpodbjajo, da ji ta sloves ohranimo tudi za naprej. V naši trgovini zaznamujemo vsako leto nov polet k napredku. In preko vseh križ, stagnacije in raznih drugih težkoč vendarle stremi naša v jedru zdrava slovenska trgovina k udejstovanju na širokem poprišču trgovske konkurenco. Po prestanih kritičnih dobach zadnjih let bodo ravno naši velesejmi zopet pokazali, da slovenska trgovina neomahljivo vzdržuje finančno krizo, davčna bremena, valutne in carinske težave in vsak dan ostrejšo konkurenco ter da hoče s svojo vztrajnostjo, solidnim delom in skromnostjo v svojih zahtevkih gledi zaslужka ostati resen tekmeč ostali domači in inozemski konkurenči.

Mnogo naših trgovskih tvrdk zaznamuje ravno v času ljubljanskega velesejma najživahnejši promet. Četudi marsikatera tvrdka ni udeležena na sejnišču kot razstavljalka, vendarle dohajajo k njej baš radi velesejma odjemalci iz najoddaljenejših krajev, sklepajoč pri tem kupčje za znatne vsote. In takih trgovskih tvrdk, ki beležijo svoje kupčiske uspehe ob času velesejma, dasi jih ne najdemo med razstavljalci, je lepo število! Koristi sejnske prireditve segajo torej praktično daleč preko velesejmskih ograj.

Pa tudi vzporedno priejanje lovskeih, sportnih, higijenskih, kulturnih in sličnih razstav donosa naši trgovini praktične koristi, vsaj dajejo take prireditve dotičnim trgovskim strokom nove pobude za živahnejšo trgovsko delavnost. Velesejem nam je prinesel sejem za kožuhovino in mnogi znaki kažejo, da bo Ljubljana v tej važni trgovski panogi v najbližjem času pokazala svojo posebno iniciativnost.

Pozabiti pač ne smemo, da so institucije velesejmov tudi v mnogih inozemskih tržiščih ostale trajne in da črpanjo dotična mesta iz teh prireditiv znatne koristi. Zemljepisna lega Ljubljane nam bo tudi v bodoče mnogo koristila in v trgovskem razvoju ostalih pokrajin naše države Slovenija ne sme zaostajati, če že ne bi mogla vzdržati za sebe prvenstva.

Ljubljanski velesejem naj ostane vsako leto sezona našega javnega trgovskega nastopa in reprezentance ter živ dokaz slovenske trgovske delavnosti in budnosti.

Da bo jasno!

Izjava.

*Kojuveru aferi sa pismom dr. Žerjavca izjavljenu
u interesu istine sledi:*

- 1.) Da je t. pismo bilo zovereno monarhu u vremenu od 15. januara do 15. maja 1926 godine; da sam ga za to vreme vič puta čitao i da mi je njegov sadržaj vrlo dobro poznat.
- 2.) Da je u tom pismu u to vreme bila i ova rečenica: "... i da počađete tamu diplomatsku činovnika, koji nije klerikalac, a koji osim srpsko-hrvatskog jezika vrede i našim domaćim slovenskim dijalektom."
- 3.) Da se u ministrovom rešenju nije nalažila rečenica: "koji stoji na gledištu narodnog jeolinstva".

Ovu izjavu dajući pred potpisanim notarom a u svrhu da bi mogla poslužiti kao dokaz pred sudom u mesto mog saslušanja u slučaju eventualnog sudskeg sporu.

Marija, 19. junija 1926

*D. Radušo Gnjatić
činovnik ministra za zdravstvo*

Gorenja pri notarju legalizirana izjava dr. Gnjatića je jasna. Resničnost prepisa zloglasnega dr. Žerjavovega pisma, ki sem ga objavil v >Slovencu< dne 13. maja, je s tem dokazana, tako da je o tem izključen vsak dvom, tudi če bi ne bilo za to nobenih drugih prič. Dokazano je s tem tudi, da je bila dr. Ninčićeva rešitev pozneje po objavi tega pisma do-

polnjena. Kdo in zakaj je to storil, je postranskoga pomena, kakor je postranskoga pomena tudi, ali je >Jutrov< faksimile sklepnega odstavka dr. Žerjavovega pisma resničen ali ne. Kajti, če je ta faksimile istinit, potem je to pač faksimile nekega drugega pisma in ne tistega, ki se je nahajalo v dr. Barletovem aktu pred objavo v >Slovencu< 13. maja

in na podlagi katerega je bil dr. Barle premeščen. Kako je nastal akt s tem novim besedilom, to vedo drugi, jaz ne. Gotovo pa je, da s tem prizadeti niso zakrili glavnega, za kar pri celi stvari gre, to je dr. Žerjavove de-nunciacije, katere tudi nobena sodnijska razprava ne bo več spravila s sveta.

Dr. Fran Kulovec.

Uspeh poslanca Sušnika.

Belgrad, 26. junija. (Izv.) Na intervencijo posl. Sušnika je danes prosvetni minister g. Trifković podpisal odlok, s katerim se samostanskim šolam v Sloveniji zopet dovoljuje podpora, ki jo je svoječasno ukinil Pribičević. Prosvetno ministrstvo bo od sedaj naprej v ljubljanski in mariborski oblasti plačevalo zoper 73 učiteljskih moči na katoliških zasebnih šolah, kakor je to bilo pred znanim kulturno-bojnim Pribičevičevim nastopom. S tem se krivica popravlja, samostanskim šolam pa se v Sloveniji omogoča obstoj.

SKS za kancelparagraf.

Belgrad, 26. junija. (Izv.) Odsek za katarski zakonik je danes razpravljal o zadnjih dveh poglavjih kazenskega zakonika. Vladna večina je sprejela samo malenkostne spremembe predloženega načrta. Posl. SLS dr. Hodžar je odločno nastopil proti § 388., tako zvanemu kancelparagrafu. Radikali z Radičevi vred, med njimi Slovenec Andrej Kelemina, so glasovali za ta paragraf, za katerim se skrivajo kulturnobojne tendence. Kazenski zakonik je s tem v odseku gotov. Vršila se še bo samo ena formalna seja, na kateri se bo sestavilo poročilo zakonodajnega odbora.

Finančni odbor.

Belgrad, 26. junija. (Izv.) V finančnem odboru so danes razpravljali o pravilniku za poštni avtomobilni promet. Posl. Pušenjak je

predlagal nekatere spremembe, med drugim da se natančno določijo nagrade za šoferje garaž in upravniku pošt, kjer obstajajo garaže. Nadalje je predlagal, da se izvrši zavarovanje za avtomobile za slučaj nesreče, kakor tudi za šoferje in potnike. Minister teh predlogov ni sprejel. Pravilnik je bil sprejet z 11 proti 9 glasovom. Druga točka dnevnega reda se je odložila na prihodnjo sejo. Nato so se odložili nekateri sklepi odbora za pritožbe in prošnje.

— Odbor za novi davčni zakon danes ni imel seje. Vladna večina je konferirala. Nesoglasja pa so bila tako velika, da ni prišlo do nobenega sporazuma. Vse kaže, da radikali zavlačujejo sprejetje zakona, Radičevci pa molče in ostajajo dalje v vladni. Prihodnja seja bo po dosedanjih dispozicijah še v sredo popoldne.

NEMIRI NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 26. junija. (Izv.) Policija je razglašala množico ljudi, ki se je zbrala, da protestira proti sedanjem političnemu položaju.

POVODNJI.

Mehiko, 26. junija. (Izv.) Pri silovitih plavah v Villa de Leon je utonilo nad tisoč oseb. Ena četrtina prebivalstva je brez strehe. Škodo cenijo na 4 milijone pezov. Na višje ležečih točkah krog mesta se nahaja na stotine beguncev, katerim prihaja na pomoč vojsko. Otroke so spravili v cerke.

Budimpešta, 26. junija. (Izv.) Pri neurju, ki je divjalo včeraj popoldne nad glavnim mestom, je narastla voda predala na mnogih mestih obrambne nasipe pri mestnih vodnih pravah. Veliko ozemlja je poplavljeno.

Slovensko dijaštvu dr. Ninčiću.

GOSPODU MINISTRU ZUNANJIH ZADEV
DR. MOMČILU NINČIĆU

v Belgradu.

Ljubljanski listi so prinesli dne 25. junija t. l. naslednjo izjavo gospoda ministra, ki jo je izdal tiskovni oddelek zunanjega ministervstva:

>Povodom protesta dijakov ljubljanske univerze mi je žal, da ne morem direktno odgovoriti na brzojavko, ker nimam podpisnika. Konvencije z Italijo so bile sklenjene po dogmem v vsestranskem proučevanju. To so storili naši najpristojejši strokovnjaki, ki jim je gotovo ni mogoče odrekati kompetence ali patriotskega. Sporazumi so bili sklenjeni v interesu ene in druge države. Bližnja bodočnost bo pokazala, kako zelo je neutemeljena in najbrže tudi škodljiva ta kampanja, ki so jo začeli popolnoma neinformirani ljudje ali pa jo narekujejo razlogi notranje politike.<

Nadalje ste po poročilih listov, gospod minister, izjavili časnkarjem, da se čudite ljubljanskim demonstracijam in da mislite, da izvirajo iz notranje-političnih spletov in da so jih pravzaprav izvali klerikaci. >Ti mladiči niso poučeni. Nihče od njih ni prečital konvencije.<

Z ozirom na navedene izjave nam je čast gospodu ministru odgovoriti sledеče:

Brezjavni protest ljubljanskih visokošol-

cev se zaključuje s podpisom >Svet slušateljev ljubljanske univerze<, ki je vrhovna reprezentanca ljubljanskih visokošolcev, prijavljena rektoratu, torej dovolj točen naslov. Čudimo se gospodu ministru, da ne ve za nas, ko ležijo na ministrstvu tudi druge naše vloge.

Z ozirom na očitek >neutemeljene in najbrž škodljive kampanje, ki so jo začeli popolnoma neinformirani ljudje...<, izjavljamo, da nismo bili prvi, ki smo protestirali proti konvencijam, temveč so to storili pred nami že mnogi občinski in mestni zastopi, važne gospodarske institucije brez razlike strank širom kraljevine ter zastopniki več parlamentarnih skupin v narodni skupščini sami.

Ako so vsi navedeni faktorji neinformirani ljudje in nepoučeni mladiči, sprejemimo te izjave gospoda ministra mirnim srcem na znanje.

Kar se pa tiče >demonstracije<, nam je čast ugotoviti, da so se manifestacije spremene v demonstracije šele radi brutalnega dejanskega napada policije na manifestante.

Izvolite sprejeti, gospod minister, izraze našega spoštovanja!

Ljubljana, 26. junija 1926.

Za SSLU:

Viktor Maček,

predsednik.

Ciril Golon,

podpredsednik.

Miro Šenek,

tajnik.

Pred važnimi volitvami

V ZBORNIKO ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIFO V LJUBLJANI

Na podlagi uredbe, ki jo je izdal ministrski svet in ki je bila razglašena v »Službenih Novinah« dne 22. marca 1926, so razpisane volitve v zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Volitve se bodo vršile kot smo informirani dne 22. septembra. Okrožje zbornice obsega ljubljansko in mariborsko oblast. Deli se zbornica na tri odseke in sicer na trgovinski, obrtni in industrijski odsek. Vsak odsek ima 16 članov. Vseh članov šteje torej zbornica 48.

Volivne kategorije.

Volivci vsakega odseka se dele po obči ali posebni pridobnini na 4 kategorije. Vsaka kategorija izvoli 4 člane in 4 namestnike. Od teh štirih članov in namestnikov morajo domovati: eden na sedežu zbornice, eden v ljubljanski, dva pa v mariborski oblasti.

Za aktivno volivno pravico v trgovinskem odseku je treba plačevati na leto pridobnino:

v I. kategoriji vsaj 500 Din.

v II. kategoriji pod 500 Din do najmanj 75 dinarjev,

v III. kategoriji pod 75 Din do najmanj 25 dinarjev,

v IV. kategoriji manj nego 25 Din.

Za glasovalno pravico v obrtnem odseku je treba plačevati na leto pridobnino:

v I. kategoriji vsaj 70 Din.

v II. kategoriji pod 70 Din do najmanj 35 dinarjev,

v III. kategoriji pod 35 Din do najmanj 15 dinarjev,

v IV. kategoriji manj nego 15 Din.

Za glasovalno pravico v industrijskem odseku je treba plačevati na leto pridobnino:

v I. kategoriji nad 6000 Din,

v II. kategoriji 6000 Din do najmanj 400 Din,

v III. kategoriji pod 400 Din do najmanj 150 dinarjev,

v IV. kategoriji manj nego 150 Din.

Volivna pravica v IV. kategoriji kakega odseka ni vezana na minimalni znesek pridobnine; zato, da se plačuje sploh kolikršenkoli znesek pridobnine.

Volivna pravica.

Aktivno volivno pravico imajo fizične osebe, ki uživajo vse državljanke pravice, brez razlike spola, in ki vrše v zborničnem okrožju trgovsko, obrtno, industrijsko ali rudniško podjetje samostalno ali kot javni družbeniki. Pri podjetjih, ki pripadajo državi, izvršuje volivno pravico oseba, ki je uradno postavljena na čelo podjetja. Pravne ali skupne osebe, ki imajo tako podjetje, izvršujejo to pravico po osebi, ki je kot predsednik ali član uprave, kot prokurist ali poslovodja podjetja v ta namen pooblaščena. Ne voliti ne izvoljeni biti ne morejo oni, ki so po občinskih volivnih zakonih izključeni od aktivne in pasivne volivne pravice v občinske zastope.

Izvrševanje volivne pravice.

Volitev se vrši ločeno po odsekih in volivnih kategorijah. Vsak volivec voli samo v oni kategoriji, v katero spada po višini plačane pridobnine. Kdor bi imel volivno pravico na podstavi več pravnih naslovov v več odsekih ali v več kategorijah, jo more izvršiti le v enem odseku in le v eni kategoriji. Tak volivec mora v roku rekomendacijskega postopanja izjaviti, v katerem odseku in v kateri kategoriji hoče voliti. Če te izjave ne poda, se uvrsti v ono volivno kategorijo, ki je najvišje obdavčena.

Vsaka volivna kategorija voli sama zase 4 prave člane in namestnike. Glasovi raznih volivnih kategorij se ne morejo združevati v eno volivno kategorijo.

Volitve vodi posebna volivna komisija, ki je že sestavljena. Ta komisija posluje v pisarniških prostorih zbornice ter ima naslov: »Volivna komisija zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.«

Uživajte čajno maslo »Jagoda«

jeve umetnosti. In ravno v ti razvrsttvitvi, ki nam stopnjema pojasnjuje pot, ki jo je prehodil umetnik od svojih prvih del iz šolske dobe, iz leta 1893, ki jih je ustvaril kot 25 letni mladenič, do zadnjih iz leta 1910, tisti instruktivnost in pomembnost te razstave. Taka razstava sili k razpišiljanju o bistvu umetniškega ustvarjanja, o intenziteti čudovite sile v človeku, iz katere se rodi umetnost in o instinktivni nujnosti izbire sredstev, s katero se pripori končno umetnikova individualnost do lastnega izraza.

S te strani gledan je Grohar nevsakdanji pojav. Prva soba, ki nam predstavlja njegovo delo prve, začetne dobe, nam ga kaže kot človeka, ki si ustvarja prve podlage svojih umetniških sredstev. Vrsta glav iz leta 1893 in 1894 je iz poznejše perspektive njegovega razvoja nazaj opazovana v marsičem zanimiva, vendar nam absolutno ni zmožna odkriti perspektivo poznejših del. Ta začetna doba traja pri tem izrednem človeku, ki je šele s 25. življenjskim letom pravzaprav začel, do nekako leta 1900. Vse, kar je v ti dobi ustvaril, je ozko zvezano z učenško dobo in kar se nalog, ki ga zanimajo in njih obdelave tiče, ničesar ne sega preko tradicionalnega okvira in nivoja vsakdanjega človeka. Tu vidimo vrsto že omenjenih študijskih glav, več religioznih slik in osnutkov, nekaj prizorov iz življenja in pokrajini. Vseeno pa se že v tem okviru, ki je na prvi pogled popolnoma tradicionalen, pojavi znaki preobrata, o katerem že določno pričajo dela druge njegove dobe, zbrana v drugi (levi) sobi. Novi vltisi so ga vrgli na novo pot,

ki je bolj odgovarjala njegovi notranosti in potencirala njegova izrazna sredstva. — Grohar je postal impresionist. Le mimogrede se ga je dodelnil Böcklinov upliv, o katerem pričajo Vile (št. 59) in Povodni mož (60). Vajen postane zanj upliv Segantinijeve tehnike, ki je viden zlasti na Pomladu (115) in Mesenu (106) ter posebno takrat zmagovalni impresionizem. Ko je v teh delih ustvarjal temelje novega slovenskega slikarstva, ni bil sam, imel je drugove, ki so šli za istim ciljem in marsikatero delo govorili o bližnji skupnosti z Jakopičem (n. pr. 100) ali Jamo (110). Snov njegova del je postal odslej odločno druga kakor v prvi dobi, prevlada je pokrajina, to najhvaljejše torišče impresionistov in pa delo (n. pr. 101 Grabjevke, Sejavec, Krompir). Ti dve struni sta odslej glavni, na kateri brenka — v njegovih zadnjih letih pred smrtno, v tretji dobi, v dobi njegove popolne zrelosti sta edini merodajni. Glavna soba te razstave vsebuje celo vrsto biserov njegove zrele umetnosti. Pokrajina v izbranem atmosfериčnem razpoloženju in monumentalna gesta dela na polju ga odslej izključno zanimala. Pri tem kaže izredno gibčnost in skoro vsaka slika predstavlja novo rešitev, ki v svoji popolnosti spominja na najboljša dela impresionistične stруje, kakor naravnost francosko virtuoza Škofo Loka v snegu (140) ali Vrba (161). V teh najpopolnejših delih postane tehnika že skoro nematerialno sredstvo, s katerim umetnik čara pred oči gledavca samo čisto prepesnitve svoje predloga in se povzpnje do vizualne ekstaze Cred-

VI. ljubljanski vzorčni velesejem.

Otvoritev.

Ljubljana, 26. junija.

Kmalu po 9. uri se je začel polniti prostor pred uradom velesejma s povabljenimi gosti. Prispeli so vsi delegati konference zbornice, ki se je baš zaključila, in nebroj odlične publike.

Ob pol 10 je nagovoril prisotne predsednik velesejma g. Fran Bonač, ki je najprvo pozdravil navzoče: ministra g. Puclja, velike župane gg. Baltiča in Pirkmayerja, zastopnike vojske in klera, kakor tudi podpredsednika parlamenta in nar. poslance, zastopnike tujih držav in ostalo odlično publiko. V svojem nagovoru je poudarjal, da je šestletni obstoj ljubljanskega velesejma jasen dokaz za življenjsko silo Slovenije, katere gospodarstvo ne bodo mogle uničiti razne tendence kakor demontažna politika itd. Pozval je navzoče, naj zakliče kralju kot pokrovitelju »Slava«, vojaška godba pa je intonirala državno himno, katero so navzoči poslušali stoje. Nato je naprosil navzočega ministra g. Puclja, da otvari sejem.

Minister Pucl je izjavil, da zastopa svojega tovariša ministra trgovine in industrije g. Krajača in da prinaša pozdrave min. predsednika g. Uzunoviča, ki ga je tudi pooblastil, da prisostvuje zanj otvoritvi. Sejem kaže, kako Slovenija energično dela, da preboli sedanjo gospodarsko krizo in je bilanca energičnega dela Slovenije v gospodarstvu. Zeli sejmu najboljšega uspeha.

Nato so navzoči gostje šli skozi paviljone, ki so si jih natančno ogledali.

Otvoriti je prisostvovalo več zastopnikov gospodarskih krogov iz Zagreba in Belgrada, nadalje poljski poslanik g. Okenski, avstrijski poslanik g. Hoffinger, ves ljubljanski konzularni zbor, zastopniki ljubljanske in zbornic vse države, zastopniki mestnih občin Ljubljana, Celje in Maribor, predstavniki drž. uradov, žel. ravnateljstva in mnogo odlične publike.

Takoj po zaključku oficielnega programa so že začeli prihajati drugi obiskovalci. Vreme je ugodno in popoldne se je obisk že povečal. Prišle so tudi že šole, da izkoristijo priliko pred neposrednim zaključkom šolskega leta. Tudi po cestah je postal bolj živahn in začelo se je sejmsko vrvenje in živiljenje. Prost med ulicah je znatno večji kakor navadno. Po dosedanjih informacijah je obisk znaten. Ugoden termin gotovo privede s seboj boljšo udeležbo.

Zvečer ob pol 9 se je vršil v Kazini rout prirejen od predsedstva velesejma.

Avtomobilski trg.

Avtomobilizem v Sloveniji napreduje. Posledno letos se število avtomobilov stalno in zelo množi. Po cestah je videti vedno več vozov najrazličnejših tvornic. Po cenitvah strokovnjakov moremo računati, da imamo sedaj t. j. v sredini leta 1926. v Sloveniji okoli 1000 voz, kar pomeni, da pride na 1000 ljudi en voz. To je vsekakor v primeru z našimi sosedji malenkostno število. Glavni razlogi, da ni pri nas avto že osvojil promet, so visoke davščine in visoke uvozne carine, katere so čisto fiskalnega značaja.

Sedaj imajo že skoro vse vodilne svetovne tvornice svoja zastopstva v Sloveniji, ki postaja vedno boljši odjemalec vozil. Letošnji velesejem pa bo nudil zelo lepo sliko avtomobilne industrije. Kakor smo že poročali, bo letos razstavilo 12 tvrdk 17 mark, katerih v slednjem navajamo: Armstrong, Bugatti,

Buick, Citroen, Chevrolet, Fiat, Hudson, Essex, Opel, Oakland, Peugeot, Praga, Renault, Roland - Pilain, Saurer, Steyr, Studebaker, Tatra. Razstavljenih bo torej 5 ameriških mark, 4 francoske, 2 italijanski, 2 avstrijski, 2 češki, 1 angleška in 1 nemška marka.

V naslednjem podajamo, kakor smo dobili od tukajnjih zastopnikov, notacije najvažnejših mark:

Ford. Cene se razumejo franko Rakek. Torpedo 5 sed. Din 38.000, zaprt 5 sed. Din 60.200, zaprt 2 sed. Din 37.400, zaprt 5 sed. Din 55.700; spyder 2 sed. Din 37.400. Novi Fordovi modeli so veliko boljši in elegantnejši kakor prejšnji. Zastopstvo za Slovenijo ima American Motors Ltd., Dunajska cesta.

Chevrolet. Touring inkl. rezervne pneumatike 5 Ks, 4-5 sed. Din 54.000 po Ljubljana.

Oakland. Touring 6 cil. inkl. rezervne pneumatike Din 96.000. Ti dve marki sta produkt druge važne ameriške avtomobilne industrije General Motors Corporation, ki izdeluje 6 mark Buick Cadillac, Oldsmobile itd. Zlasti Chevrolet se zelo hitro razširja. Zastopstvo tek mark je v rokah tvrdke V & M. Barešić & Ko., Dunajska cesta. Gen. Mot. Co. namejava v Trstu napraviti svoje skladische za Balkan, medtem, ko se sedaj uvažajo deli skozi Antverpen v našo državo.

Fiat. 509 torpedo Din 55.000; spyder 48.500; 503 torpedo 78.300, spyder 75.800; 507 torpedo 110.300; 512 torpedo 140.200; 519 torpedo 222.800 Din. Fiat izdeluje sedaj dnevno 220 chassis in ne more zmagovati naročil. Namerava pa producirati še lažje in cenejše modele. Zastopstvo je Triumph-auto d. o. z. Aleksandrova c. 3.

Peugeot. Za Peugeot-avtomobile stopijo v veljavo s 1. julijem nove cene, ki pomenijo povišanje. Cene prinesemo ob priliku. Zastopstvo za te vozove kakor za Bugatti in Studebaker ima O. Žužek, Soda ulica.

Tatra. V Sloveniji ima zastopstvo tutij Neselsdorf. Tatra-voz in sicer v osebi g. Augusta Stoischegg, Rogaška Slatina. Te dni pride iz Prage centralni direktor podjetja, ki bo določil separatno ceno za ljubljanski velesejem. V orientacijo navajamo, da se sučelo okoli 70.000, 80.000 in 100.000 Din kakoršni so pa z izredno naglico razvile in povzete na višek ostalih svetovnih elektrotehničnih podjetij.

Cepram namudi izložba Skodovih zavodov na velesejmu, kjer je zavzela — kakor lansko leto — tudi letos češki paviljon, dobro sliko izrednega razvoja v tej kraftki dobi, veendar izložba ne more pokazati vsega, kar proizvajajo elektrotehnične tvornice Skodovih zavodov. Zato je pa potrebno, da se seznanji širša javnost nekoliko s to najmlajšo panogo gigantskega industrijskega podjetja Češkoslovaške.

V smislu znanega ekonomskega stremiljenja akumulacije kapitala in delavne sile velepodjetij v še večjih gospodarskih edinicah, se je knau po vojni pridelalo misli na vodilnih mestih Skodovih zavodov in francoske tvrdke Schneider (Creuzot) na spojitev teh največjih podjetij ene vrste v dveh različnih državah. Kmalu je prišlo do fuzije oba velepodjetij. Ta fuzija je seveda — kakor vsaka slična akcija — uplivala v marsikaterem oziru na

SKODOVI ZAVODI.

Njih razvoj in uspeh na elektrotehničnem polju. Kaj so Skodovi zavodi na polju oboroževalne, parne in avtomobilne tehnike, na polju sladkorne, pivovarske in druge kemične industrije, kaj so Skodove jeklarnje in lezärne, to je pa splošno znano še iz onih časov, ko so bile Skodove tvornice največje v avstroogrski državi. Manj zname so pa javnosti elektrotehnične tvornice Skodovih zavodov, tvornice, ki so nastale šele po vojni, ki so pa z izredno naglico razvile in povzete na višek ostalih svetovnih elektrotehničnih podjetij.

Cepram namudi izložba Skodovih zavodov na velesejmu, kjer je zavzela — kakor lansko leto — tudi letos češki paviljon, dobro sliko izrednega razvoja v tej kraftki dobi, veendar izložba ne more pokazati vsega, kar proizvajajo elektrotehnične tvornice Skodovih zavodov. Zato je pa potrebno, da se seznanji širša javnost nekoliko s to najmlajšo panogo gigantskega industrijskega podjetja Češkoslovaške.

V smislu znanega ekonomskega stremiljenja akumulacije kapitala in delavne sile velepodjetij v še večjih gospodarskih edinicah, se je knau po vojni pridelalo misli na vodilnih mestih Skodovih zavodov in francoske tvrdke Schneider (Creuzot) na spojitev teh največjih podjetij ene vrste v dveh različnih državah. Kmalu je prišlo do fuzije oba velepodjetij. Ta fuzija je seveda — kakor vsaka slična akcija — uplivala v marsikaterem oziru na

nika (163), ki je zame vkljub svoji nedovršnosti delo ogromne sugestije in čiste poezije.

Osebnost s svojimi slučajnimi lastnostmi, doživljaji in usodami stopa za tem delom popoloma v ozadje, podobno kakor pri Ivanu Cankarju. Vsakdanji pojav človeka z nj

obe podjetji, predvsem na ono Škodovih zavodov, na ta način, da so Škodovi zavodi prevzeli še proizvajanje elektrotehničnih izdelkov v svoj delokrog in sicer na osnovi Schneiderjevega sistema.

V kratki dobi treh let so Škodovi zavodi v svojih elektrotehničnih tvornicah (Dudavec pri Pisu) ustvarili elektrotehnično veleprodajstvo, ki se brez pretiravanja primerjajo svetovnim pravkom na elektrotehničnem polju in ki bodo brez dvoma že par let stopila na vodilno mesto te industrije na svetu. Z brezpremerno brzino so se razvijale elektrotehnične tvornice Škodovih zavodov in danes proizvajajo že vse predmete elektrotehnične industrije: generatorje, motorje, transformatorje, kabele, instrumente in aparate od najnizje do najvišje napetosti. V kratki dobi treh let niso Škodovi zavodi uspeli na elektrotehničnem polju samo na Češkoslovaškem nego uspeli so — kar je treba posebno poudariti — na svetovnem trgu tako, da danes po vsem svetu konkurirajo z največjim uspehom.

Izložbo Škodovih zavodov na velesemlju v Ljubljani moramo imenovati specijalno, ker je podjetje izložilo samo eno panogo elektrotehnične industrije in sicer: elektromotorje na krožni tok ½ do 80 konjskih sil s pripadajočimi aparati. Ta ideja je zelo srečna. Ze lajik vidi illustrativno izredno fino in solidno izdelavo Škodovih fabrikatov, ki bodo gotovo tudi pri nas v najkrajšem času izpodrini konkurenčne izdelke.

Uspomnemu razvoju tvornic v Češkoslovaški odgovarja tudi razširjenje podjetja v naši državi. Pred letom, ko se je ustanovilo za elektrotehnični oddelki glavno zastopstvo za Jugoslavijo v Ljubljani, se pri nas še vedelo ni, da proizvajajo Škodovi zavodi tudi elektrotehnične predmete, a danes so ba Škodovi zavodi glavni in prvi graditelji elektrenih central v Jugoslaviji. Naj omenimo samo nekaj največjih naprav:

Gradnja električnih central za ca. 2500 KS in električni tramvaj v Osjeku (skupno s tvrdko Siemens). Povečanje električnih central v Zagrebu za 10.000 KS (skupno s tvrdko Siemens). Nove električne centralne v: Nišu za 1000 KS, v Kruševcu, 500 KS, v Srbobranu, 180 KS v Podgorici. Povečanje električne centralne v Sarajevu (skupno s tvrdko Siemens) za 2500 KS.

Posebno prednost Škodovih zavodov napram drugim konkurenčnim podjetjem je v dejstvu, da Škodovi zavodi v svojih jeklarnah in mehaničnih tvornicah proizvajajo sami vse potrebne naprave električnih naprav. Naj bo električna centrala z vodnimi ali parnimi turbinami, z Dieselenimi motorji ali s parnim stroj — vse to se združuje v Škodovih tvornicah. Električna centrala, ki jo grade Škodovi zavodi, pride v celoti — mehaničen in elektičen del, baker za stroje in daljnoveode, lito ali kovanjo železa, jeklo ali kovina — vse iz tvornic Škodovih zavodov.

Izložba Škodovih zavodov v češkem paviljonu je ena izmed najinteresantnejših letosnjega velesemlja, ker nudi ravno proizvodje, ki služijo vsem gospodarskim krogom in industrijalcem, obrtniku, poljedelcu. Ne smo se pa pozabili poudariti še posebno, da se ti proizvodi v odlični meri odlikujejo od drugih sličnih proizvodov.

Glavno zastopstvo elektrotehničnega oddelka Škodovih zavodov za Jugoslavijo g. ing. M. A. Števi v Ljubljani.

STORA.

Kras ljubljanskega velesemlja je »Stora« d. d. St. Vidu nad Ljubljano. Fini okus in obvladovanje vseh slog sta sodelovala ter proizvajala res pravrsne izdelke. Ko si ogledujejo inozemci proizvode »Stora« d. d. si ne morejo misliti, da imamo v Jugoslaviji podjetja, ki izdelujejo le prvovrstne izdelke.

Zvesti svojemu načelu: »Kras svoj dom, vidimo v oddelku »Stora« d. d. (paviljon J, tekstilna industrija) zaveso in pregrinjala vseh vrst in po vsaki ceni.

Moderen človek si ne more urediti prijaznega in prijetnega doma brez zaves. Opozati je, da stremi tovarna za tem, da zadost tudi potrebam podeželskih ljudi in delavcev ker proizvaja pregrinjala in zaveso, katere si lahko nabavi vsak, bodisi s še tako majhnimi dohodki.

Od leta 1924. dalje izdeluje tovarna vse vrste vezemine in tuljičipke, kakor tudi preproge (tekake) iz jute.

Kakšen razvoj je imelo podjetje, se razvidi iz tega, ker se je začelo obravnavati v letu 1919. z 18 delavskimi močmi, medtem ko je sedaj zapošlenih 150 oseb. Tudi iz 65 strojev obstoječi strojni park daje živo sliko o razvoju podjetja, ki dobiva tok od lastne električne centrale.

CHEMOTECHNA.

Cenjenim obiskovalcem velesemlja priporočamo, da si ogledajo malo paviljon, katerega je postavila letos že drugič domača tvrdka Chemotechna, družba z o. z., Ljubljana, Mesini trg 10.

Tu so razstavljeni različni preparati za desinfekcijo (Sanitol, Saneolin), sredstva za pokonfervanje sadnih škodljivev (sadjarjem dobro znani Arborin itd.) ter toaletna sredstva (Sanoform, kolinska voda).

V interesu vsakega razstavljalca je, da si tam razstavljeni preparati ogleda, kjer dobi vse potrebna pojasnila, zlasti kar se tiče sadnih, vtrnih in poljskih škodljivev, kakor tudi navodila za uporabo zgornj omenjenih in sličnih v to pa panogu spadajočih preparatov.

L. Ogrin:

Stavbno gibanje.

Od lanskega leta s skoro popolnoma mrtvo stavbeno sejzo je letos zaznamovati nekoliko večje gibanje. Zidajo se pa po večini le mala enodružinska stanovanja. Največkrat so lastniki mali ljudje, ki si postavijo svoj dom radi pomanjkanja stanovanj, ker stanovanja nimajo in ker bi morali plačevati najemnino, kakor se plačuje za nova stanovanja. Večina teh ljudi, ki si hočejo postaviti svoj lastni dom, poseduje nekaj imovine, za ostalo kršite pa se zadolže pri kakem denarnem zavodu, kjer se danes dobi že posojilo po 8 do 10 odstotkov.

Da zida oni, ki stanovanje potrebuje, ne pa oni, ki hoče le špekulirati z dobro investicijo denarja, je čisto na mestu. Precejšen del teh novih hišic so lastni domovi z malim stanovanjem, obstoječim iz dveh, treh do pet sob in pritlikin. Take hišice stanejo približno 100 do 150.000 Din.

Gradi se tudi nekaj večjih enonadstropnih hiš, ki presegajo že 200.000 Din.

Nov pojav je tudi, da je nastalo za zidanje hiš več zadrug, ki zidajo svojim članom hišice. Med njimi naj omenim »Stan in dom«, ki zida celo kolonijo na Viču pri Ljubljani ter stavbno zadrugo »Heros«, ki je postavila

desetoro hišic v Vodmatu na Kodelovem. Zidanje potom zadruge nudi ugodnost, da lahko zida oni, ki ima manj kapitala, kajti denarni zavodi navadno ne dajejo več kot polovico vrednosti posojila. Gotovo mora potem precejšnje vso plačevati na obrestih in če človek nima sigurnih in zadostnih dohodkov, kaj lahko pride v denarne stiske. Vsled tega je najbolje, ako kdo hoče zidati, da ima primerno ali vsaj čez polovico lastnih sredstev.

Stavbene zadruge se v obči tudi bore s težkočami; tudi te bi potrebovale hrbitenice, to se pravi, da bi morali razni drugi faktorji, kot država in občina in drugi take zadruge podpirati z jamstvom ali cenim posojilom. Ker pa tega ni, se zadruge ne morejo tako razvijati, kakor bi se morale.

V Ljubljani se precej zida v zadnjem času največ na periferiji mesta, med tem ko so večje stavbene parcele v srednem mestu še enazidane. Zida se po večini kar tja v en dan brez pravega regulativnega, kjer se pač dobi najcenejše stavbišče, ki stane danes na periferiji mesta že 10 do 20 Din za m². V mestu pa razni špekulantni in posestniki nezazidanih zemljišč ne nudijo v nakup. Občina bi pač lahko vplivala, da se nekajko več zazidajo razne nezazidane vrzeli v mestu. — V drugih mestih Slovenije je zidanje nezadostno.

Isto se dogaja na deželi. Pred par leti si je kmet zboljševal in dogral svojo domačijo, danes je to vsled gospodarske krize le nezadostno in kmet dela dolg, da se more vzdrževati. Kar se tiče stavbene prostosti, je od početka letosnjega leta celo stvar ostala v negotovosti. 20 letna davčna prostost in prostost vseh doklad, katere so bila deležna v zadnjih treh letih nova poslopja, se še ni podaljšala in se namerava davčna prostost še znatno skrčiti, kar gotovo ne bo v korist stavbenemu gibanju.

Državne in sploh javne zgradbe se v obči prl na grade, istotako tudi ne ceste, železnice in podobne zgradbe, dasi bi se marsikaj potrebovalo.

Gradbenega materiala je v izobilju, cena je padla za 10 do 30 odst. od one najdražje dobre v l. 1923-24. Tudi delavstvo je več kot dovolj. Lahko rečemo, da je stavbena delavnost pri nas komaj zadostna, ter upamo na boljše čase.

Tedenski pregled

Minoli teden je potekel v znamenju odpora poti netunskim konvencijam. V narodni skupščini je vstala proti konvencijam celokupna opozicija; Joca Jovanovič je v svojem govoru izjavil, da je prijateljstvo med našo državo in Italijo nemogoče in da moramo dobiti nazaj vse kraje do Soče. Zunanji minister Ninič je imel težko nalogo, da brani prijateljstvo z Italijo in netunske konvencije, pomagala sta mu strokovnjaka dr. Rybač, ki je bil v Netunu predsednik naše delegacije, in pomočnik zunanjega ministra Avramovič. Sedaj pretresa konvencije poseben parlamentarni odbor. Boj proti konvencijam se je pa vršil tudi izven nar. skupščine. Split, Zagreb in Ljubljana so najodločnejše protestirali proti pogodbam z Italijo, ki naj med drugim odpro Italijanom vrata v našo državo, da odjedajo domačinom kruh ter pripravljajo Italiji pot za osvojitev Dalmacije.

Narodna skupščina je razpravljala o vladnih predlogih za podaljšanje stanovanjskega zakona, znižanje doklad državnim uslužbenec in podaljšanje nestalnosti državnih uradnikov. Tretji predlog je vladna večina končnojavno izglasovala in je s tem uradniška nesalnost podaljšana za tri leta; izvedti niso niti vseučiliški profesorji.

Euharistični kongres v Chicagu se je izvršil ob ogromni udeležbi Američanov in inozemcev.

Predsednika Coolidgeja je na slavnostih zastopal delavski minister Davis, prisotovala sta jim tudi guverner države Illinois in chicagski župan. Navzočih je bilo 400 časnikarjev. Kongres sta pozdravila tudi predsednik protestantskih cerkva v Chicagu pastor C. W. Barnes in voditelj ameriškega judovstva rabine Luis M. Mann; izrazila sta prepričanje, da bo vse človeštvo deležno blagoslov katoliškega idealizma. Iz Newyorka je bila došla brozavka, da so ameriške oblasti v Newyorku pridržale velik del jugoslovenskih romarjev, češ da so prišli v Ameriko z namenom, da tam ostanejo. Jugoslovenski klub je posredoval pri zunanjem ministru, da se nujno zavzame za pridržane romarje.

O prilici otvoritev ljubljanskega velesemlja, se je vršila v Ljubljani važna gospodarska konferenca, ki so se je udeležili zastopniki vseh gospodarskih korporacij v Jugoslaviji. Pretrsali so predvsem vse aktualna vprašanja našega pomorstva in poslali skupščini brozavko, v kateri opozarjajo na največjo opreznost naproti netunskim konvencijam, ki so se sklepale brez sodelovanja gospodarskih korporacij. — Dne 24. t. m. se je vršila v Ljubljani pod predsedstvom dr. Korošca sedma glavna skupščina Zadružne zveze. Zveza je pristopila k dogovoru bank za znižanje obrestne mere, kar je v soglasju z zadružno in socialno idejo ter splošno gospodarsko koristjo. Tekom l. 1925. so se dvignile naložbe pri Zvezi za 18,556.082 Din in narašle na 95,338.850 Din. Lastno premoženje v deležih in rezervah znaša približno poldrugi milijon dinarjev. Glavni Zadružni Savez, ki je kot najvišja revizijska oblast izvedel v Zadružni zvezi najnatančnejšo preiskavo, je izdal Zvezi in njenemu poslovanju sijajno izpričevalo, ki pravi uvodoma: »Položaj Zadružne zveze je tako čvrst in soliden, da Zadružna zveza predstavlja danes eno izmed najmočnejših in najodličnejših zadružnih ustanov v celi naši državi.«

Ministrski svet je na posredovanje zagrebške mestne občine odobril koncesijo za zgradbo hidroelektrične centrale na Krškem polju. Posl. Sušnik je zaradi tega postal poljedelskemu ministru vprašanje, kako se je mogla podeliti koncesija, ko ni še rešena pritožba slovenskih interesentov proti njej. Zahteval je nujen odgovor.

Češkoslovaški parlament je sprejel kongruin zakon, katerim se povisajo plače duhovščine vseh v Češkoslovaški republike priznanih ver. — Ljudsko glasovanje v Nemčiji o razlastitvi nemških knezov je ostalo brezuspešno, ker je glasovalo samo nekaj nad 36% volivnih upravičencev, po ustanovi pa mora glasovati najmanj 50%.

Ministrski svet je na posredovanje zagrebške

mestne občine odobril koncesijo za zgradbo hidroelektrične centrale na Krškem polju. Posl. Sušnik je zaradi tega postal poljedelskemu ministru vprašanje, kako se je mogla podeliti koncesija, ko ni še rešena pritožba slovenskih interesentov proti njej. Zahteval je nujen odgovor.

Češkoslovaški parlament je sprejel kongruin zakon, katerim se povisajo plače duhovščine vseh v Češkoslovaški republike priznanih ver. — Ljudsko glasovanje v Nemčiji o razlastitvi nemških knezov je ostalo brezuspešno, ker je glasovalo samo nekaj nad 36% volivnih upravičencev, po ustanovi pa mora glasovati najmanj 50%.

Danes popoldne ob pol štirih nastopilo Orli na Stadionu. Vhod je na Vodovodni cesti.

Ministrski svet je na posredovanje zagrebške

mestne občine odobril koncesijo za zgradbo hidroelektrične centrale na Krškem polju. Posl. Sušnik je zaradi tega postal poljedelskemu ministru vprašanje, kako se je mogla podeliti koncesija, ko ni še rešena pritožba slovenskih interesentov proti njej. Zahteval je nujen odgovor.

Češkoslovaški parlament je sprejel kongruin zakon, katerim se povisajo plače duhovščine vseh v Češkoslovaški republike priznanih ver. — Ljudsko glasovanje v Nemčiji o razlastitvi nemških knezov je ostalo brezuspešno, ker je glasovalo samo nekaj nad 36% volivnih upravičencev, po ustanovi pa mora glasovati najmanj 50%.

Ministrski svet je na posredovanje zagrebške

mestne občine odobril koncesijo za zgradbo hidroelektrične centrale na Krškem polju. Posl. Sušnik je zaradi tega postal poljedelskemu ministru vprašanje, kako se je mogla podeliti koncesija, ko ni še rešena pritožba slovenskih interesentov proti njej. Zahteval je nujen odgovor.

Češkoslovaški parlament je sprejel kongruin zakon, katerim se povisajo plače duhovščine vseh v Češkoslovaški republike priznanih ver. — Ljudsko glasovanje v Nemčiji o razlastitvi nemških knezov je ostalo brezuspešno, ker je glasovalo samo nekaj nad 36% volivnih upravičencev, po ustanovi pa mora glasovati najmanj 50%.

Ministrski svet je na posredovanje zagrebške

mestne občine odobril koncesijo za zgradbo hidroelektrične centrale na Krškem polju. Posl. Sušnik je zaradi tega postal poljedelskemu ministru vprašanje, kako se je mogla podeliti koncesija, ko ni še rešena pritožba slovenskih interesentov proti njej. Zahteval je nujen odgovor.

Češkoslovaški parlament je sprejel kongruin zakon, katerim se povisajo plače duhovščine vseh v Češkoslovaški republike priznanih ver. — Ljudsko glasovanje v Nemčiji o razlastitvi nemških knezov je ostalo brezuspešno, ker je glasovalo samo nekaj nad 36% volivnih upravičencev, po ustanovi pa mora glasovati najmanj 50%.

Ministrski svet je na posredovanje zagrebške

mestne občine odobril koncesijo za zgradbo hidroelektrične centrale na Krškem polju. Posl. Sušnik je zaradi tega postal poljedelskemu

Dnevne novice

★ † Dekan Anton Zidarić. V Kršanu pri Labinu v Istri je umrl tamkajšnji župnik in dekan Anton Zidarić. Pokojnik je bil blag mož in vzoren duhovnik. Po vojni je dalj časa upravljal istočasno štiri župnije. Ob njegovi smrti piše >Pučki Prijatelj: Pokojnikova smrt je za naš narod težak udarec. Naenkrat so tri župnije ostale brez svojega pastirja. V kršanskem dekanatu je 10 župnih (hrvatskih), a po pokojnikovi smrti so ostali v osej dekaniji samo še štirje duhovniki (3 slovanske in 1 italijanska narodnost)! Podobno je tudi po ostali Istri. Narod kliče po duhovnikih, a teh ni... Vračajo se žalostne razmere iz časa Škofa Dobrile. Med 200.000 Hrvati v Italiji živi samo še 48 duhovnikov slovanske narodnosti, a tudi od teh so mnogi upokojeni, mnogi stari ali bolni, mnogi brez pravega državljanstva. — Pokojni dekan Zidarić je bil rojen v Lindaru pri Pazinu l. 1864, za duhovnika je bil posvečen v Trstu l. 1889. V Kršanu je služeval od l. 1895.

★ Sporedanašnjega nastopa Orlov ljubljanske ekspoziture (kamniško, ljublj., ribnisko in vrhniško okrožje). Zbirališče od 7–8 na Medijatovem dvorišču in ob justični palači. Nato odhod k sv. maši po Pražakovi ulici, Miklošičeve cesti, Stritarjevi ulici, mimo škofije, Poljanski cesti v cerkev sv. Jožefa, kjer bo ob 9 sv. maša s cerkvenim govorom (g. dr. Rožman). Po maši odhod čez senpeterski most, Sv. Petra cesti, Prešernovi ulici, Dunajski cesti na Stadion. Popoldne ob pol štirih javna telovadba. Rajalni pohod in proste vaje članov in članic; orodne vaje, drogovni, bradlje in krogli; lahko atletika, skok ob palici, štafetni tek, tek na kratko progo.

★ Imenovanje na ljubljanski univerzi. Za rednega profesorja na ljubljanski tehnični fakulteti je imenovan Teodor Grudinski, dosedanji redni kontraktualni profesor iste fakultete.

★ Imenovanje na trgovski akademiji na Sušaku. Za profesorja na trgovski akademiji na Sušaku je imenovan Franjo Zec, učitelj osnovne šole, dodeljen v službovanje isti akademiji.

★ Vpokojitev. Vpokojen je Andrej Plečnik, profesor na gimnaziji v Kočevju.

★ Novi direktor pri direkciji državnih železnic v Ljubljani g. inž. Dimitrije Knežević se je včeraj pripeljal iz Sarajeva, kjer je bil dosedaj pomočnik direktorja, in je takoj prevezel ravnateljske posle od g. dr. Borka, ki je kot direktor premeščen v Subotico.

★ Smrtna kosa. Dne 23. t. m. je umrl v Vodicah pri Šibeniku cand. ing. chem. Marko Donadini, sin zadružnega revizorja Frana Ž. Donadini. Bil je član >Domagoja.

★ Zlate nagrade po 5 dollarjev dobe tisti, ki bodo prodali največ srečk loterije v prid >Društvenemu domu na Breznici. Zrebanje se bo vršilo 8. sept. 1926. Dobitkov je nad 500 v vrednosti nad 50.000 Din. Srečka stane samo 5 Din in jih naročajo že tudi iz daljnih pokrajin izven Slovenije. Pohitite, da ne zamudite. Naročite jih na naslov: Izobraževalno društvo na Breznici, p. Žirovnica.

★ Prostovoljno gasilno društvo v Škofiji Loki bo proslavilo 4. julija petdesetletnico svojega obstoja. Od pol sedmih do osmih zjutraj sprejem gostov na postaji in pri vhodih v mesto. Od 9–10 zbiranje v Zvezdi in nato sprevod k sv. maši, ki bo na glavnem trgu. Po sv. maši slovnostno zborvanje. Od 14 do 15 promenadni koncert pred gasilnom domom. Nato veselica v Zvezdi. Pri proslavi bodo sodelovali tri godbe: jeseniška in domači gasilski; poleg tega tamburaški zbor, pevski zbori itd. Polovična vožnja po železnici je dovoljena. Vsakdo naj kipi na odhodni postaji cel vozni listek ter ga da pri odhodu iz Škofje Loke žigoti z mokrim postajnim žigom. Na zbirališču in veseličnem prostoru v Zvezdi pa bo dobil vsak potrdilo o udeležbi. — Ker bo prireditev veličastna, hkrati pa nudila vsakemu obilo neprisiljene zabave in razvedrilna, posetite v obilnem številu to izredno slavljeno.

★ Na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani je vpisovanje gojenk za 1. razred in za one, ki želijo na novo vstopiti v ostale višje razrede, dne 30. junija ob 9. Sprejemni izpit se vrši 1. julija ob 8.

★ Na gospodinjski šoli >Mladikac v Ljubljani se vrši vpisovanje gojenk za šolsko leto 1926–27 dne 30. junija ob 10.

★ Promocija. Gospod Peter Zavrtanik iz Solkana pri Gorici bo v sredo, dne 30. t. m., ob pol eni uri popoldne na ljubljanski univerzi promoviran za doktorja filozofije.

★ Ustni višji tečajni izpit na škofijski gimnaziji v Š. Vidu nad Ljubljano so se vršili od 21. do 23. junija 1926. Izpite so uspešno dovršili vsi pripravniki. Uspeh je bil pri 1 odličen, pri 4 prav dober, pri 14 dober in pri 1 zadosten. Višji tečajni izpit so napra-

GRIČAR & MEJAČ
samo Šelenburgova ul. 3

najsolidnejša
ter znano najcenejša
moška in damska konfekcija.

vili: Bonač Ludovik iz Begunj nad Cerknico, Cizelj Pavel iz Kamnika, Fortuna Matija iz Goveika pri Žireh, Hočevlar Alojzij iz Stranske vasi pri Semiču, Hribovšek Anton iz Motnika. Hubad Ivan iz Toplice pri Novem mestu, Klobovs Franc iz Breznice nad Škofjo Loko, Kušar Valentin iz Učaka pri Št. Gortardu, Mlakar Jakob iz Viševka pri Starem trgu pri Ložu, Poteko Pankracij iz Št. Pancraca pri Grizah, Rejec Zoran Nikolaj iz Kobarida, Schlosser Alojzij iz Vižmarij, Stare Martin iz Čurilov pri Metliku, Stariba Anton iz Praproč pri Semiču, Skrjanc Ivan iz Matene pri Igri, Šudar Anton iz Mirne, Turk Bogomir iz Verude pri Pulju, Zajec Valentin iz Trzin, Zupan Anton iz Križev na Gorenjskem, Žitnik Jožef iz Šmarja pod Ljubljano.

★ Spremembrega voznega reda na progi Maribor gl. kol.—Št. Ilj in vpeljava kurznega voza med Slatino Radenc in Zagrebom. Pričenši s 1. julijem t. l. vozi na progi Maribor gl. kol.—Št. Ilj vsak dan redno nov par nešnih vlakov in sicer odhod iz Maribora gl. k. ob 8.10, prihod v Št. Ilj ob 8.42; povratek iz Št. Ilja ob 9.7 in prihod v Maribor gl. kol. 9.30. Od istega dne naprej edenčaj iz Maribora gl. kol. v Št. Ilj jutranji mešani vlak namesto ob 6.10 šele ob 6.40 in prihaja v Št. Ilj namesto ob 6.42 šele ob 7.03. — Nadalje se bo od 1. julija do vključno 30. septembra 1926 prevažal med Slatino Radenc in Zagrebom preko Maribora, Ormoža in Ljutomerja kurzna voz II. razreda in sicer med Zagrebom in Mariborom z dnevnim brzim vlakom ter med Mariborom in Slatino Radenc s priključnimi potniškimi vlaki. Odhod kurznega voza iz Zagreba gl. kol. ob 11, prihod v Maribor gl. kol. ob 14.45, odhod iz Maribora gl. kol. ob 15.43 in prihod Slatino Radenc ob 19.45 ter v obratni smeri odhod iz Slatine Radenc ob 6.16. prihod v Maribor gl. kol. ob 10.20, odhod iz Maribora gl. kol. ob 14.38 in prihod v Zagreb gl. kol. ob 18.25.

★ Rezervnim oficirjem! Pozivam tovarisce, da prisostvujejo vidovdanskim cerkevnim in paradnim svečanostim polnoštevilno — po možnosti v uniformi, sicer pa v civilni obleki z znakom. — Predsednik Pododbora Zveze rezervnih oficirjev in bojevnikov.

★ Slavnostna razsvetljava na Bledu. Kako že snoročeno, odpelje v noči od nedelje na ponedeljek poseben vlak ob 1 z Bledu v Ljubljano. — Vožnja po jezeru stane v plitvicah za 1–10 oseb 100 Din, za vsako nadaljnjo osebo po 10 Din, v malih čolnih za 1–3 osebe 50 Din, 4–6 oseb 80 Din.

★ Javno priznanje Vilfanovemu čaju. Laboratorij mr. D. Vilfan, Zagreb, Ilica 204. Po uporabi Vašega izvanrednega čaja, izgubila sem v 8 mesecih 12 kilogramov na svoji težini, ter sem se pripravila na njegovem izbornem delovanju in ga vsakemu toplo prporočam. — Gerl Smičiklas, Zagreb, Lipna c. 40.

★ Oddaja tobučne zaloge v Krškem ob Savi s podzalogom v Kostanjevici. Uprava drž. monopolov, oddelki prodaje, je z naredbo z dne 8. junija 1926, štev. 24.221 odredila ponovno licitacijo, s katero se bo dala v zakup gori omenjena prodaja tobaka za dobo do 31. decembra 1927. Licitacija se vrši dne 6. julija 1926 ob 11 pri upravi monopolov v Belogradu. Podrobne informacije dobe interesentov pri okrajni upravi finančne kontrole v Krškem.

★ Okrajna uprava finančne kontrole v Brežiceh ukinjena. S 1. julijem 1926 bo prenehala poslovanja naved. uprava, katere delokrog se razdeli. Oddelki Brežice, Rajhenburg in Pišce pripadejo okrajni upravi finančne kontrole v Krškem, oddelka Kozje in Sv. Peter pod Sv. Gorami pa okrajni upravi v Šmarju pri Jelšah. Iz okrajne uprave finančne kontrole v Krškem se izloči oddelek Radeče in pridel okrajni upravi v Laškem.

★ Požar v Splitu. V petek je v Splitu popolnoma zgorela delavnica ladjedelnice >Just<. ★ Acroplanska nesreča. Iz Novega Sada so odleteli proti Sarajevu štirje aeroplani. Eden izmed njih je nad Busovečom padel na tla. Oba piloti kapetan Gutman in častnik Lehren sta smrtno ranjeni, aeropan pa popolnoma zdroljen.

★ Strela. V petek ob priliki silne nevihte je v Zagrebu ubila strela Ivana Šuškovića, služnega hrvatske narodne cerkve.

★ Samorom akademika. V Belogradu se je z kininom zastrupil filozof belgrajske univerze ruski begunec Turgovac.

★ Vlaka trčila. Na kolodvoru v Dežnicah sta skupaj trčila dva tovorna vlaka. Lokomotivi sta močno poškodovani. Cloveških žrtev ni bilo.

★ Dr. Krajač kot turist. Minister za trgovino in industrijo dr. Krajač se mudi na Šar-planini, ko se vrši debata o konvencijah z Italijo. Krajač je predsednik hrv. planinskega društva.

★ Hitra administracija. V okrajnem oblastvu Nove Gradiške so našli 31.902 nerezna spisa.

★ Pomorski tečaj. Jadranska straže predi v času od 15. julija do 15. avgusta t. l. v Splitu pomorski tečaj, v katerega se sprejemajo 20 kandidatov: učitelji, duhovni, dijaki itd. in v katerem bodo predavalni priznani strokovnjaki iz Primorja. Udeleženci bodo obiskali različne ustanove in potovali po morju. Stroški

Tekme za denarne nagrade

v mesecu juliju se morejo udeležiti zopet samo točni plačniki, ki bodo imeli 30. JUNIJA poravnano vso naročino za 1. polletje. Treba se je torej požuriti s plačilom. Ljubljanski p. n. naročniki, ki opravijo plačilo kar v upravi, sicer še lahko odlašajo do 30. junija, ne tako pa p. n. ZUNANJI naročniki, katerih plačila hodijo do nas 3–5 dni. Kdor torej noče zamuditi določenega roka, naj NEMUDOMA došlo je event. potreben zaostanek!

nosi centrala Jadranska straže v Splitu, tako tudi potovanje do Splita. Za ta tečaj ima glavni odbor Jadranske straže v Ljubljani oddati 2 mesti, oni v Mariboru pa eno mesto. Udeleženec se mora obvezati, da bo prirejal predavanja in delal propagando za cilje Jadranske straže. Prijave sprejem do 6. julija glavnega odbora Jadranske straže v Ljubljani odnosno v Mariboru.

★ Razstavo fotografij priredi od 15. julija do 15. avgusta v Splitu Primorska zveza za pospeševanje turizma. Obiskovalci te razstave imajo 50 odstot.

★ Števila na železnicu in na laži.

Legitimaci obiskovalci razstave se dobre v Tourist Office v Ljubljani.

★ Hiša za malenkostno ceno! Imaš hišo? Mogoče kje v kakšnih hribih, kamor ni žive duše po celo leto, kakor da bi bil zaplankan? Tu pa dobiš za tako semešno ceno družinsko hišo v velikem prometnem kraju. Če pa še nimaš hišo, za katero lahko rečeš, da je tvoja, pa gotovo ne boš zamudil te najugodnejše prilike, se udeležiti licitacije, ki se vrši dne 22. avgusta v Trbovljah, in sicer se bo prodajala hiša z vzklico ceno 10 Din. Pa te licitacije se moreš le udeležiti, če še hitro naročiš srečko pri Loterijskem odboru, Društveni dom, Trbovlje II.

★ Gostilničarje in restavraterje opozarja >Brezalkoholna Producija na II. tečaj o brezalkoholni uporabi grozdja in sadja, ki se vrši od 4. do 6. julija. V njihovem lastnem interesu je, da se ga udeleži.

★ Grozni sok (brezalkoholno vino) se dobi v paviljonu >Brezalkoholne Producije na velesejmu (nasproti sredine paviljona E). Kdor ne verjame, da se da vino ohraniti brez alkohola vse leto, naj se o tem prepriča. Toči se tudi v brezalkoholni gostilni na Rimski cesti, Pred Igrisčem.

★ Krojna šola, Stari trg 19, Ljubljana. Pričetek novega tečaja za krojače, šivilje in nešivilje dne 12. julija.

★ Novi tečaji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijsko, knjigovodstvo, slovenščino in nemščino se začnejo na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 1. julija t. l. in trajajo štiri meseca. Pojasnila in vpisovanja dnevno v prodajalni tvrdke Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

★ Slovenska številka zagrebškega >Morgenblattac. Sobotna številka zagrebškega >Morgenblatta je v celoti posvečena ljubljanskemu velesejmu. Prinaša članke slovenskih gospodarskih kapacitet in članek dr. Franca Steleta o >Upodabljanju umetnosti v Sloveniji. Številka je bogato ilustrirana.

★ General Wrangel obišče Jugoslavijo. Belgrajska >Pravda poroča, da pride prve dni meseca julija v Belgrad >general Wrangel, vrhovni poveljnik ruskih zagrančnih čet. Gen. Wrangel — dostavlja >Pravda — se je v zadnjem času mudil v Belgiji, kjer je pregledoval tamkajšnje čete in ruske šole. Po našem mnenju in po svoječasnih izjavah naše vlade nima general Wrangel >kot vrhovni poveljnik ruskih zagrančnih čet v naši državi ničesar opraviti.

★ Jeklene valjne zastore ter vsa ključavnica dela izvršuje in se priporoča za c. naročila ključavnica Avg. Martinčič, Ljubljana, Rimska cesta 14. Več v današnjem oglasu na zadnji strani.

★ Zlatuške v Zlatorog - terpentinovem milu so našli dalje: Marija Pilih, Bresterica pri Kamniču; Karolina Glažar, Ljubljana, Hrenova ulica; J. Mautner, gostilničar, Radvanje; J. Dolenc, Studenci pri Mariboru; M. Ibšek, Marija Lurd pri Rimskih toplicah; Jušti Uratnik, St. Andraž pri Velenju; Mici Sitar, Stožice št. 6 pri Ljubljani; Angela Belec, Stožice pri Ljubljani; Martin Luzar, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 16; Ivanka Belič, perica, Kosec pri Ljubljani; Klara Šimigovc Slatina Radeči; Nežika Šušteršič, Stanežice pri Št. Vidu; Ivanka Radšel, Smartno pri Št. gradu; Marija Breuer, Zagreb, Kustošija 114; Ana Hegol, Zagreb, Ilica 207; Danica Jovič, Banjaluka; Stefica Brozović, Varaždin, Biskupacka ul. br. 20.

★ Zlatuške v >Gazela< mili so našli: g. Fani Bohorč, Zabukovje pri Sevnici, kupil milo pri tvrdki Pavel Stergar, Šmarje pri Sevnici; g. Oblak vulgo Govekar, Jama Maučice, kupil milo pri tvrdki Janko Rant, Kranj; g. Ivan Potrato, občinski tajnik, Jesenice, kupil milo pri tvrdki Peter Sitar, Jesenice; g. Ružica Tomlinović, Cernik, kupila milo pri tvrdki Andrija Tusić, Cernik; g. Kasimir Hozić, Banjaluka, kupil milo pri tvrdki Josef D. Nahmias, Banjaluka; gosp. Stanko Murković, Ptuj, kupil milo pri tvrdki A. Senčar i sin, Ptuj; g. Leopoldina Zechmeister, Maribor, Soda ulica 25, kupil milo pri tvrdki Jaš & Lesjak, Maribor, Ulica X.

oktobra; g. Francka Cimerman, Dob pri Koštanjevici, kupila milo pri tvrdki Fr. Rabse, Koštanjevica; g. Marija Oberster, Zasap 8 pri Brežicah, kupila milo pri tvrdki Martin Pleterški, Cerkle pri Brežicah; g. Katarina Jenko, Sp. Bernik pri Kranju, kupila milo pri tvrdki A. Radanovič, Sp. Brnik pri Kranju; g. Nikola Jelača, Bjelovar, kupil milo pri tvrdki Samojo Stern

Cjubljansko gledišče

Opera:

Začetek ob pol 20 uri zvečer.

Nedelja, 27. junija: GROFICA MARICA. Izven.
Ponedeljek, 28. junija: BORIS GODUNOV. Red D.
Torek, 29. junija ob 15. uri: GROFICA MARICA.
Ljudski predstava po znižanih cenah. Izven.
Sreda, 30. junija: TOSCA. Red A.
Četrtek, 1. julija: Zaprti radi oratorijskega koncerta Glasbene Matice.
Petek, 2. julija: GLUMAČI, GIANNI SCHICCHI.
Sobota, 3. julija: WALLY. Red E.
Nedelja, 4. julija: TANNHAUSER. Premijera. Izv.

Mariiborsko gledišče

Wednesday, 27. junija ob 20. uri: MARIJA STUART.
V korist »Udruženju gledaliških igralcev krajine SIS.
Ponedeljek, 28. junija ob 20. uri: OJDIPUS. V proslavi Vidovega dne. Ab. B. (Kupon.)
Torek, 29. junija ob 20. uri: FRA DIAVOLO. Ab. A. Premijera.
Sreda, 30. junija ob 20. uri: FRA DIAVOLO. C. (Kupon.)
Četrtek, 1. julija ob 20. uri: FRA DIAVOLO. B. (Kupon.) Zadnjih v sezoni.

Cerkveni vesnik

Proščenje v Trnovec. Na kresno nedeljo (ob 9) po cerkveni zbor Gabriela Fráneka »Missis solemnis z orkestrom. Graduale in offertorium P. Griesbacherjev, Tantum ergo Waldeckov in Krstnikovo himno Grumovo. Popoldne ob pol 5 bo govor in litanje.

Bračovščina sv. Rešnega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 1. julija, v uršulinski cerkvi. Ob 5 zjutraj bo prva sv. maša, ob pol 6 pridiga in ob 6 sv. maša z blagoslovom za žive in rajne dese bračovščine.

Meščanska Marijina kongregacija pri sv. Jožefu ima danes zvečer ob 7 svoj redni shod v kongregacijski kapelici. Polnčtevilno!

Naše dijašivo

Katoliškim dijakom Jogaškega okraja. Dne 4. julija (v nedeljo) imamo v Cerknici dijaško akademijo v čast slovanskim apostolom. Zvečer zakurimo v Slivnici kres. Obenem se vrši tudi prvi skupni dijaški sestanek. Pridite vse! Za prenočje poskrbimo. To bo notranjski dijaški praznik.

Zaključek kongresa zbornic.

Ljubljana, 27. junija.

Danes se je vršila zadnja seja zbornic. Razpravljalci so samo o resolucijah, katere je sestavila konferanca tajnikov vseh zbornic na več sejah. Resolucije, ki jih je prečital tajnik g. Mohorič, so bile soglasno sprejete.

Po sprejetju se je predsednik gosp. Ivan Jelačin vsem prisotnim zahvalil za delo.

V imenu prisotnih se je zahvalil ljubljanski zbornici član ind. zbornice iz Belgrada g. dr. M. Djordjević, tajništvu zbornice in konference se je zahvalil splitski tajnik S. Bošković, nakar je glavni tajnik zbornice g. dr. Ivan Windischer izjavil svojo in zbornice zahvalo, poudarjajoč važnost dela in uspeha konference.

Podpredsednik belgrajske zbornice g. M. Stanojević je javil program kongresa izvoznikov, ki se bo vršil septembra in ki bo obnavnal poleg vprašanja našega izvoza tudi vprašanje naših rek, plovbe in regulacije, o čemur bo poročala zagrebška zbornica in bo razpravljala o naših gozdovih. Tajnik zagrebške zbornice g. dr. A. Čuvaj priporoča, da se obnavna tudi vprašanje prisilne poravnavne.

Predsednik je nato konferenco zaključil in udeleženci so se podali vse k otvoriti sejma.

Borza

Dne 26. junija 1926.

DENAR.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bili zabeleženi sledeči kurzi: Vojna odškodnina 811; devize: Berlin 13.49 (18.47–13.51), Italija 205.50 (204.18–205.38), London 275.65 (275.20), Newyork 56.52 (56.36–56.66), Pariz 163 (164.50–166.50), Praga 167.80 (167.28–168.28), Dunaj 8.01 (7.99–8.03), Curih 10.96–10.94 (10.94–10.98).

Curih, Belgrad 9.1325 (9.1325), Budimpešta 72.30 (72.35), Berlin 122.97 (123), Italija 18.775 (18.825), London 25.185 (25.18), Newyork 516.50 (516.50), Pariz 14.00 (15.07), Praga 15.30 (15.31), Dunaj 73.025 (73.025), Madrid 88.10 (84.90), Bukarešta 230 (229.75), Sofija 3.7125 (3.7225), Atene 6.3975 (6.3925), Amsterdam 207.50 (207.30), Bruselj 14.70 (14.94), Kopenhagen 136.90 (136.95), Stockholm 138.70 (138.60), Oslo 118.25 (118.40).

Sarajevo, občne zavarovalna d. d. v Zagrebu je imela dne 21. t. m. svoj četrti občni zbor pod predsedstvom g. dr. Svetislava Sumanovića v odstotnosti predsednika g. dr. Stanka Šverljuge. Iz poročila ravnateljstva je razvidno, da so se družbeni posli vključili splošnim težkim prilikam vendar povoljno razvijali in da izkazuje razvitek poslov ter produkcija konstantno porast. Skupna vsota premijskih dohodkov, ki je znašala v letu 1924. Din 35.681.710.85 se je leta 1925. dvignila na Din 39.845.084.49. V številu in višini škod, katerih je družba izplačala, izražajo se očvidno posledice ostre krize, katera tlači naše celo gospodarsko življenje. Za škodo je družba izplačala, ozir. založila v preteklem letu Din 34.090.008.03; izza svoje ustanovitve pa vsega že nad Din 66.000.000. Lastni društveni jemstveni fondi znašajo okroglo Din 29.000.000. Družba izplača kakor za 1. 1924. tako tudi za leto 1925. 10% dividendo. Navedene številke najbolje označujejo znamenitost in stopnjo, ki jo to podjetje zavzema v našem gospodarskem življenju, dokazuje pa tudi strokovno spremo in solidnost, s katerimi se vodi pod egido svojih ustanoviteljev: Hrvatske ekskomptne banke v Zagrebu, Jadransko-podunavske banke d. d. v Belgradu, Prve hrvatske štedionice v Zagrebu, Srbske banke d. d. v Zagrebu, Žemaljske banke v Belgradu, Žemaljske banke za Bosno in Hercegovino v Sarajevu in občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu.

4397

Ameriški dolg.

V razpravi o zakonski predlogi, s katero se sprejema pogodba o ureditvi vojnega dolga naše države Združenim državam Severne Amerike v narodni skupščini, je izvajal posl. Pušenjak:

Plaćati dolgove, veleva državljanska modrost, ker se s tem povzdigne čast in veljava države. Naše vlade so to doživost tako zanemarjale, da smo po osmih letih še sedaj dobili prvo zakonsko predlogo za ureditev naših dolgov v inozemstvu. To je bila težka pogreška Pašičevega sistema nedelavnosti in pasivnosti.

Vsota ameriških naših dolgov se fundira v znesku 62.850.000 dolarjev. Dasi se ta dolg imenuje »vojni dolg«, vendar znaša »glavnega obvez, nastalih po vojnem ministru za vojni material, prodan na kredit«, 24.978.020.99 dolarjev, to je niti polovica. Ta dolg je za naše finančne in gospodarske razmere velik in njegovo breme bomo nosili skozi dve generacije, to je 62 let; ta dolg bo vplival na naš socialni in gospodarski razvoj in nas spravil kolikor toliko tudi v politično odvisnost nasproti Združenim državam. Pri tem ne smemo pozabiti, da smo dolžniki še tudi drugih držav in da prihajajo Združene države glede dolga še na tretje mesto.

Plaćilne pogoje Amerike imenuje naša vlada »najugodnejše«. Vsota sama ni majhna. Predvsem pa moramo vedeti: 1. Kako in kdaj se je uporabila vsota 26.126.575 dolarjev in 2. Kaj je vojni minister kupil z vsoto 24.978.000 dolarjev? O tem se je mnogo slíšalo, ali pa pravici ali ne, ne morem preiskati, pač pa sta to dolžna storiti gg. vojni in finančni minister. Šepeta se, da ni več material došel semkaj iz Francije in da je mnogo tega materiala neporabnega in izrabljenega, da se je izvestna količina na potu celo izgubila. Vse to je treba v interesu naše vojske in njenega ugleda pojasniti. Ne bilo bi ne pošteno ne lepo od Američanov, če bi nam za drag denar prodali že izrabljen material; toda obenem bi bila kazniva nepazljivost in strokovna nesposobnost, ako bi mi tak material akceptirali.

Plaćilni pogoji res niso tako težki kakor angleški in francoski, pač pa so znatno težji nego oni, ki so se dovolili Belgiji, Italiji in Romuniji. Vzroka temu nepovoljnemu uspehu sta v glavnem dva: Prvič je naša vlada kot zadnja sklepala pogodbo za plačilo dolgov in s tem izgubila mnogo simpatij, drugič se pa po vsej priliki ni storilo vse, kar bi bilo treba, da bi se Ameriki zadostno pojasnil naš gospodarski in finančni položaj, ki gotovo ni boljši nego v Italiji in Belgiji; sas so bile po nasilnih odredbah poleg Srbije do skrajnosti izčrpane tudi Dalmacija, Slovenija in Hercegovina.

Mi vse smo bili priča, kako težko je bilo finančno, upravno in gospodarsko urejevanje naše države prva leta, zato mi je nerazumljivo, da se v glavnico vračunavajo tudi obresti, in to za ameriške razmere visoke 4 1/2% odnosno 3%; tega trdega pogoja niso dobile ne Belgija ne Italija ne Romunija. Bilo bi zanimivo preiskati, če niso na te neugodne pogoje vplivala naša uradna poročila o ravnovesju v našem proračunu, dasi vsi dobro vermo, kako je s tem ravnotežjem in nam pričajo o tem zlasti naši slavnoznani letiči dolgov.

Ugodno je za nas, da prvih 12 let, počenši od 1. jun. 1925., ne plačamo nobenih obresti, a neugodno je, da se potem dviga obrestna stopnja od 1/8 do 3 1/2% v zadnjih letih. Belgija ne plača nobenih obresti, Italija in Romunija pa manjše nego mi.

Istotako hitro se dviga vsakoletna odpadčna vsota, ki znaša začenši od 15. junija t. l. z 200.000 dolarjev 1936. leta 350.000, 1946. leta 707.000, 1966. I. 1.168.000 in na koncu, to je 1987. leta 2.406.000 dolarjev. Na splošno je razmerje naših plačilnih pogojev nasproti italijanskim 55% : 20%. Iz tega se vidi, da Amerika ni dovolj upoštevala naše slabe gospodarske in finančne moči.

Prvi obrok ameriškega dolga je zapadel že 15. t. m. Ali se je plačal ali ni, nam bo mogel povedati finančni minister. Obrok znaša 200.000 dolarjev, to je 11 do 11.4 milijon dinarjev. Čl. 2. te zakonske predloge pravi, da se bo izvršilo izplačilo bonov za 1. 1926. vij presežkov dohodkov in prihrankov v proračunu za 1926.-27. leta. Prepričan sem, da teh presežkov ne bo, ako nočete s plačanjem osiročati in upropasti te naše države. Poleg tega bi morala biti vsota plačana 15. t. m. Vprašam: Ali znašajo presežki že sedaj 11 milijonov? Ali nij morda to zopet eden izmed naših računov na medvedovko kožo? To prakso treba opustiti, ker je škodljiva in ne odgovarja zakonitom predpisom o državnem računovodstvu. Ob tej priliki opozarjam, da sploh nimamo točnih izkazov ne o naših »letečih« ne konsolidiranih dolgovih.

Kredit in finančna moč države ni odvisna samo od materialnega bogastva, nego tu-

di od njene notranje ureditve, njenih moralnih sil, od delavnosti in sposobnosti naroda. Kakor nekoč stari Rimljani s svojim »Civis Romanus sum«, tako in še bolj se danes ponosa državljani Združenih držav s svojim državljanstvom. Njegov ponos, njegova ljubezen do države in svobode, pa tudi njegova delavnost, nam mora biti ideal. A iz katerega vira poteka vse to? Iz vira populne demokracije in iz tistega, kar je z demokratizmom v integralni zvezi, a to je najširša decentralizacija in samouprava. To moramo pomniti, ko sklepamo to pogodbo.

100.000 Din za 10 Din

lahko zadene, kdor kupi srečko loterije društva »Trgovska akademija« v Ljubljani
655 dobitkov od 50 do 100.000 Din

Stavbno gibanje v Ljubljani.

Franjo Zebal, trgovec, Dunajska cesta 9, namenava preizdati prostore bivše kovačnice v Tavčarjevi hiši na Gospodavskih cesti 6 a v pisarniške prostore. — Nabavljena zadruga uslužbenec državnih železnic v Ljubljani namerava zgraditi na železniškem svetu nasproti skladu Ljubljana gorjenški kolodvor zgradbo za svoje prodajalniške prostore in skladiste. — Franc Kos, posestnik in trgovec, Židovska ulica 5, namerava napraviti teraso na svoji hiši proti Dvornemu nasipu št. 3. — Delniška družba pivovarne »Union« namerava v svojem tovarniškem kompleksu na Celovški cesti adaptirati staro kantinsko poslopje v varilnico ter proizvesti nadzidek za mlečno slado. Obenem pa bo odstranila leseni strešni stol nad obstoječo kotlarino in ga bo nadomestila z železno strelno konstrukcijo. — Zidarski mojster Rudolf Saksida, Poljanska cesta 81, namerava zgraditi predajno stanovanjsko hišo na parceli 74–1 k. o. Poljansko predmestje. — Janko Kovič, Moste 76, namerava zgraditi enodružinsko visokopritlično hišo na parceli 19 in 20 v Spodnji Šiški na parceliranem zemljišču Luckmanovih dedičev med Dermotovo in Slovensko ulico. — Prva zadruga mestnih nameščencev bo zidala za svojega člena Franceta Jevšnika na parceli 119–3 ob poti v Rožno dolino visokopritlično enodružinsko hišico. — Dr. Josip Klepec, odvetnik v Trdinovi ulici 8, zida enodružinsko višo na parceli 194–15 ob vogalu Zarnikove v Vojvodje Mišiči ulice. — Gabrijela Grünfeld, Prisojna ulica 1, bo zgradila enodružinsko enonadstropno višo na parceli 243–17 ob Masarykovi ulici na Friškovicu. — Lovro Rupar, uslužbenec državne železnic iz Zgornje Šiške 5, namerava zgraditi visokopritlično enodružinsko hišico na zemljišču Luckmanovih dedičev v Spodnji Šiški. — Alojzij Franz, uradnik državne železnic, bo zgradil visokopritlično hišo na parceli 251–12 ob Goriški ulici v Spodnji Šiški. — Jože Boben, uslužbenec direkcije državnih železnic, Aljaževa cesta 15, si sezida visokopritlično enodružinsko hišo tudi v Spodnji Šiški na bivšem zemljišču Luckmanovih dedičev. — Viljem Klemura, uradnik državnih železnic iz Kranja, bo postavil enonadstropno višo v neposredni bližini Linhartove ulice na parceli 352–13 na bivšem zemljišču inž. Rataja. — Dragotin Strucelj, znani trgovec in podjetnik, Dunajska cesta 33, zgradi enonadstropno višo ob Robbovi ulici na parceli 352–10 v bližini Linhartove ulice. — Prva delavška pekarna, r. z. o. z., ki ima sedaj svoje obratne prostore v Kolezijski ulici, si zgradi na vrtni koloniji »Stan in dom« na Tržaški cesti novo moderno pekarno. — Univerzitetni profesor dr. Aleksander Bilimovič je dogradil svojo višo v Skrabčevi ulici in se vsebuje vanjo. — Valentin Mozetič, zidarski polir, Tržaška cesta 2, je končal svojo enodružinsko visokopritlično hišo ob bajerju poleg Jeranove ulice ter se mu bo izdal uporabno dovoljenje. — Vila g. Stebija v ulici Vojvode Mišiča je dograjena skoro do strehe. — Ga Lassbacher je dogradila na Tönniesovem zemljišču ob Dunajski cesti v toliko, da so začeli dela s heraklitom. Vila bi moralna biti za velesejim končana, vedno deževje pa delo povsod ovira. — Dr. Anton Milavec si je na severni strani kluba Primorje svojo lepo urejeno dvodružinsko hišo že dozidal; vstavili so mu že okenske okvirje ter bo zadnji omet kmalu končan. Vseliti se namerava že prve dni julija. — Skoro na istem mestu je Prva slovenska zidarska zadruga ge Franji Breščakovemu njenihi že zgradila skoro do strehe. Ob lepem vremenu bi bila hiša že pod krovom. — Vila inž. Vrečkota ob Rutarjevi cesti je že tri tedne pod streho ter so začeli že z notranjim ometom. — Matevž Vrbanjak je spravil svojo enodružinsko hišo v Slovenski ulici že pod streho; ostali njegovi sodisci pa so komaj izven temeljev. — Jakob Delekle, ob isti ulici, bo imel svojo hišo kmalu pod streho. — Jože Mihelič, ki zida za Bežigradom takoj za branilničnimi hišami, ima svojo enonadstropno hi

Vera in kultura

Dr. F. Grivec:

Važna Slomškova obletnica.

Letos v juniju je minilo 75 let, odkar je Škof Slomšek ustanovil za versko in kulturno življenje važno nabožno družbo, ko je - da govorimo s Slomškovimi besedami — »vsadil v predragi vrt naše matere katoliške cerkve žalhtno drevo bratovščine sv. Cirila in Metoda.«

Škof A. M. Slomšek je bil bistroumen mož in dober organizator. Hotel je za svojo ustanovo najprej pridobil in navdušiti voditelje vernega ljudstva. Meseca junija leta 1851 so bili njegovi duhovniki zbrani pri duhovnih vajah v Brežicah. Pri tej priložnosti je hotel Slomšek duhovščini predložiti novo ustanovo, jih povabiti k pristopu in navdušiti za delo. Toda na potu je smrtno nevarno zbolel in poselil duvnikom samo pismeno vabilo. Vabilo nevarno bolnega ljubljenega škofa je napravilo globok vtisk in je imelo velik uspeh. Izmed 60 zbranih duhovnikov je k bratovščini pristopilo okoli 50 duhovnikov, ki so idejo širili med sobrami in med ljudstvom. Naslednje leto je Slomšek že poročal o uspehu tega povabila: »Veselo in enih misli je bilo povabljenje sprejet; veliko jih je pristopilo k temu društvu, ne le samo iz moje, ampak tudi iz sosednjih škofij, na Ogrskem in v Galiciji je naša bratovščina sosebno veselo pohvala našla. Na tisoče vernih duhovnov in neduhovnov z nami že kvišku sreč in roke vzdiguje k Očetu ene edine resnice in ljubezni.« Leta 1854 je pisal: »Mnogo pobožnih škofov in duhovnov je po svojih škofijah in duhovnjah razširilo (naše mlado drevo) in ga ga tako skrbno okopalo, da je prirastlo lepo drevo, ki svoje veje po Slovenskem, Nemškem, Češkem in Ogrskem prav veselo razprostira in zeleni.« Za društveno cerkev je določil cerkev sv. Jožeta nad Celjem in skrbel, da se je v tej cerkvi postavil oltar sv. Cirila in Metoda.

Preprosta Slomškova ustanova je imela velik pomen za versko in kulturno življenje našega naroda. Slomšek je znal lepo spojiti versko in narodno idejo, narodnemu prosvetnemu delu je vtišnil verski pečat in pokazal pot, kako naj bi Slovenci utrjevali verske in narodne tradicije. S preprosto versko ustanovo je posegel daleč preko mej slovenske domovine; njegova ideja je dosegla velike uspehe med katoliškimi Slovani in celo med neslovanskimi narodi. Slovencem in drugim Slovanom je pokazal, kako važno nalogu bi mogli izvrševati v okviru vesoljne cerkve in v družini krščanskih narodov.

Zakoplovi krožijo
na velesejmu nad stolpom
„Mirin“ čokolade

Socialna vprašanja

Osmi mednarodni konferenca dela v Zenevi.

Konvencija o inspekciji na izseljeniških ladjah sprejeta. Naši vladni delegati proti koavenciji.

Ko je zgotovila svoje delo pripravljalna komisija, je prišel predlog o konvenciji za nadzorstvo na izseljeniških ladjah pred plenum, kjer je bila konvencija sprejeta z enim glasom večine. Propadel pa je predlog, da mora biti na vsaki izseljeniški ladji, kjer je 50 izseljencev iste narodnosti, poleg inšpektorja še tolmač iste narodnosti. Delavska delegacija je polagala veliko važnost na to, da bi prišel v konvencijo pasus o tolmačih, ker bi bilo s tem ustvarjeno stalno nadzorstvo. Toda gotovi vladni delegati so nasprotovali konvenciji v tem obsegu, med temi tudi naši, in tako je bila sprejeta konvencija o inšpekciji brez tolmačev. Naši oficijski delegati so sploh imeli ukaz, da glasujejo v principu proti konvenciji o nadzorstvu na izseljeniških ladjah z utemeljevanjem, da je bolje, da odločuje o tem vprašanju država same ob prilikah dogovora z brodarskimi družbami. Dejansko bodo pa naši izseljeni, če ostane država pri tem sistemu, brez inšpektorjev. Brodarske družbe bodo sigurno našle poto, da dosegajo svoj namen. Zadostuje n. pr. da so v dobrih odnosih z odločajočimi uradniki. Ali pa, da pošljemo pod imenom inšpektorja, brezplačno gotovo osebo v Ameriko in pa, da se pelje še ta oseba z drugo ladjo, ne pa z isto, kakor izseljenici.

Poleg naših vladnih delegatov so glasovali proti odredbi o tolmačih tudi zastopniki delodajalcev ter zastopniki držav, katere posedujejo veliko ladji.

Ko se je končalo glasovanje, je prešla delavska skupina po svojem govorniku dr. Topaloviču v splošno polemiko, predvsem z angleškimi delegati. V polemiki je dokazoval potrebo odredbe o tolmačih. Ker so ga podpirali tudi naši vladni zastopniki in zastopniki Poljske, Čehoslovaške, Madžarske in Bolgarske, je bilo to vprašanje postavljeno ponovno na dnevnih redov in sprejeta resolucija, da je potrebno, da so na izseljeniških ladjah tudi tolmači. Ta resolucija bo predložena vsem vladam.

Pravoslavni vesoljni zbor.

Ponesrečeni poskus sklicati vesoljni cerkveni zbor pravoslavnih cerkva je zbulil veliko pozornost v vsem krščanskem svetu. Pravoslavni časopisi objavljajo razlage, zakaj se vesoljni zbor ni mogel vršiti. Ti razlogi posegajo tako globoko v ustrojstvo vzhodne cerkve, da zbujojo resne skrbi za bodočnost pravoslavlja.

Sklicanje pravoslavnega zbora je ovirala ne samo turška, marveč tudi grška vlada. Grška vlada je šla tako daleč, da je prepričila celo predhodno konferenco, ki naj bi izvršila priprave za cerkveni zbor; prepovedala je, da bi se takša konferenca vršila na grškem ozemlju. Mnoge pravoslavne škole je odbilo ravnanje carigradskega patriarha, ki je na vesoljni zbor povabil samo sinodalno rusko cerkev metropolita Vvedenskega, ne pa pristašev patriarha Tihona, ki tvorijo ogromno večino ruske cerkve; tudi zastopniki ruske cerkve v izgnanstvu niso bili povabljeni. Bolgarska cerkev ni bila povabljeni, ker jo carigradski patriarh s svojega stališča še vedno smatra za razkolno, odkar so jo leta 1872 v Carigradu izobčili.

Zbor srbskih škofov pa najodločnejše podarja, da je potrebno sklicanje predhodne konference, ki naj pripravi vesoljni zbor. K tej konferenci morajo biti povabljeni vse pravoslavne cerkve, tihonovska ruska cerkev in zastopniki inozemske ruske cerkve, prav tako tudi druge pravoslavne cerkve brez označenja to, če so od carigradskega patriarha priznane ali ne.

Ruski časopisi objavljajo pismo metropolita Aleksandra Vvedenskega, poslano carigradskemu patriarhu v zahvalo za povabilo k predhodni cerkveni konferenci. Vvedenski nagaša, da so boljševiki dali popolno versko svobodo in rusko cerkev osvobodili iz suženjstva monarhizma. Še zdaj hočejo mnoge države izkorisciati cerkev v svoje politične namene. A če cerkev služi za oporo kapitalizma, s etim odbija delavske množice. Zato se naj vesoljni zbor ozira na izkušnje ruske cerkve in najjasno predloži Kristusov nauk, da se bo cerkev pogibala zapadnega papizma in ruskega cesaropapizma. A Vvedenski zastopa tako majhen del ruske cerkve, da njegove izjave nimajo velikega vpliva.

Poskus sklicanja pravoslavnega cerkvenega zborja je nazorno dokazal, da je pravoslavna cerkev v tako težavnem kritičnem položaju. Veliko vprašanje je, kako bo to krizo premagala. Zgodovina priča, da so se v takih krizah tem bolj zbujuje težnje po vesoljnem cerkvenem edinstvu. Kakor med katoličani, anglikanci in protestanti, tako se tudi med pravoslavnimi mnogo razpravlja o cerkvenem zedinjenju.

Deveta mornariška konferenca. Demonstracija proti Italiji.

Poleg drugih vprašanj se je obravnavalo tudi mornariško vprašanje. Ta konferenca se je pričela s precejšnjo zamudo in razburjenostjo. Je pa prišel nov element — vzduh morja. Vsi brez izjeme, ladjelastniki, oficirji in mornarji so nastopali nebrzdano. Zelo značilen je njihov način razpravljanja. Na strani delodajalcev in na strani delojemalcev samo ultimati in pretnje.

Da se doseže smoštvenost, je bilo treba vpostaviti enoten nastop delavske skupine. Po nekoliko sejah so se združili vse delavski zastopniki za enotno listo. Za predsednika je bil izvoljen Udegest, za tajnika pa Fimen, tajnik internacionalnih transportnih delavcev. Značilno je, da niso bili izvoljeni niti v eno komisijo zastopniki fašistovskih organizacij, to pa vsled tega, ker ni hotela dati italijanska vlada potnih listov zastopnikom svobodne mornariške zveze. Še bolj značilno je, da se ni potegnil za fašiste niti eden delavski zastopnik. Fašisti so bili ignorirani od vsega delavstva brez razlike mišljencev. Italijanska vlada se je maščevala nad delavsko skupino na ta način, da je protestirala proti izvolitvi tajnika in predsednika delavske skupine na konferenci, češ da nista delegata.

Pri reševanju mornariškega vprašanja je prišla naša vladna delegacija samo v komisijo za nadzorovanje ladij, zastopnik naših delodajalcev je namestnik v vseh komisijah; od novih jugoslovenskih delavskih delegatov je dr. Topalovič v disciplinarni komisiji, delegat Popel v komisiji za povratek v domovino in delegat Golmajer v komisiji za inšpekcijo.

Na mornariški konferenci je bil nastop delodajalcev zopet zelo vehementen. Napadli so celotno delovanje mednarodnega urada in so predložili resolucijo po kateri naj bi se preko predloženega dnevnega reda od strani urada sklenile konvencije, v katerih bi bili zapovedani samo osnovni principi onih tozadnih zakonov, kateri obstajajo že v vseh državah.

Radi te resolucije je nastala ljuta borba, katera je trajala ves 8. junij. Značilno je to, da

je zastopal delodajalce odvetnik Bifof, v imenu delavske skupine je pa nastopal dr. Topalovič, tudi bivši advokat. V tej borbi je zmagača delavska skupina. Pri glasovanju je bilo namreč oddanih za resolucijo delodajalcev le 27, proti pa 78 glasov. Nato se je prešlo na izvolitev štirih komisij, o katerih smo že govorili. Rezultati teh komisij še niso znani.

Bližnji in daljni program mednarodnega urada dela.

Za enkrat je najvažnejše, da pribori ratifikacijo konvencije o 8. urnem delavniku v glavnih evropskih državah.

Nadalje bo organiziral anketo o delovnih pogojih rmenih v črnih delavcev.

Vpeljal bo študij o položaju poljedelskih delavcev, o vseh vrstah socialnega zavarovanja in o učnih metodah za organizacijo prizvajanja.

Glavna naloga pa je, da pomaga v sedanjem težki in burni dobi ohraniti delavske institucije ter pripravljalci teren za nova pridobivanja.

—o—

Opozorilo delodajalcem glede prijave delavcev. Delodajalci se opozarjajo na naredbo ministra za socialno politiko štev. 380 z dne 9. aprila 1926, razglaseno v Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti 18. maja 1926, s katero se zvišuje najvišja zavarovana meza od 40 Din na 48 Din in ustanavlja še XVIII. mezdni razred. Po omenjeni naredbi se bodo uvrščali odslej v XVIII. mezdni razred vsi nameščenci, ki zaslužijo na dan nad 48 Din. V XVII. mezdni razred pa se bodo uvrščali nameščenci z dnevnim zaslужkom od 40 do 48 Din. Ta izprememba bo stopila v veljavo s 1. julijem 1926. Ker pa se je udomačilo tekom časa pri prijavah onih nameščen-

cev, ki so spadali doslej v najvišji XVII. mezdni razred, da delodajalci skoraj brez izjeme niso navedli dejanskega zaslужka, marveč le, da zasluži več kot 40 Din na dan, zato urad ne more izvesti uradoma na podlagi dosedanjih prijavnih preuvrstitev zavarovanec v smislu izdane naredbe. Da pa bo vključen temu mogoče uvrstiti zavarovance v novi mezdni razred, se pozivajo vsi delodajalci, da izvršijo najkasneje do 8. julija 1926 ponovno prijavo za vse one nameščence, ki so bili doslej uvrščeni v XVII. mezdni razred. Pri izpolnitvi gornje zakonite zavezrosti se opozarjajo delodajalci, da morajo navesti pri vsakem nameščencu, ki je bil doslej uvrščen v XVII. mezdni razred, točno službene prejemeke (mezo). Prijave je predložiti uradu potom pristojne ekspositure najkasneje do 8. julija 1926. One delodajalce pa, ki bi gorenej zakonite zavezrosti ne izpolnijo, bodo zadele kazenske posledice § 194. ZZD (denarne kazni od 20—500 Din) kakor tudi posledice § 11. (povračilo različnih denarnih podpor) in končno posledice § 16. ZZD (povračilo stroškov za ugotovitev podatkov na licu mesta po organih urada. Obenem pa bo urad po 8. juliju 1926 preuvrstil uradoma v XVIII. mezdni razred vse one nameščence, ki so doslej zavarovani v XVII. mezdnu razredu in delodajalci ne bi v navedenem roku izvršili ponovne prijave. Utemeljene in z dokazi opremljene pritožbe proti tem uradno izvršenim izpremembam bo upošteval urad le, če se bodo predložili najkasneje v roku 8. dni po dostaviti plačljivega naloga za mesec julij in ako bo doprinen neizpodbiten dokaz, da uradna preuvrstitev iz XVII. v XVIII. mezdni razred ne odgovarja dejanskemu zaslужku. Zato je pritožbi prilожiti izjavo prizadetih zavarovancev.

Ženski svet

Kongres za žensko volivno pravico.

največjо energijo se borimo za varstvo otrok in proti trgovini z dekleti. Veliko se bavimo z gospodarsko mirovno organizacijo.

Dosledno vsemu mednarodnemu ženskemu delovanju zahtevamo tudi, da se nam odpri diplomatska služba. V velikem modernem zbiljevalnem gibjanju narodov mora imeti tudi žena besed; iz treh vrokov: prvič zato, ker gre tukaj za temeljno vprašanje našega gibanja, za našo enakopravnost z moškimi; drugič zato, ker smo ženske za diplomatsko službo po naravi ustvarjene, kar nas uči zgodovina na vsaki strani; tretjič zato, da moremo uspešno braniti velike koristi našega spola.

Sedanjemu kongresu ppripisujem velik pomen. Vsi naši kongresi imajo pozitiven uspeh; tako smo izvojevale na primer tudi na zadnjem našem kongresu v Rimu velik uspeh. Prepričale smo Mussolinija, da morajo italijanske ženske v pričakovanju državnozborske volivne pravice dobiti najprvo občinsko volivno pravico. Mussolini nam je obljubil, da bodo dobile, in sedaj jo imajo. Prav tako smo dosegli ženske volivne pravice na Novi Foundlandiji, v treh indijskih provincijah ter v indijskih državah Kočin in Mysore.

Kakor vidite, rastejo naši uspehi od dne do dne. Tu hočemo doseči določeno mezo, tam reformiramo zakone, druge razglasamo pravico ženske do enakopravnosti z moškimi, druge spet hočemo prevzeti politično odgovornost za usodo držav. Prepričana sem, da bodo naš glas slišali povsod in da bo naš deseti kongres nov korak in nova zmaga v boju za doslej ženskih pravic.

Prepričani smo, da ženske ne bodo omagale in da bodo zmagale, kar bi bilo v veliko splošno korist.

—o—

Zenske — članice akademije znanosti. Marsikdo se še spomni, kako se je svet čudil, ko so pred vojsko poklicali slavno francosko znanstvenico gospo Curie v akademijo znanosti. Dolgo časa nismo slišali o nobenem podobnem služaju. Sedaj pa beremo, da so imenovali Čehi kar tri ženske za članice akademije znanosti in umetnosti, Elizo Krasnorskou, Gabriello Preissovo in Amelijo Vrbovo. S tem so pokazali Čehi, da znajo ceniti zasluge žensk na znanstvenem polju in da nimajo v tem oziru nikakšnih predvodkov.

Vsak, ki pride v Ljubljano, naj si ogleda

razstavo blaga

na Krekovem trgu št. 10 pri Tekstilbazaru, v priliku in prvem nadstropju.

De dokažemo blizu cene, navedemo tu cene nekaterega blaga.

Modni batist	po Din 5.— mit.
Prav dobra kotonina	po Din 8.— mit.
Fina bela platno	po Din 10.— mit.
Močni bambrik .	

Po širnem svetu

Bodočnost Rima.

Pariški znanstveni list >La Science et la Vie< priobčuje zanimiv razgovor z Mussolinijem o pomenu napredajoče tehnike za sedanost in bodočnost Evrope. Mussoliniju se vidi, da je pristaš Spenglerjevih mazorov. Zlasti veliko pozornost so zbudile njegove izjave o bodočnosti Rima.

>Brez znanosti ni nobenega gospodarskega napredka. Znanost da tudi ona sredstva, ki napravijo državo lahko neodvisno. Ta trditev se Vam bo morda zdela fantastična. En dokaz zadostuje, da postavimo politično važnost tehnike v pravo luč. Italija nima premoga, primorana je, da ga kupuje na Angleškem. V dveh desetletjih bomo s pomočjo tehnike tako daleč, da ne bomo sploh nobenega premoga več potrebovali, naša gospodarska odvisnost bo naenkrat prenehala. Tekom dvajset let bodo najbrž vsa naša prometna sredstva elektrificirana. Še nekaj več bom povedal. Najvažnejše pristanišče je bilo nekdaj Ostia, ki leži danes štiri kilometre od morja proti morju. To pristanišče bo na novo nastalo; samo vpravanje prav kratkega časa je, in veliki parniki iz Severne in Južne Amerike bodo mogli tam pristajati, dvajset kilometrov od Rima. Svet bo videl prenenetljivo čudo, gigantski razvoj Rima; zgradili si bomo nov moderen Rim, ki se bo raztezal tja proti morju. Palače bodo vstajale iz tal, moderne, in vendar v slogu našega prastarega mesta. Rim šteje danes skoraj en milijon ljudi, moderni novi Rim jih bo štel štiri milijone. Ameriški komfort bomo vpeljali, kurjava in kuha bo samo električna. Za vse to se bomo zahvalili znanosti, ki bo ustvarila novi Rim. Biti moramo otroci naše dobe; >zavoved te dobe se glasi: Delaj!<

Mrtvo morje.

Prav pripravno ime, Srebrn je sicer sijaj njegove površine, a drugače je mrtvo, nima gibanja, nima valovanja. Vroči vetrovi iz Arabe prepihajo zrak in mu dajo valovanje, a zastonj ljubkujejo težko snov Mrtvega morja; zrahlja jo kvečjemu vihar in jo uglasbi. Zivahni Jordanovi valovi ne morejo ustvariti življenja in postanejo sami mrtvi, ko se zdržijo z valovi morja. Tuja in grozna je ta voda; ne igra se s peskom ob bregu, ne pogovarja se s človekom, ni njegova priateljica. Ce ne verjamem, pa jo pokusi; zoporna pišča je to, strupena, ocean je v primeri z njo sladek in okusen. Strupe meša, ta voda, veseli se, da mori ribe, ki so priplavale po Jordanu dol; nobeno rastlinsko in živalsko bitje ne prebiva v njej. In čeprav ni res, da nobena ptica ne more leteti čez Mrtvo morje, je vendar res, da večkrat ptice plavajo po njem, umorjene od dušljivega njegovega zraka. Morje mori ven, na daljavo, daleč naokoli; uničuje rastline in drevesa, kakor kosti mrljev ležijo ob meji njegovega delovanja.

Grozna točka je to v vesoljstvu. Preiskovali so morje in ga študirali, marsikaj so ugotovili, le malo so pa mogli razložiti. Petinpol ur je morje široko, dvajset ur dolgo, v kotlu leži, v eni najglobljih vdrtin na zemlji. 394 metrov je njegova gladina pod gladino Sredozemskega morja, povprečno 300 m je morje globoko, najgloblja točka 357 m, torej 751 m pod gladino Sredozemskega morja. 28 odstotkov ima njegova voda kemikalij, 23 odstotkov soli in 5 odstotkov broma in klorja. Odtoka ni nobenega, vsak dan izhlapijo ogromne množine vode, za 13.5 mm višine; samo Jordane vode izhlapi vsak dan 6000 milijonov litrov. To vemo. Ne vemo pa, kako je vse to nastalo, veliko je razlag. Katastrofa je nekoč ustvarila to strašno tvorbo, življenje uničilo.

Od tedaj naprej je prokletstvo nad tem peklenškim grobom. Greh Sodome je to zemljo oskrnil in ostra voda slanega morja, razjeda sramoto preteklosti. Mrtvo morje je svarično znatenje, ki kažejo preroki nanj od stoletja do stoletja, ki ga omenja knjiga modrosti in ki se ga spomni Jezus v svoji pridigi. Ostalo je osamljeno, nepričazno mrko Mrtvo morje.

Pet vojaških držav na Kitajskem.

Generala Vu-pej-fu in Čang-tso-lin se bo strela v Tjen-sinu in se bosta posvetovala tem. Temu razgovoru pripisujejo največjo važnost; prvič bosta sedela skupaj oba velika nasprotnika, ki ju je zdržil boj proti Pe-kingu. Namen je ta, da razdelita severno Kitajsko v dva dela, v katerih bosta vladala sama, kakor bosta hotela. Na jugu se tvorijo nove, samostojne države, in bi razpadla potem Kitajska v pet vojaških satrapij.

Na severu bi vladal Čang-tso-lin, v Mandžuriji in v najsevernejših delih Kitajske. Najjužnejši del njegove države bi bil polotok Santung.

Vu-pej-fu bi dobil pokrajino Čili in nemško na jug in vzhod od tam.

Jug Kitajske bi se pokoraval vladu v Kantonu, ki je že dolgo časa samostojna.

Med dejelami kantonske vlade si skušata samostojno državo guverner provinčije Če-Kiang in Kiang-šuja, Sun-Čuan-Fang. Glavno mesto njegove države naj bi bil Nan-king, ki je bil že davno pred Pe-kingom, glavno mesto Kitajske. Po = sever, nan = jug, king = mesto.

V jugozahodnem koncu je proglašila samostost provincija Jün-nan, za katero se zanimajo zlasti Francozi, gospodarji sosednjega Ton-kina.

Posledice tega razkroja bi bile nedogledne. Za vsem bojem generalov tiči seveda angleški, francoski, ameriški in japonski kapital.

Svetovno zborovanje polarnih raziskovalcev.

Pisali smo že, da se je ustanovila >Međunarodna študijska družba za raziskovanje polarnih pokrajin z zrakoplovom<. Javnost misli, da je s poletom >Norge< čez tečaj projekt družbe brez pomena. Pa ni tako. Znanstveno je >Norge< prav malo opravila, in ravno za znanstveno raziskovanje je bila omejena družba ustanovljena. Ona ne misli samo na polet preko tečaja, za sportne rekorde ali Byrd ji tudi ni, ona hoče resno raziskovati, na geografskem polju, oceanografskem, meteorološkem in magnetičnem polju.

Theoretične in druge priprave so že toliko napredovale, da se bo vršilo letos v jeseni — po vstopu Nemčije v Zvezdo narodov — prvo generalno zborovanje družbe, v Nemčiji, najbrž v kakšnem mestu ob Renu. Petnajst držav je že v družbi; povabljeni ne bodo samo v družbi delujoči strokovnjaki, temveč vse mednarodni strokovnjaki svet, vsi največji raziskovalci polarnih pokrajin. Upajo, da prisotipa tudi Anglija in Francija, in potem bo to res nekaj svetovnega; v družbi so že Amerika, Nemčija, Japonska, Švedska, Norveška, Danska, torej dežele najboljših polarnih raziskovalcev. Zborovanje bo najbolj pomembno znanstveno zborovanje, kar se jih je sploh kdaj v Nemčiji vršilo.

Cilj, ki si ga je družba zasnovala, je tiskanski, in bi ga ena sama država nikakor ne mogla doseči. Tu je neobhodno potrebno mednarodno sodelovanje. Že takoj v začetku, ko je nemški avijat Bruns veliko idejo zasnoval, je imela družba velik uspeh; posrečilo se ji je, da si je pridobila za predsednika največega med velikimi Fridtjofa Nansena. Obljubil je še več, da je, da bo nameravano potovanje vodil sam, osebno. Za to vodstvo ni nihče tako usposobljen kot on. Drugi zelo važen činitelj je ta, da se za podjetje intenzivno zanimali tudi Rusija, zares, ne samo teoretično. Pomoč ruskih radioštacij je neizogibno potrebna, Rusija je proglašila severno od njenega ozemlja ležeči polarni sektor za svojo last itd. Bruns je bil v Moskvi in nato v Leningradu in se je uveril o pozitivnem sodelovanju Rusije v dosegou res znanstvenih ciljev mednarodne študijske družbe.

Po suhem v Newyork.

Najdržnejši načrt inženirjev je pač predor pod kanalom med Doverom in Calaisom. Toda še vse kaj drugega pa je smeli načrt nekega ameriškega inženirja, namreč, kako priti po suhem iz Evrope v Ameriko. Dvomljivo je, če bi sploh kdo hotel zamenjati udobno vožnjo v plavajočem hotelu 3000 milj daleč za železniško vožnjo skozi puščavo Sibirijske in Aljaske in dolžini 14 000 milj. Toda iz inženirskega stališča je ideja izvedljiva, četudi bi se moral pod Behringovo ožino izdelati 40 milj dolg predor.

Po vojni ni nič več slišati o načrtu za kanal med baltiškim in Črnim morjem, dasi je bil pred vojno že blizu uresničenja, ko je neko ameriško podjetje ponudilo, da načrt v petih letih izvede in sicer za 32 in pol milijona angleških funtov, kar bi po današnjem valutnem stanju zneslo okoli devet miljard dinarjev. V sedanjih razmerah se ta načrt seveda ne bo izvršil.

Davno zamišljeni načrt prekopa med Biškajskim zalivom in Sredozemskim morjem se bo tudi izvedel, kadar bodo finančne razmere to dopuščale. Za Francijo bi bil ogromnega pomena, ker bi tako postala neodvisna od gibralatarske ožine!

Načrt za poplavno puščavo Sahare je že nad sedemdeset let star in bo gotovo tudi izveden.

Velikanski je načrt iz Sredozemskega morja izpeljati vodo v reko Jordan in nato v Mrtvo morje. Jordan je deroča reka, a ni močna, zato bi jo s pomočjo morske vode pomnožili ter tako dobili vir za električno moč.

O Avstraliji vemo, da je obvljena in kulтивirana le ob obronkih, kakor hitro pa gremo dalje v notranjščino dežele, pridemo v puščavo brez vode in vegetacije. Male rečice se ali izgubljajo v peščevju ali pa se stekajo v slana jezera. Zato se tudi tam bavijo z načrtom, kako >napraviti< morje sredi Avstralije. Proračunano imajo, da bi to sta neznansko vodo nad 40 miljard dinarjev. Zato za sedaj najbrž tudi pri bogatih Angleških ne bo nič izvedbo tega načrta.

Šola za zločince.

Angleški detektivi se sedaj trudijo, da bi našli, kje se nahajajo šole za zločince, v katerih morajo biti najboljši >profesorji< v tej stroki, kajti današnji angleški zločinci so res na >sivšku<.

Učitelji hodijo k sodniškim obravnavam ter tam love mlade obtožence, kateri so se za enkrat še izmužnili ali pa tako, kateri po angleškem zakonu za prvi prestopek ne kaz-

OGLEJTE SI NA VELESEJMU

v paviljonu I prostor 573—579 razstavljen MOSKO in DEJO KONFEKCIJO
največje konfekcijske tovarne

FRAN DERENDA & CIE., LJUBLJANA

Za čas velesejma se dobe vsa oblačila po tovarniških cenah v detajni
trgovini na Erjavčevi cesti št. 2.

njujejo. Taki mladeniči so kaj dovretni za te vrste pouk in kmalu postanejo izurjeni uzviči ali svedrove ali karkoli že. V začetku jih profesorji oskrbe z obleko, hrano ter malo denarjem. Šola traja tri mesece, a za vsako stroko je poseben učitelj.

Prvi praktični poskus se izvrši pod nadzorstvom, potem pa če se začetnik izkaže zrelega, ga pustijo da dela na svojo roko, v začetku seveda le v lažjih slučajih. Od tega mora gospodom profesorjem potem gotov odstotek.

Kako vrste delo mu prisodijo, zavisi od njegove vzgoje, socialnega značaja itd. Gentlemanske mladeniče, finih manir, zmožne občevanja v visoki družbi, opremijo z najmodernejšimi oblekami ter jih pošljijo po hotelih, družabnih plesih, sprejemih itd. Oni nižjih slojev pa postanejo le navadni žepni tatovi. Scotland Yard t. j. londonsko policijsko ravateljstvo, meni da je dandanes v območju mesta Londona več kot 300 mladih tatov, ki so >promovirali< na takih >univerzah<.

Izredna ura.

V Norimberku na Bavarskem je razstavljena ura, katera je zaradi svoje zanimivosti privlačni objekt ter ima obilo občudovalcev. Sestavitev ure je neki ondolni urar Bruner po imenu, kateri pa se urarstva ni pravzaprav prav nič učil, je pa vseeno pravi mojster v tej stroki. Njegova specijaliteta je sestavljanje nenavadnih, ali starinskih ur. Tako je na neki jubilej napravil uro 40 cm visoko, katera ima pod nihalom celo čevljarsko delavnico, v kateri dela mojster, pomočnik ter vajenec. Ko prične ura biti, se vsi trije lotijo dela, mojster na vsa kriplje vleče dreto, pomočnik na čevlju, vajenec pa podplat pred pričrtanjem na čevlj. Naenkrat mojster zaspri in kmalu za njim tudi pomočnik. Vajenec še dalje tolča, toda kmalu preneha, ugleda ona dva, napravi navihan obraz ter obema pokaže osle, nato pa z vso silo zopet tolča po podplatu. Mojster in pomočnik se zbudita in ker je sram pred vajencem, nadaljujeta svoje delo. Končno pa vsi trije omagajo ter pobesijo roke. Okoli razstavljene ure se vedno nabere polno mladine in odraslih, posebno predno prične ura biti, ter se izredno zaba vajo ob nji.

—o—

+ Revna ali cevna pošta (Rohrpost). Kako poroča češki strokovni list, se bo letos omrežje rovne ali cevne pošte znatno razširilo. Doslej ste bili dve progi, in sicer prva proga: Praga glavna pošta — Praga kolodvorska pošta, pošta Malá strana — pošta Hradčany; II. proga: Praga glavna pošta — pošta Kraljev Vinogrady. K tem progam so lansko leto zgradili nadaljnje dve progi in sicer: Praga glavna pošta — pošta Smichov ter Praga glavna pošta — pošta Masarykovo kolodvor. Tekoče leto se imajo zgraditi še tri proge cevne pošte in sicer: z glavno pošto k poštem Wilsonov kolodvor, Karlín in Žižkov. Gre pa tudi za podaljšanje simeške proge do Košic in pa karlinskemu do Viščan. V Češkoslovaški republiki imajo poleg Prage rovno pošto tudi Karlovi vari. S prvo rovno pošto se je poizkusilo pred približno 100 leti. Danec Georg Medhurst in Angleški William sta prva sprožila misel o pogonu pisemskim poštem po predoru s pomočjo zračnega senčanja. Na temelju te ideje sta leta 1859 inženirji Clegg in Samml in Londonu napravila pnevmatično cesto, ki je bila kasneje vsled poškodb uničena. Angleški inženir Clark je skupaj s Francuzom Gayem in Gacalotom porabil vzduh za gonilno silo pri rovni ali cevni pošti. Laliku ju torej imamo za začetnika rovne pošte. V letu 1857 je zgradil inženir Clark prvo rovno pošto med dvema dvoranama londonske brzjavne centrale in nekoliko kasneje med londonsko dežurno borzo in brzjavno centralo. Čez leto dni je postavil Gay Gacalot rovno pošto v francoski prestolici. V Berlinu so leta 1865 zgradili rovno pošto med brzjavnim uradom in borzo. Nova naprava je Berlincem tako ugašala, da so zgradili celo omrežje rovne pošte in ga izročili leta 1876 javnosti v porabo. Največja omrežja rovne pošte imajo mesta: Berlin, Lipsko, Bremen, Düsseldorf, Koln, Hamburg in Monako. V Hamburgu služi zlasti v zvezo s pristaniščem Altono, ki je oddaljeno od mesta 3.4 km. To dolgo pot zdrsnje pismo v sedmih minutah. V Evropi imajo rovi v premeru 6 do 8 cm, v Ameriki pa 15 cm. V Parizu znaša vsa doljava omrežja rovne pošte 360 km in se odpravi po njem letno približno 22 milijonov pisemskih pošiljk. V Berlinu je omrežje dolgo 160 km in gre po njem skoraj 13 milijonov pošiljk na leto. — O takem izboljšanju pisemskega prometa se Ljubljancem niti ne sanja, pač pa sila težko pričakujemo otvorite avtomatične telefonske centralne, ki je — kakor vemo iz gotovega vira — dodelana, a je že par mesecov skrbno zakleprena. Mar ni škoda ogromnega kapitala, ki mu trete leži?

+ Ekspedicija za zakladi Aleksandra Velikega. Časopisi v Rigi poročajo, da so soy-

jeti sklenili opremiti ekspedicijo za sistematično raziskovanje za zakladi Aleksandra Velikega in Tamerlan-a. V Turkestanu namesto preiskati razna grobišča, o katerih trdijo, da vsebujejo velike zaklade, katere je Aleksander na bojnem pohodu v Indijo zakopal. Ravnotako je nahajajo tam nekje baje bajna bogastva v zlatu in dragih kamenih, katere je Tamerlan odvzel raznim premaganim knezom. Sovjeti, kakor kaže, nujno rabijo denar.

+ Tudi stoletnica. Lansko leto je bilo posebno bogato na raznih obletnicah iznajdb, vendar se zdi, da je bil jubilej ene teh važnih iznajdb prezrt in sicer ovratnika. Pred sto leti so k vsaki srajci naredili tudi ovratnik ter ovratnika, kateri se posebej pripne okoli vrata, sploh niso poznali. To pa ženskam ni bilo všeč, kajti v enomer so morale prati srajce svojih mož, če ne radi družega, pa radi ovratnika. Pa je prišla neka Hana Montagu, žena nekega kovača v Newyorku na pametno misel. Opazila je, da so srajce moških mnogo dalje časa snažne kot pa ovratniki. Skarje v roku in resk, pa je bil ovratnik ločen od srajce in iznajdba je bila tu.

Sport

Sport kot vzgojitev.

Vzgojilvena komisija Olimpijskega odbora je dala sportu prav natančno označbo in določen pojem. >Sport ni samo tekma v igri ali v kakšni vrsti telesne vaje, temveč izpolni pojem spora ševed tedaj, če ga vodi lojalnost do tovaršev in do tekmecev in če se izloči samoljubje z mislijo na uslugo, ki jo mora napraviti vsak udeleženc svoji skupini, svojemu moštvu, svoji domovini in vsemu človeštvu.

Pravi sportni duh mora imeti tele lastnosti:

a) Popolno notranje in zunanje resnico; to se pravi: izključena je vsaka laž, vsako škodovanje, vsak namen prevaranja; imeti pa moramo dobro voljo, da si napravimo pravo sliko o lastni sposobnosti in o sposobnosti lastne skupine;

b) navaditi se moramo pravilne, lepe in dostojne igre (fair play);

c) naš duh mora biti viteški; nikdar se ne smemo okoristiti z nezgodo, ki je zadela nasprotnika, ali pa z zmotno odločitvijo sodnika.

Te tri zahteve so vsebina sportnega duha, in naš cilj je, da ga gojimo. S propagando za tega duha moramo pričeti že pri otroku; neobhodno potrebno je, da se prepričamo, če so oni, ki otroka vzgajajo, učitelji, profesorji in trenerji, sami s tem duhom prepojeni in če pravilno cenijo in poznavajo njegovo vrednost. Zato bi se morale povsod ustavljati sole, kjer bi se bodoči učitelji ne učeli samo tehnike sporta in njegovega praktičnega in tehničkega izvajanja, temveč kjer bi si popolnoma tudi osvojili moralična načela, ki jih bodo pozneje učili. Dobro bi bilo, če bi hodili v tako šolo sploh vsi oni, ki jim je izročena vzgoja otrok. Fera resničnosti in sportnega duha, otroci bi Na ta način bi nastala v učenem objektu atmosfobrija >javno mnjenje<, ki izloči vse, kar je proti sportnemu duhu; ves narod bi si prizgojil pojem časti, lojalnosti in medsebojnega spoštovanja. Ne da bi se zavedal, bi bil otrok na ta način kmalu prepojen s pravim sportnim duhom, duhom dostojnosti, viteštvja, resnicoljubnosti. Tudi sportno vzgojo odraslih naj bi vodili samo taki učitelji, kakor jih zahaja sportni duh.

Pot do končnega lepega uspeha je težka in dolga, a večkrat edino sredstvo, da vseprinjam narodu pravega duha in ga s tem dvignemo na visoko stopnjo etike, samozatajevanja in pravilnega ponosa.

Kako lepo bi bilo, če bi visela v učilnicah in sportnih sobah takale vprašanja:

Ali igraš samo zaradi igre?

Ali igraš za klub ali samo zase?

Ali preneseš povelja voditeljeva brez mramanja in brez kritike?

Ali se brez ugovora, tudi brez ugovora v mislih, pokoriš odločitvi sodnika?

Ali se bahaš če zmagaš, ali nigmraš, če ne zmagaš?

Kaj ti je ljubše: izgubiti ali igrati nedostojno in nepravilno; če rajši izgubiš, boš postal dober sportnik.

Ali znaš pohvaliti tudi igro tvojega nasprotnika?

Ali žvižgaš, če je sodnik po tvojem mnenju napačno sodil?

Ali bi rad videl, da tvoja stranka dobi, tudi če tegi ni zaslužila?

Ali se kot gledavec prepiraš z drugimi, ki držijo z nasprotno stranko?

Če se prepiraš, potem nisi sportnik; pusti te grde navade in glej, da bo res sportnik postal.

Ali bi ne bila to krasna vzgoja? Večkrat je v veliki meri krivda nas sportnikov samih, če narod ni tak, kakor bi mi radi, da bi bil. Sportno ga vzgajajmo, pa bo visoko stal, resnicoljuben, dostojen, požrtvovalen.

• • •

SEMIPINALE JUN. POKALNIH TEKEM.

Danes v nedeljo, pred hajensko tekmo, se nadaljuje tekmovanje jun. nogom. pok. tekem na igrišču ASK Primorje ter se odigra semifinalna tečaja turnirja. Ob tej prilici nastopajo sledenje moštva: ASK Primorje, SK Reka, SK Jadran in SK Mladika.

FINALE JUN. POK. TEKEM.

V torek dne 29. t. m. se odigra na igrišču ASK Primorje finale nogom. jun. tekem, ki bo brezvonomno zelo zanimiv. V boju za I. darilo nastopi zmagovalca dančne tekme ASK Primorje-SK Reka proti SK Krakovu, kateri ima največ šanc za zmago. Za drugo darilo se bosta borila SK Jadran proti premagancu v tekmi ASK Primorje-SK Reka. Tudi Jadran ima mnogo izgledov na zmago.

Z ozirom na propagandni značaj tekmovanja so se določile zelo nizke cene in sicer od 2.4 in 6 Din. Prva tekma prične ob 15.15, a druga za I. mesto ob 16.30.

• • •

ASK Primorje jun.: SK Reka. Ta tekma bo takoreč odločila pravega finalista. Vsled tega bosta skušali moštvi na vsak način doseči zmago. Ker sta obe tehnično precej dobro izoljeni, je pričakovati lepe igre. Tekma se odigra ob 15.30.

SK Jadran jun.: SK Mladika. Ta tekma ima prij. značaj, toda kljub temu bo zanimiva, ker razpolaga Mladika z dobro uigrano enačitvijo. Obe moštvi sta pokazali že prejšnjo nedeljo lep nogomet. Tekma prične ob 14.15.

KOLESARSKO IN MOTOCIKLISTICO DRUŠTVO >SAVA< V LJUBLJANI.

Sporde sportne prireditve 11. julija 1926. v sklopu slabege vremena 8 dni pozneje.

Popoldne ob pol 2. uri zbirališče na sv. Jakoba trga ter skupni pohod z godbo na privedeni prostor S. K. Ilirije pri Ščenskem kolodvoru.

Spored dirke:

1. Dirka naraščaja 2 kroga, 3 darila;

2. Damska dirka. Zvezne kolesarskih društev 3 krogi, 4 darila;

3. Tek naraščaja 1 krog, 2 darila;

4. Invalidska dirka Zvezne kolesarskih društev 3 krogi, 3 darila;

5. Dirka seniorjev 4 krogi, 3 darila;

6. Društvena dirka novincev 4 krogi, 4 darila;

7. Društvena dirka, lahka skupina 5 krogov, 4 darila;

8. Društvena glavna dirka, težka skupina 25 krogov, 5 daril;

9. Dirka kolesarskega društva >Zarja< Zgorjni Kašelj 4 kroge, 4 darila;

10. Dirka kolesarskega društva >Sora< St. Vid 4 kroge, 4 darila;

11. Nogometna tekma S. K. Ilirija-S. K. Jadran 2×15 minut;

12. Dirka Zvezne kolesarskih društev, težka skupina 25 krogov, 5 daril.

Vse dirke na dirkališču S. K. Ilirije. Začetek ob 15.30. Pri društveni glavni dirki prvo darilo dirkalno dvokolo. Pri dirki Zvezne kolesarskih društev prvo darilo dirkalno dvokolo najnoviješega francoskega tipa. Druga darila so srebrni kipi, diplome, svinčniki it. d. Darila so razstavljena za čas Ljubljanskega velesejma v pavilju. F 267–268.

DVANAJST ZAPOVEDI ZA TISTE, KI NAPRAVljajo SPORTNA IGRISCA!

1. Naprava sportnega igrišča je dolžnost in poses mestne uprave.

2. Trije kvadratni metri igrišča so najmanjša mera za vsakega prebivalca, pet metrov je srednja mera.

3. Najprej igrišča, nato tekmovača.

4. Igrisča in telovadnišča brez pršne kopeli so kulturna emanota.

5. Vsak naj igra zase, moški zase, ženske zase, otroci zase.

6. Pristojnica za telovadnice, za plavalnice in za igrišča naj daje tisti, ki ne pridejo zraven.

7. Sportni prostor naj bo lep, krásno zelen, brez velike reklame.

8. Sportni prostor brez plavalnice ni nič. Napravi plavalnico, ce le mogoče na tekmovaču, sicer pa blizu tam.

9. Večje igrovne prostore razdeli v samostojne enote, ki tvorijo v celoti skupen park.

10. Tekmovaču naj bo zgradba. Tribune naj imajo solice v hrbtni, razdeleni jih v arhitekturi.

Posvetuj se s strokovnjaki, sicer boš napravil nepako, in tedaj je vednočina že prepozna.

12. Sportni prostor brez sportnega učitelja je mož brez glave. Stadion brez sportne šole je mrtvev.

LAHKA ATLETIKA NA ANGLESKEM.

Angleška je domovina lahke atletike. Pravosten so ji vzelci, a se noče kar tako vdati. V novejšem času beremo spet o izbornih rezultatih. Spomimo se na Abrahama, ki je na olimpijadi v Parizu zmagal v tekmu na 100 m v 10.6. To je dalo Angležem novo pobudo. Beremo: V Chathamu London 100 m v 200 v 9.9 in 22.7. Lowe 410 v 49.8, Gaby 120 y, Cesu 15.5, palica Amerikanec Kelly 3.657, 880 y Ellis 1:50.6, trošek Higginson 14.25.

KDAJ BO PRI NAS TAKO?

Vsa Nemčija je sedaj v mrzlični nervoznosti, bližje se boje igre v Kölnu, na tiseče tekmecev je priglašenih. Sportno gibanje na Nemškem se je po prevratu nepriskovanju hitro razvilo in je zelo med najširše sloje prebivalstva. Država pomaga, kjer more, mesta gredo sportnikom v vsakem oziru na roko. Magistrat Danziga, ki se že zmeraj smatra za nemško mesto, je dal velike denarne vseote, Berlin prav tako. Leipzig tudi in München in Kiel i. dr. Prav posebno se je postavilo mesto Duisburg, ki je dalo napraviti vsem svojim sportnikom, ki gredo v Köln, nove enotne sportne oblike, z grbom Duisburga. Prav lepa in učinkovita propaganda. Od 17. do 25. julija bo v Berlinu 16. zvezne legijane. Časins in industrijski darila so vredna 2.250.000 dinarjev, vsak dan pa prihajajo še nova. — Avstrija je poslala na učne boje boje igre čez 100 tekmecev in bo večjelj strelčkov plačala blagajna >Bundac. Od velike garde težkih atletov gresja v Kölnu samo dva na svoje stroške.

PESKA JIM DAJE!

Najraje se igra otrok v pesku, tam je samostojen, tam se lahko igra po svoje, praklada in ustvarja, tam je gospodar. Vzgojitelji so večkrat rekli, da je pesek med najboljšimi sredstvi, da otroku ni dolgač, da je sam s seboj zadovoljen, da dela in začne mislit. Sedaj pa poglej pri nas v Ljubljani, kam naj ubogi otrok gre! So pač privilegirana igrišča, a to za naše otroke ni, omi morajo biti sami in po svojo ustvarjati. Ali ne bi mogli debiti kje malo peska! Na travo otrok ne sene stopiti, evelice ne sme občudovati, zato vas prosi, da mu dajte vsaj malo peska. S tem mu boste več koristili kakor z marsikaskim takozvanim vzgojnimi sredstvom.

WIMELEDON.

Letos praznuje Wimbledon petdesetletnico. Leta 1876 so je izvojeval tam prvi veliki prvenstveni boj v tenisu. Najprej so bile tekme zamišljene samo kot angleške, z leti je pa zrastel Wimbledon ven iz ozlega okvirja angleških prvenstev, in danes se oddaja tam najvišja čest, ki je v sestavu tenisu mogoča. Zibelka angleškega tenisa je postala klasično tekmovačje najboljšega sporla. Letos je prirejeno vse še v veliko večjem slogu kot sicer, saj je letos jubilejno leto. Na vseh starih straneh se tribune, 10.000 je sedežev, 4000 stojitev, a vse je že premajhno, najmanj še enkrat toliko bi jih moralo biti. Prav tak je naval igravcev, od kleniti jih morajo, pripuščeni so samo prav pravzadni, elite, v štirinajstih dneh morajo biti boji končani. Nad sto so jih moral odkloniti. Zbrali so najboljši, manjkajo samo Tilden in Lacoste. Australci Patterson in Atkinson ter Helena Wills. Presenečenja so se javila letos takoj v začetku; Žrebanje je nerodno in pridejo lahko že v prvih rundah najboljši igravci skupaj. In se je tudi tako zgodilo. Kakor bi mi rdeči tekmecev je premagal Francuz Cochet tudi na mehki travi Wimbledona ameriškega mojstra Richardsa, upanje Amerike; boj je bil hud, rezultat 4 : 6, 6 : 3, 6 : 4, 6 : 2, torej 22 : 15 za Cocheta. Presvilo, da si bo izvojeval Cochet zmago vsega turnirja. Francozi so začeli postajati bolj pozorni nanj, poročila tretih vrst so narastila v članke in že se javila v listih tudi slika njegova.

PODPIRJATE NAŠE DIJAKE.

Zastonj v Ljubljano in domov

se pelje vsak, kdor kupi čevlje v naši detajlni prodaji na Dunajski cesti 23 (dvorišče), ker so cene toliko nižje.

Zastonj Auto-vožnja od Sejma v detajlno prodajo

vsem, ki kupijo čevlje v naši Detajlni prodaji.

Razen tega pa še NAGRADE v vrednosti do 10.000 dinarjev, katere se bodo razdelile na kupone po določeni kombinaciji. Shranite kupone! Berite časopis!

Cene izredno nizke!

Od 20 do 100 dinarjev sandale vsake velikosti. Čevlji najmodernejših modelov — razen tega najcenejši; Ženske spange Standard od 120 Din naprej. Moški boks čevlji od 160 Din naprej.

Poglejte našprovo cene pri konkurenči in potem pridite k nam.

Odperto od 6 zjutraj do 9 zvečer.

MEDNARODNO KOLESARSTVO.

Na Saškem se je vrnila tekma za »veliko dario« Saško. Proga je šla od Chemnitza do Dresdena in nazaj v Chemnitz, skupaj 265 km. Zmagal je Italijan Belloni, tik pred Švicarjem Suterjem, v 9 urah 38 minutah in 58 sekundah. — Dirka >po Franciji< se je pričela v nedeljo ponoči ob dveh: startalo je 44 tovarniških dirkačev in 82 posameznih. Cez 1825 m visoki prelaz Fauchille je vozil prvi Italijan Botticchia z največjo lahko, a se mu je potem pokvarilo kolo in je zaostal. — Na londonskem dirkališču Herne-Hill so se izvojevali angleški-slovenski tekmovanji. — Počeli smo s »krriteriju staric«, tekmi pri Parizu na 113 km, ki so se je smeli udeležiti samo nad 50 let starci kolesarji. 66 letni Anglež Cooper je vozil 4 ure in 11 minut, 56 let starci Francoz Bouhours pa 4:12; torej je bil boj zelo hud in je bil določen razlike samo ena minuta. — Britanec skoraj

VELIKA RAZPRODAJA vsake vrste manufakturnega blaga za 30-50 odstotkov pod dneuno ceno od 1. julija naprej na Aleksandrovi cesti štev. 9. A. Hobacher Maribor

Orel

Novomeška orlovska ekspozitura bo priredila v nedeljo dne 4. julija drugi dolenski orlovskega tabor, zdržen s proslavo 15 letnice orlovskega odseka v Trebnjem. Na predečer bodo naznani krešovi po okoliških hribih, da bo drugi dan v središču trebenjske doline nekaj posebnega. V nedeljo pa bo ob pol devetih na kolodvor sprejem gostov, na kar bo sprevid po trgu do cerkve, kjer bo ob pol desetih sv. maša z govorom. Po sv. maši bo stafetni tek od Starega trga do Trebnja. Priglašenih je več odsekov, od katerih bo vsak postavil po 10 tekačev na prog, dolgi 1 km. Na cilju prirediti na čast zmagovalcem godba Mladinskega doma iz Ljubljane, ki bo sodelovala pri prireditvi, koncert. Pospolno pod pol devetih bodo slovenske litanje, od pol treh pa javna telovadba. Med odmorom bo slavnostni govor predsednika orlovske poduzeze dr. Basaja in predsednika domačega odseka br. kaplana Flajnika. Po telovadnem nastopu bo prosti zabava na Kužnikovem vrtu, kjer bo sodelovala godba Mladinskega doma iz Ljubljane in združeni pevski zbori. Za udeležence te prireditve je dovoljena polovična vožnja, in sicer za 3, 4. in 5. julija. Udeleženci naj kupijo pri odhodni postaji cel vozni listek,

ki naj ga dajo žigosati z mokrim žigom; nazaj grede jim voznega lisika ni treba kupiti, izkazati se bo pa treba s potrdilom o udeležbi; ta potrdila bo dala ekspoziturni odborniki na dan prireditve na telovadnišču. Vsi prijatelji orlovskega pokreta so na prireditvi iskreno vabjeni.

Na Stadionu bo dne 27. junija orlovska prireditvi!**Naznanila**

Nabavljalna zadruga drž. nameščenec v Ljubljani vabi svoje člane k nadaljevanju rednega občnega zbornika, ki bo v sredo 30. junija 1926 ob pol 20 v Mestnem domu v Ljubljani.

Občni zbor Proektivne zadruge pleskarjev, sobo- in črkoslikarjev, Gospodska ulica 4, se vrši 4. julija t. l. ob 9 dopoldov v zadružnih prostorih.

Pozvodenovanja

Izbubo je v četrtek popoldne na Taboru pregrinjal za otroški vozlek. Poštov najditev se naroča, da ga prinese proti nagradi k: Seyšek, Sv. Petra cesta 43.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 26. junija 1926.

Višina barometra 708.8 m

Opazovanja kraj	Baro- meter čes	Toplo- ta v C°	Rel. vlagi % v m	Vetor in brzina v m ob opazovanju	Oblač- nost 0-10	Vrsta padavin		V Ljub- ljani je visji ko vetrat za 42 mm
						ob opazovanju	v mm do 7h	
Ljubljana (dvorec)	7	752.1	12.6	68	N 3	10	50.4	
	8	762.3	12.5	68	NNG 0.5	10		
	14	763.0	16.3	60	mirno	10		
	21	764.6	15.8	66	ENE 0.5	10		
Maribor	7	762.9	12.0	87	NW 7	10		
Zagreb	7	762.0	15.0	92	SSE 5	10	21.0	
Beograd	8	758.8	19.0	90	N 1.5	10	9.0	
Sarajevo	7	758.6	18.0	84	mirno	9		
Skoplje	7	758.2	24.0	48	N 3	10		
Dubrovnik	7	765.6	10.0	—	NW 1.5	10	7.0	
Praga	7	765.6	10.0	—	NW 1.5	10		

Barometer je reduciran na morsko gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznana v glavnem spremenljivo vreme.

Poslano.**POJASNILO NA POJASNILO.**

Članek pod gornjim naslovom podpisani od Saveza grafičkih radnikov Jugoslavije, podružnica Ljubljana, vsebuje nekaj neresničnih trditev, katere moramo s tem popraviti. Predvsem ni res, da je pričela podpisana tvrdka z raznimi agenturami nemških in drugih inozemskih tiskarskih podjetij in odnašati tiskarska naročila v inozemstvo. Res je samo, da od vseh inozemskih tiskarskih podjetij zastopamo samo slovensko tiskarno »Edinost« v Trstu in da smo samo tej tiskarni oddali manjša naročila, katera so tako malenkostna, da niti najmanj ne vplivajo na brezposelnost grafičnega delavstva, zlasti ker smo veliko večino tiskarskih naročil oddali tukajšnjim tiskarnam, kakor »Jugoslovanski tiskarni«, »Učiteljski tiskarni«, »Merkur«, »Krmotički itd. — Podpiranje take tiskarne, kakor je »Edinost«, pa smatramo tako iz gospodarskega, kakor iz nacionalnega stališča našega naroda ne samo za neškodljivo, temveč za pripomore, ker je nedopustno, da se od naših zasujenih bratov zagradimo s kitajskim zidom.

V Ljubljani, dne 24. junija 1926.

Yougoslave Express Réclame Company družba z o. z. Ljubljana.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglesi nad devet vrstic se računajo više.

Za odgovor znamko!

VAJENCA
na vso oskrbo sprejme Franc Rogelj, mizarstvo, Tupaliče 47, pri Kranju.

Prodam rabljeno, pocink.

BODEČO ŽICO.

Naslov se izve v upravi pod številko 4175.

ABSOLVENT

trgov. šola bi rad prakticiral v tujini. Kdo bi mu pomagal? — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Tujina« 4321.

Odda se meblirana soba z električno razsvetljavo in posebnim vhodom. Naslov pove uprava lista pod 4422.

KUHARICA

dobra, mlajša, ki opravlja tudi druga hišna dela, se sprejme k 2 osebam. Frančiškanska ul. št. 2, III. nadstropje, desno.

DOBRA KUHARICA, katera zna tudi slični, isče mestna. Ponudbe na upravo pod: »ANA« št. 4434.

POZOR

posestniki z dežele! Naprodaj dobro ohranjen BREK, polkita KOČIJA in različna KONJSKA OPREMA. — Dunska cesta 31, dvorišče.

MLATILNICA

lastnega izdelka, MOTRJI, posamezni deli za kmetijske stroje ter popravila istih izvršuje po konkurenčnih cenah in ima več KOSILNIC po ugodni ceni naprodaj Anton Kremžar

ST. VID nad Ljubljano.

PRODAM moško kolo močno in v dobrem stanju, za 1500 Din. Kupim več tamburaških instrumentov. ANTON ARH, Podlipovca, p. Medija Izlake, pri Zagorju.

AUTO Turiner-Fiat-Bjela — 3 1/2 tonski, v dobrem stanju, naprodaj. Naslov se izve v upravi pod štev. 4435.

STANOVANJE

2 sob in pritiklin zamenjam za enako ali večje. Ponudbe pod značko: »Solidna zamenjava« na upravo »Slovenca«.

Mestno poglavarstvo v Mostaru.

Štev.: 2180/26.

OGLAS.

Pri mestnem glavarstvu v Mostaru se vrši dne 1. avgusta 1926 javna licitacija za prodajo celokupne mehanične in električne uredbe in sestave mestne elektrarne.

Kompletna mehanična in električna sestava je sposobna prizvajati električni tok od 5000 do 5200 volтов, 420 KVA, pri 50 periodah v sekundi in 215 obratov v minutu v formi vrtljnega toka (Drehstrom).

Mehanična sestava sestoji iz: 3 kom. Dizelovih strojev s po 160 K. s. cikl. vno, 215 obratov trocilindrični, stojči položaj, s 3 kompresorji, 3 aparati za čiščenje olja, z 1 centrifugalnim aparatom za čiščenje olja in vsem potrebnim orodjem za montažo in demontažo strojev.

1 kom. granik, dvigalo (Laufkran) z močjo nosenja 8 ton, pogonski ročni mehanizem v treh smereh, kompleten s programi.

3 kom. Prometna rezervarja za olje iz plodovne za poedine Dizelove stroje z okroglo 400 kg vsebine.

1 kom. Glavni rezervar za olje iz plodovne z okroglo 23.000 kg vsebine

1 kom. Rezervar za vodo, za hladjenje z avtomatično pripravo za reguliranje dotoka vode z okroglo 5 kub. metrov prostornine, kompleten z dovodnimi in odvodnimi cevimi.

1 kom. Cisterna iz plodovne z vsebino okrog 1700 kg.

Električna sestava sestoji iz:

3 kom. trifaznih generatorjev za vrtljni tok (Drehstrom) 5000—5200 volтов, s 140 KVA, pri 50 periodah in 215 obratih v minutu.

3 kom. Dinama za istomerni tok (Gleichstrom) 60 voltów, 75 amper, 215 obratov v minutu, za vspomembni tok generatorjev (Erregerstrom) s potrebnimi 3 konadi odporov za reguliranje in z instrumenti.

1 kom. Sklopna plošča iz železne konstrukcije in marmora, dimenzijs 1.6×1.0×35×5 metrov. Sklopna plošča ima 5 polj: 3 polja za tri generatorje, 1 polje za skupni odvod in uredbo glavnega merila energije, 1 polje rezervo. S posebno pravico v ozadju treh predelov iz železne konstrukcije za postavljanje potrebnih točnih in napetnosti transformatorjev za instrumente, si gurnje, oljni iztičači itd. z vsemi pripadajočimi instrumenti na marmornih sklopnih ploščah in z vsemi prevodnimi izolatorji in spojkami, vodi.

1 kom. Kompletna tropolna prenaponska naprava s 3 Relais-streljodovi in 3 roženimi strelovodi z odporom v olju, razdeljenimi sklepali in potrebnimi pritrdilnimi konzolami.

Mehanična sestava je izdelek firme Leobersdorfer Maschinenfabrik A. G. Leobersdorfer pri Dunaju; električna sestava je izdelek firme Österreichische Siemens Schuckert Werke, Dunaj.

Obe sestavi sta v posonu od leta 1913 in sta obratovali do 1. maja 1926. V obratovanju sta bili samo ponoči.

Specijalni in podrobni popis mehanične in električne uredbe se more na pismeno zahtevi do mestnem poglavarstvu, Mostar.

Autonomna in državna telesa, posebno občine morejo kupiti sestavo na delno odpeljovanje proti predhodnemu garancijskemu pismu kateregakoli popularnega bančnega zavoda.

Plačilni pogoj se poizvede pri mestnem poglavarstvu v Mostaru.

Komisija ocena vse naprave znaša po dolaskem kurzu zagrebske borze 57 Din, 1.228.420.87 dinarjev.

Mostar, dne 19. junija 1926.

Vladni poverjenik: Cemalović s. r.

Preizkušljeno: »Slovenec«.

UČENCA

za mizarško obrt sprejme Tomo Jeglič, mizarško, Trebnje. 4362

LEPO

SODA se odda solidnemu gospodu ali gospodinju s prvim Julijem. Naslov pove uprava Slovencev pod št. 4421.

STANOVANJE

ima takoj na razpolago tistico, ki kupi vilo v St. Vidu pri Ljubljani. Vila obstoji iz 3 velikih sob, kuhinje, sobe za služnike in kleti. Poleg tega gospodarsko poslopje na zeleni vrt. Cena iste je 175.000 Din. Poizvede se v Kolodvorski ulici št. 26.

Zanesljiva

OSERA se pripravlja za posnemanje in izkoriščanje pisarnice ali ateljejev. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slovenca

PEUGEOT- in Bugatti AUTOMOBILI

svetovnoznanih kvalitetnih znamk Francije. Vsled padca franka dobavljivi po čudo-vito nizkih cenah. — Svetovni rekord: Najmanjša poraba bencina!

Harley-Davidson svetovno Champion-motorno kolo

3^{1/2}, 7/9 in 10/12 HP — z ali brez prikloprega voza — promptno dobavljivo!

Največja izbira tudi že rabljenih avtomobilov in motociklov slovitih znamk!

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA JUGOSLAVIJO:

O. Žužek, Ljubljana. Tavčarijeva ulica 11

OGLEJTE SI na Ljubljanskem velesejmu naš oddelok V PAVILJONU G 284—290.

MODERNA AUTO-MOTORNA GARAJA!

Drago Cerlini

industrija kravat

Paviljon J 557

Celje

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani:

DOMAČI VRT

Kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo

Priredil M. Hume

Cena Din 33,—, vezano Din 40.—

Zahvala.

Hvala za vse izraze sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše mamice, gospa

Amalije Koprivc

Iskrena hvala darovateljem vencev, obrtnemu društvu, zagorskemu Sokolu in vsem onim, ki so jo spremili na zadnji pot.

Zagorje - Beograd, junija 1926.

Rodbine
KOPRIVC - PAVLOVIC.

Suh tisov
in smrekov les

več vagonov ali tudi pojedine vagonne v debelih blodihi za tesarska dela, kupujemo. Promptna dobava pogoj. Brača Janečkovič, trg. drvom i parna pilana d. d. Zagreb, Bregovita ul. br. 5. 4361

DENARNI
ZAVOD

sprejme praktikanta v starosti od 18—22 let s srednješolsko ali trgovsko naobrazbo iz dobre hiše. Nastop takoj! Ponudbe s prepisi spričeval in curriculum vitae na Alooma Company, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1 pod šifro »Praktikant«. 4419

Štampilje

Pečati

Etikete

Vse
graverstvo

graverski zavod
Sitar & Svetek
Ljubljana, St. Petra cesta 13

Velesejem:
Paviljon E 33-35

Pozor!

Posnetki ljubljanskega velesejma oglejte si najmodernejše pohištvo v

paviljonu E št. 39—47 tvrdke

ANDREJ KREGAR

tvornica pohištva, St. Vid nad Ljubljano.

ženski platneni

beli Din 68—

sivi Din 78—

Iz finega ševro

Din 159—

Iz finega boksa

ali lakasti

Din 179—

Dospeli so tudi najmodernejši rožnati ševro (Rosenholz) in beš (Baige)

iz najboljšega

boksa

Din 198—

Edino pri „Vojka“ Ljubljana, Krekov trg št. 10,
nasproti Mestnega doma

Za trpežnost in prvovalno kakovost se jamčil.
Pismena naročila se takoj in najvesnejše izvršujejo. Razpoljila se trikrat na dan po poštnem povezlu. Za neugajače se povrne denar nazaj.
Doje se tudi na obroke.

Naročajte Slovenca!

Prodaja vse vrste mlečskih izdelkov

Pšenični zdrob, pšenično moko koruzni zdrob, koruzno moko itd.

Na željo pošljem vzorce.

Zahlevajte cenik!

Zahlevajte cenik!

Kuralt Josip

Domžale,

trgovina z moko in deželnimi pridelki na drbelo.

KOKS

Iz la angleškega premoga nudi po ceni Din 80— za 100 kg

MESTNA PLINARNA

Potovalna pisarna**Jos. Zidar**

Ljubljana, Dunajska c. 31

Predprodaja železniških kart za vse države po originalnih cenah brez pribitka. — Oskrbuje potne vizume, zavaruje proti nezgodam na potovanju. Vse osebne informacije glede potovanj, bodisi posameznih ali družabnih brezplačno; pismenim je priložiti znamko. Vsa dosedanja družabna potovanja so izpadla v največje zadovoljnost udeležencev. — Pohvalna pisma!

Poštno-hran. rač. 10.679. Telefon-interurban 106. Brzojav: ZIDAR, LJUBLJANA. Ziro-račun pri »Narodni banki«.

Podpisane tvrdke naznavajo pretužno vest, da je preminul njih velečislani senior-šef in ustanovitelj, gospod

EDVARD DOCTOR

Pokojni je posvetil 50 let neumornega delovanja svojim podjetjem ter jih s svojo neutrudljivostjo povzdignil.

Njegov spomin ostane vedno med nami, njegovemu vzornemu delu ohranimo časten spomin.

**Maribor, Nachod, Bretislava
Wien, Trieste.**

Mariborska mehanična tkalnica in apretura Doctor & drug, Maribor.

Moda

NA IZLETIH.

Marsikatera ženska je v zadregi, kako bi se oblekla za majhne, nedeljske izlete. Ima svečanosti, ima jih za daljša potovanja, za avto in železnice. A kako so obleči za en sam pripravne obleke za vsak dan, za praznike in izlet — tu obstane in si ne zna pomagati. V

vseh teh zadevah je seveda velikega pomena denarno vprašanje in ker denarja ni, je tem težje. A je navadno vse prav preprosto, le urediti si je treba obleče tako, da je prav.

Predvsem si ženska ni na jasem, ali bi oblekla za majhen izlet plašč ali pa bi šla v kostum. Če ima priliko peljati se z avtom, tedaj je najboljše, če vzame plašč, radi prahu ali dežja. A če se pelje z vlakom ali če greš peš, je dosti bolj priljivo, če oblečeš kostim. A kakšen budi tak plašč in kakšen kostim? — Plašč imej ranglan-kroj, žepe

in visok ovratnik. Kostim imej visok ovratnik, če ni prikrojen po vzorcu moških oblek. Krilo bodi široko, v gubah. Vrh druge bluze oblec Pull-over, ki ne imej krilčnih barv, ampak se prilegaj barvi kostima ali plašča. Bliza bodi pralna ali iz sive sive. Za okrog vrata imej šal ali pahovko. Obuj čevlje z nizkimi petami in volnene nogavice; na glavi imej klobuček in ne slamnika. — Če greš prav na visoke gore, je seveda najbolj pripravno, če oblečeš

blača. Teh pa ne imej v vlaku ali na cesti, ampak jih nesi seboj v nahrbniku in jih takrat deni nase, kadar je res potrebno, torej šele na takih strminah, kjer res ne moreš hoditi v krilu.

Andalužski klobuk je tip nove vrste klobukov. Tako ime ima, ker spominja na klobuke Špancev-Andalužjanov. Ti klobuki so samo za velike postave, ker imajo visoko oglavnico in široke krajevce. Nosi jo namesto nekdajnih takozv. >Florentincev in so skoraj brez okraskov. Imajo le po eno roža na notranji strani krajevcev ali pa šal, ki obkroža obraz, se zaveže krog vratu in visi po prsih, kakor kaže pričujoča skica.

Dragocene obleke so iz svile >Georgetec (Žoržet), ki je tako nabранa in zgibana, da je videti, kakor bi bila obleka vsa v čipkah, pa je vendarle zelo enostavna in preprosta. Taka obleka imej le eno barvo, rjavkasto ali sivo. Okrasijo jo mogoč le s kako cvetko, ki bodo druge, priljubne barve.

TVRDKA I. C. MAYER, LJUBLJANA

priporoča svojo veliko zalogu

mānufakturnega blaga in lepo izbero
damskih, moških in otroških čevljev**tvrde F. L. POPPER -- Chrudim**

„KRISTAL“ d. d.
tovarna ogledala in brušenega stekla
v Mariboru

Najstarejše in največje podjetje te vrste v državi. Izdeluje posebno fina ogledala in brusena stekla z okraski, popravlja oslepela ali sploh pokvarjena stara ogledala po nizki ceni, jamči za prvo vrsten, trpežen oblog; zasteklenje portalov

Na Ljubljanskem velesejmu pavilon E 37

MIZARSKA TOVARNA
LAMPRET V SOSTANJU
sprejme izurenega
ključavnika,
pomočnika.

KROJAC

ki je sposoben samostojnega dela, sa sprejme. — Lokal in inventar na razpolago. Kavcija potrebitna, koncesija zdržana z lokalom. Navedba referenca. Pismono ponudbe na post. predst. st. 258, Ljubljana, glavna pošta.

**ISČE SE
KOMPANJON**

za trgovino in gostilno, eventuelno se odda oblog v najem. — Naslov pove uprava lista pod št. 4431.

Razstavljeno v paviljonu „J“, v kojih 572-576!**Največja tovarna pletenih nogavic in trikotaže****„IKA“**Adamčič & Kočbek
družba zo.z.**KRANJ
SHS**

izdeluje pletenice, nogavice in trikotaže vseh vrst.

Za nakup vsakovrstne železnine, orodja in strojev se priporoča tvrdka
SCHNEIDER & VEROVŠEK
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Natečaj.

Na osnovi sklepa profesorskega zbora veterinarske fakultete Univerze v Zagrebu, se s tem razpisuje natečaj za izpopolnjenje

enega mesta asistenta

v zavodu za poduk o naležljivosti veterinarske fakultete Univerze v Zagrebu, s pravicami uradnika devete skupine prve kategorije s 60 odstotki.

Natečnjaki morajo svojo lastnorčno pisano in s predpisanimi taksami kolekovano prošnjo opremiti s sledečimi dokumenti:

1. s krstnim listom;

2. z diplomo, da so izvršili veterinarske nake in da so za veterinarja sposobni;

3. z domovnico, da so državljani kraljevine SHS;

4. s potrdilom dolične politične oblasti o dosedanjem poklicu;

5. zdravniško potrdilo, da so zdravi;

6. potrdilo pristojne vojaške oblasti o izpolnitvi vojaške obvezre.

Tako opremljeno in s kolekom Din 25. — kolekovano prošnjo se mora poslati veterinarski fakulteti Univerze v Zagrebu, predstojništvu zavoda za nauke o naležljivosti, do 1. septembra 1926.

Oni, ki se že nahajajo v državni ali javni službi, morajo svojo prošnjo poslati potom pristojne oblasti, ostali neposredno.

DEKANAT VETERINARSKE FAKULTETE V ZAGREBU.

**FILATELISTI!
KOLEKTOR-KRANJ**
VELESEJEM PAVILON „E“ 50-56

FRANC UČAKAR, PLETARSTVO

za splošno pleteno pohištvo,
D. M. Polje 22—23 pri Ljubljani.

Izdelujem vsakovrstno pohištvo, stole, fotelje, kompletne garniture za sobe in vrt, cvetličnjake, živelke, razne luksuzne in tržne košare. V zalogi imam vedno večjo množino kupejskih (ročnih) in potovalnih kovčkov. Izvršuje se vse v to stroku spadajoče, po načrtu in naročilu, na drobno in debelo po najnižjih cenah.

Dražbeni oklic.

Dne 5. julija 1926 ob 8 dopoldne bo v Poljčanah št. 15 dražba zemljišč:

1. VI. št. 25 k. o. Poljčane, obstoječa iz hiše št. 15, cenjene na 150.000 Din, umetnega valjčnega mlina, cenjenega na 100.000 Din, mlinske oprave, cenj. na 75.000 Din, gospodarskih poslopij, cenjenih na 130.500 Din, vinograda, njiv, travnikov, gozdov, cenjenih na 83.000 Din 15 p. in pritiklo, cenjenih na 28.955 Din, skupaj 567.456 Din 15 p.

2. VI. št. 111 k. o. Poljčane, obstoječa iz hiše št. 19 z valjčnim mlinom, cenj. na 60.000 Din, notranje oprave v mlini, cenjene na 37.500 Din, parne žage, cenj. na 40.000 Din, notranje oprave, cenj. na 219.800 Din, kozolca in kleti, cenj. na 14.000 Din, travnikov, njiv in pašnikov, cenj. na 5.208 Din 20 p. in pritikline, cenjene na 2000 Din, skupaj 378.508 Din 20 p.

3. VI. št. 183 k. o. Poljčane, obstoječa iz gozda, cenj. na 1603 Din 10 p.

4. VI. št. 22 k. o. Stanosko, obstoječa iz travnikov, njiv in gozdov, cenj. na 37.965 Din 40 p. Najmanjši ponudek ad 1.) 302.387 Din 42 p. ad 2.) 190.455 Din 46 p. ad 3.) 1.068 Din 72 p. ad 4.) 25.310 Din 26 p.

Dražalo se bo najprej posamezne parcele, nato posamezne skupine in končno vse zemljišča skupaj; obveljalja bo ona dražba, ki bo podala največje izkupilo.

Okraino sodišče v Slovenski Bistrici, oddelek II, dne 23. julija 1926.

I" 614
Morska trava-cvilih
A. Šinkovec, d. d. Grosuplje

»PRI AMERIKANCU«
LJUBLJANA, STARI TRG STEV. 10
kupite najceneje:
klobuke, slamnike, čepice, srajce, ovratnike, dežnike in drugo modno blago.
ZA VELESEJEM ZNATEN POPUST!

Naznanilo preselitve.

KAREL PRELOG, trgovina z volno, bombažem in galeranterijo je preselili svojo doseglo na Galusovem nabrežju štev. 11 se nahajačo trgovino v

Gosposko ulico štev. 3.

Trgovina na Starem trgu št. 12 ostane se nadalje. Ob tej priliki se cenj. odjemalcem zahvaljujem za doseganje zaupanje, ter se priporočam za nadaljnjo naključenost.

Z odličnim spoštovanjem
KAREL PRELOG.

O pozarjam da se bodo
slamniki in klobuki
za gospode in dečke od priprostih do najfinnejših tekom
velesejma najceneje prodajali v trgovini klobukov
Jos. Pok nsl. A. Jamnik, Ljubljana, Stari trg.

Ljubljanski velesejem je zopet tu

ter vabim vse obiskovalce istega, da si naj ogledajo veliko izberbo raznih vzorcev aluminijaste, emajlirane, rujave, modre in sive ter železne posode, dalje razna orodja za obrtnike, stroje, okvirja itd.

v lastnem paviljonu
tvrdke STANKO FLORJANČIČ
trgovina z železnino v Ljubljani, Sv. Petra cesta 35.

Stolarna v Sodražici

(Slovenija)

nudi po tovarniški ceni
vse svoje izdelke, kot:

politirane stole za go-
stilne in kavarne, vrtne
zaklopne stole, naslo-
njače s platnom, mize,
stole za kina itd.

Zahvaljuje cenike in vzorce!

Večja gostilna

z vrtom, sadnim vrtom, obsežno
vinsko kletjo in velikim konjskim
hlevom v Mariboru

se takoj odda v najem

radi družinskih razmer. — Ponudbe
poslati na upravo »Slovenca« v
Mariboru pod šifro: »DOBRO
MESTO«.

Domačinom in tujcem, ki posetijo v teh
dneh Ljubljano, da nakupijo raznih po-
trebčin, svetujemo, da

nakupijo potrebno obutev pri**„DOKO“**

Ljubljana - Prešernova ulica 9
(na dvorišču)

Tvrda prodaja zajamčeno lastni izdelek.
Trpežnost in elegantna oblika priznana.
Cene najniže.

Posebnikom velesejma priporoča

Franc Bernik
tovarna klobukov

LJUBLJANA

svojo veliko zalogo moških in damskeh
klobukov

Paviljon H štev. 411—415—415

PEUGEOT'-bicikli

vseh tipov, najstarejša francoska znamka »Lev
s pušico« po brezkonkurenčnih cenah pri glavnem
zastopstvu za Jugoslavijo

O. ŽUŽEK — LJUBLJANA

TAVCARJEVA ULICA 11.

Oglejte si iste na Velesejmu, paviljon G 284—290.

DAMSKE OBLEKE

najmoderneje

poldelen in cezar . . . od Din 70 do 130
frotir, batist, etamin . . . od Din 130 do 190
volvence v raznih barvah . . . od Din 250 do 380
svilene . . . od Din 320 do 380

pri F in I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Narocila in popravila se točno in vestno izvršujejo!

Brez konkurence! Na debelo.
Oglejte si specijalno detajlno in engros trgovino

Vrvarskih lastnih izdelkov

Prepričali se boste, da je blago napravljeno iz prave dolge konoplj, garantirano in sicer: VRVI za zvonove, transmisije, dvigala in z telo-
vadno orodje vseh dimenzij. Posebno močne optre za transmisije
(Müllergeruten), optre navadne vseh širokosti, vrvi in mreže za seno, ribje
mreže, gugalne mreže (Hängematten), bombaže mreže za otroške
postelje v vseh barvah, trdne torbice, ognjevase cevi, štriki za perilo,
trdne vrvice, strange, uze, špaga, dretla, zidarske in tesarske vrvice, trakovi
in vrvice za šaluzije. Velika zaloga pravih tržaških bičevnikov, blievi,
gož, jermenov, morske trave, žime vseh vrst, konjskih kralč, konjskih
odej, nepremičljivih voznih plahi, juta platna, riharje itd. po najnižji ceni.

Specijalno montiranje (splajniranje)

vrvi za transmisije in dvigala se izvrši solidno in točno.

Prva kranjska vrvarna in trgovina s konopljino

IVAN N. ADAMIČ, Sv. Petra cesta št. 31.
Telefon Stev. 441.

Podrožnici: Maribor, Vetrinjska ul. št. 20, tel. št. 459 — Kamnik, Šutna št. 4.
Narocila in popravila se točno in vestno izvršujejo! — Razstava v lastni hiši.

Elektrotehnične tvornice

Delniške družbe prej
Škodovi zavodi v Plznu

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7. Telefon 966.

Inženirska pisarna v Beogradu in Zagrebu.

Proizvajajo: Vse vrste električnih strojev in ap-
aratov, posebno cene, solidne in ekonomične
elektromotorje.

Grade: Kompletne električne centrale vseh vrst,
električne železnice in tramvaje, omrežja, linije
visoke napetosti itd.

Poset inženirja brezplačno na razpolago.

„I" 614. Anton Šinkovec, d. d., Grosuplje. „I" 614.

Poravnajte naročnino!**Mizarska tvrdka Eriman & Arhar**

iz St. Vida nad Ljubljano je razstavila nekaj svojih izdelkov v pa-
viljonu „G“ št. 295—299. Tam je interesentom na raz-
polago tudi novi

katalog modernega pohištva,

ki se oddaja vsakemu za znesek Din 50.—. Kdo naroči naših iz-
delkov za Din 3.000— prejme katalog prezplačeno!

Na zalogi v St. Vido stalno solidno domači izdelki vsakovrstnega

pohištva, tapetništva itd. po konkurenčnih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Štefan Erman in Jože Arhar.

je najboljša in najcenejša.

BRZOJAVI!

Da se upozna še širša javnost z našim nedosegljivim milom

PALMOLIVE,

ki je sestavina iz Nistega palminega in oljnega olja brez kap-
ljice loja in sode, bomo oddajali to milo na velesejmu tudi

na drobno.

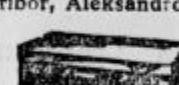
Cena Din 12— za kom.

Paviljon H 464.

Kupujte in prepričali se boste.

Ivan Kravos

Maribor, Aleksandrova 13

Zaloge vseh vrst usnjatih
torbic, kovčkov, gamas, na-
hrbitnikov, oprem za konje,
kakor tudi pritlikin, Kovčki
za vzorce in potnike se
izvrše natančno po naro-
čili v lastni torbarski de-
lavnic.

STAMPILJE
* T. RABIĆ *
Ljubljana
KOLODVORSKA UL.

Proda se

vsled smrti polkovnika
Puteany-ja v gradu Ti-
voj I. nadstropje levo,
jedilnica (barok), spal-
nica (barok in renaiss-
ance), jedilni servisi, ste-
kleni servisi, razne ure
in več drugih predmet-
ov. — Pogleda in kupi
se istotam.

I" 614
Vrvi-motvoz
A. Šinkovec, d. d. Grosuplje

Hramilnica kmečkih občin**v hiši Zadružne zveze V Ljubljani Dunajska cesta št. 32**

Edini popularno varen zavod kmečkih občin. Kjer načajačo tudi sodišča in občinc
denar nedoljetnih, skrbljencev, preklicancev, ustanov, ubožnih in drugih javnih za-
kladov, varščin, zapuščin itd.

Hramilnica vloge se obrestujejo najugodnejše, vezane vloge po dogovoru. — Za vernošč vlog
jamči 21 večjih kmečkih občin - ustavniteljic z vsem premeženjem in vso davčno močjo.

Vložne knjizlice vseh drugih denarnih zavodov sprejema hramilnica kot getev
denar in se obrestovanje ne prekine. — Vse davke vlog plača zavod sam.
Spekulacija z vlogami izključena, ker je hramilnica poslovanje v smislu
pravil pod nadzorstvom vladnega komisarija.

VINO
kalno, rujavlo, motno, za-
vretlo, kakor tudi duh po
sodu, se popravi. Naslov
podev uprava Slovenske pod
stev. 4432.

Odda se takoj občinstvo
LOKAL Z 2 SOBAMA
v centru mesta na
najprometnejšem kraju.
Naslov v upravi »Slo-
venec« pod štev. 4347.

Vsakovrstno

zlatu kupuje
po najvišjih cenah
černe, juvelir, Ljubljana
Wolffova ulica štev. 3

Priporoča se že železna
A. SUŠNIK

Ljubljana, Zaloška cesta.
Sadjevec razposilja
A. OSET, MARIBOR. 4004

»PRI SOLNU«
K. WIDMAYER
Pogačarjev trg (za vodo)
Perilo, opreme za neve-
ste in novorojenčke, ab-
tahi (peče). Vse vrste
pletenin lastne tovarne.
Na debelo posebne cene

Na debelo

I" 614
Dretla-optri (Gurte)
A. Šinkovec, d. d. Grosuplje

Zakaj kupuje poljedelec prvovrstne stroje, kakor: Deering kosilnice, obračalnike za seno, mlatišnice, čistilnice, trijerje, vratila, slameznice, stiskalnice za seno in sadje, sadne mline, brzoparišnike, robkače za koruzo, reporeznice in posnemalnike za mleko, vodne in gnojnične črpalki i. t. d.

tako rad pri tvrdki

Fr. Stupica v Ljubljani?

* Priporoča se železnina
A. SUŠNIK, LJUBLJANA
Zaloška cesta

Znižane cene!

Točna postrežba!

Interesenti za mali avto!
Preden kupite, obiščite ljubljanski velesejem,
paviljon F, kjer so na ogled Č. S. R.
Nesselsdorfer - Tatra.
Za interesente poskušnje vožnje.

Naročajte Slovence!

Restavracija in hotel
„LLOYD“
na Sv. Petra cesti 7

se priporoča obiskovalcem velesejem z izborno kuhinjo, prvovrsto pijačo in lepimi sobami za tuje. Senčnat brezpršen vrt.
z odl. spoštovanjem

Marija Tauzes

S. Mikuš
Mestni trg štev. 15

Tvornica dežnikov, zaloge sprehajalnih palic.

KLOBUKE

* vseh modernih barvah in volne DIN 65 - moderna oblika 76 - in zato je diake 150° - specijaliteta ITA 240° - iz slame navadni 24°. Girard 129° - boljši 148° - fini 80° - Manilla 120° - Panama 240° - razpoljiva.

Veletrgovina R. Stermecki, Cejle št. 18

Vzorec manufature se pošlje na ogled. Ilustrirani cenik z čez 1000 slikami čez razne domače potrebščine pa zastonj. Kdor pride z vlagom, dobi nakupu primočrno povrnite vožnje.

Trgovci engro cene. Trgovci engro cene.

Oglejte si zaloge na Ljubljanskem velesejmu

Paviljon G

kjer se prodaja na drobno in veliko

Ivan Pakiž Ljubljana,

Starci trg 20, ustanovljeno 1912

Prostor 305

Velika zalog stenskih ur in budilnikov s svetovnoznamene tovarne z znamko Junghaus. - Vankovinske precilne švicarske žepne ure. Velika izbira zlatnine in srebrnine, jutrov, jedilnega orodja, amer. double blega itd. Načenejni nakup!

Ustanovljeno 1. 1846. - Telefon 363.

Gradbeno podjetje**G. Tönnics, Ljubljana**

država z o. z.

Pisarna: Dunajska cesta 25

Podjetje projektira in izvršuje vsa v gradbeno stroku spadajoča dela. **Enodružinske hiše** v opere in Heraklitu (najcenejni stavni način). **Projekti** za enodružinske hiše so na ogled v gradbeni pisarni. Iz lastne operkarne nudi po konkurenčnih cenah lepo, močno žgano **opeko**. Iz lastnega gramozoloma vse vrste **peska**. - **Zaloge** vsega gradbenega materijala na **Martinovi cesti**.

Slav. občinstvo naj se samo uveri o krasnih izdelkih domače industrije tovaren

PETER KOZINA & KO., TRŽIČ
VELESEJMSKI PAVLJON „J“ 1

In uvidel boste vsek, da nam ni potrebno uvažati inozemskih fabrikatov. - Najnovejša moda najboljša kvaliteta in najnižje cene. - Zahtevajte po vseh trgovinah

SAMO

čevlje, ki nosijo zaščitno znamko

„PERO“

Gotovo zato, ker je to edina domača tvrdka, ki ima te vrste blago, ki je za naše kraje preizkušeno, vedno po nizkih cenah v zalogi.

Smodnik — Kamniktit — in druga razstreljiva.

Nakup starega železa in kovin. Traverze. — Cement in vsa železnina.

GRAMOFONE. angleškega izvora, najnoviši tipi in v najpopolnejši izdelavi se dobije samo pri firmi

A. RASBERGER
LJUBLJANA, TAVCARJEVA UL. 5.
Plotča znak: **Angeli, Columbia, Homokord, Odeon, Polyphon in Polydor**, dobite iz vsega vira, neprigrane, samo pri nas.

Najnoviši posnetki vedno v zalogi.

Za vsak, pri nas nabavljeni sniper jamčimo dve leti!

Vsa popravila se izvršijo strokovno v lastni delavnici.

Svarimo pred nakupom manjševnega blaga; ni vseh gramofonov, kar je temu podobno. Predno kupite kje drugje gramofon ali ploščo, obiščite našo trgovino, da si ogledate našo zalogo.

Na debelo! Na drobnot!

Zalta & Žilič
trgovina z železnino

se priporoča obiskovalcem velesejma, da posežijo in si ogledajo našo bogato zalogo železine za stavbe, okovja za pohištvo, kakor orodje za rokodelce in polodelce, ter sploh vse, in železinsko stroko spadajoči material.

Solidna postrežba!

LJUBLJANA, Dunajska c. 11

Ako hočete izdelovati dober **sir**, uporabljajte samo svetovno znano originalno **Hansen - ovo**

SIRILO

v prasku ali v tekočini, katera se zopet dobiva pri tvrdki

Moharč i drugi d. d., Zagreb, Martičeva 14 b.

Barve in kulture za sir in surovo maslo.

1. julija 1926

Otvoritev
nove trgovine
modno blago, manufaktura

A. POTOKAR
Ljubljana, Vodnikov trg 2
Podružnica: Šolski drevored 8.
Novo blago, nove, najnižje cene!

Kdor si hoče nabaviti poceni in solidno **pohištvo**

naj obišče na velesejmu v Ljubljani, pav. E 28-108, kjer ima **Lipa** zadruga mizarjev v Št. Vidu nad Ljubljano razstavljeni svoje izdelki, ali pa našo bogato zalogo v Št. Vidu, kjer imamo veliko izbiro spalnic, jedilnic, kuhinj itd. Cene brezkonurenčne, delo zajamčeno! Zahtevajte cenik.

Poselite Lipski velesejem 1926

Splošni vzorčni
velesejem ter
tehnični
velesejem

od 29. avgusta
do 4. sept.

(Usnje, čevlji, lesni izdelki, športne potrebščine, igrače, steklo, keramika, galanterija, optika, književna, grafika itd.)

Tekstilni velesejem od 29. avgusta do 1. septembra.

Zahtevajte prospekt in pojasnila od častnega zastopnika
SIEGU IN DRUGI, LJUBLJANA

Gledališka ulica 8.

Vojvodinski čevljariji so na svojem občnem zboru, ki se je vršil dne 23. maja t. l. v Novem Sadu, protestirali proti organiziranju delavnic za popravilo naši obutvi.

Čevljarjem!

Ne smatramo, da smo izpolnili svojo dolžnost služiti javnosti s tem, da prodajamo obutev.

Moralna dolžnost vsakega trgovca in proizvajalca je, da skuša in se trudi doseči možnost, da se njegovi proizvodi izrabljajo do skrajnosti.

Naši odjemalci se pritožujejo, da nočete popravljati naših čevljev.

Vsled Vašega postopanja smo primorani organizirati delavnice za popravilo čevljev.

Nočemo nikomur odvzeti kruha.

Zaposlujemo samo domače ljudi, izučene v čevljarski stroki.

Organiziramo delavnice tako, da zaposleni čevljariji kar največ popravijo, ter čim več zaslužijo in da strankam čim najceneje postrežejo.

Tovarna „BATA“ nima od delavnic za popravila čevljev v kraljevini S. H. S. nikakih koristi. Koristi imajo samo odjemalci in čevljarski delavci.

Radi tega Vaš protest proti našim delavnicam za popravila čevljev ni upravičen.

Naša gospodarska kriza in krivda vlade.

Poslanec Ivan Vesencak je v tem zasedanju skupščine v svojem govoru izvajal o gospodarski krizi v naši državi sledče misli:

Samo površen pregled našega gospodarskega stanja nam že zadostuje, da konstatiramo posebej od leta 1922-23 ne samo stagnacijo, temveč v posameznih panogah počasno, v drugih pa katastrofalno nazadovanje in progadanje.

Našemu kmetijstvu preti ono stanje bede, kakor ga je kmetijsko ljudstvo doživel v letih od 1880 do 1895 in deloma še naprej. Kako tedaj, je tudi sedaj bistvo krize v glavnem v sledenih momentih:

Bistvo naše agrarne krize.

1. Razpon med cenami kmetijskih produktov in cenami njegovih živiljenskih in obratovalnih protrebitin je nesrazmerno velik. 2. Proizvodne cene komaj krijejo ali pa že sploh več ne krijejo stroškov proizvodnje, kakor je to lepo dokazal profesor narodnega gospodarstva Frangeš in kakor je to dokazal v nekaterih slučajih g. dr. Sečerov. 3. Država in njena uprava s svojimi davčinami direktimi in indirektimi otežeju in naravnost onemogočuje človeka dostenjno življenje in jemlje sed dela in celo možnost dela našemu ljudstvu.

Resnica je, da kriza ni samo naš jugoslovanski pojav, da nismo prizadeti samo mi, ampak da padanje cen kmetijskim produkptom občuti tudi češki, madžarski, nemški in drugi kmetovalci po Evropi in deloma tudi izven Evrope. Ali resnica je tudi to, da delajo drugod vlade za lečenje in odstranitev zla in težkega stanja smotreno naporno in uspešno, medtem ko pri nas tega ni. Celo preventivno in paliativno se dela drugod, pri nas se ali pa sploh nič ne stori ali se pa dela napačno ali celo zlo poveča. To je strašno in to je, kar nas razlikuje od ostalih držav.

Glavni krivec je sistem naše vlade.

Ravnokar se vrši velika borba za zaščito interesov v eni izmed najbolj industrijskih in nam najbližjih držav: Čehoslovaški. Državniki te države smatrajo za pametno in potrebno, da dobro osigurajo eksistenco agrarnim slojem. Enako posveča vso skrb in pažnjo za razvoj svojega kmetijstva tudi industrijska Nemčija, Ogrska je sklenila ugodne trgovinske pogodbe z Italijo, z Avstrijo, Francijo in nekaterimi drugimi državami ter je doseglj, da njen kmetijstvo lažje tekmuje na svetovnih tržiščih, ker cenejše proizvaja in ima še davčne olajšave in tarifne ugodnosti, kakor jih naš kmetijstvo ne pozna. Naravnost neverjeten napredok pa v zadnjih treh ali štirih letih zaznamujeta Avstrija in Italija v reševanju agrarnih problemov in gospodarskega napredka vobče. Pri nas je bila vse skrb in paženj osredotočena v tem, ali ostane gospod Pašič s svojim nesposobnim centralizmom neomejen gospodar ali ne. Prav nobene inicijative za zaščito in povzroči kmetijstva nima zaznamovali v zadnjih letih. Edina država v Evropi smo, ki je ob svojem pretežno kmetijskem značaju naravnost do smernosti oklestila in znižala proračun za kmetijstvo! Ali je potem čudno, da naša agrarna produkcija pada in se kvaliteta slabša? To mora biti, kajti vlada sama onemogočuje lastnim državnim strokovnjakom vsako smotreno delo za povzroči in napredok. Vlada sama ni imela dosedaj nobene inicijative, ampak še celo privatno inicijativo ubija.

Problemu pocenitve agrarne produkcije se ni pri nas dosedaj posvečala nobena pažnja. Ravn tako ne intenzivnemu obdelovanju zemelje in intenzivnemu, umnemu kmetovanju vobče. Problem intenziviranja kmetijske proizvodnje in problem placiranja produktov na inostranih tržiščih je naši vladni precej neznan ali vsaj malo uvaževan, saj nima ne smisla, ne volje, ne sposobnosti, da bi vsaj v okviru države v interesu svojemu pospeševala znižanje producenca in konsumenta ter s tem obema olajšala obstoj, sebi pa zmanjšala izdatke. Ali ni, recimo, značilno, da je na naši dalmatinski obali amerikanska moka in mast cenejša, kakor pa naša? Značilno za naše razmere je tudi to, da so lani štajerska namizna jabolka bila na belgrajskem trgu po 6 do 10 dinarjev kilogram, pri producentu pa so se istočasno kupovala po dva dinara. Prometna tarifna politika je kriva, da stane, recimo, liter mleka v Halozah t. j. blizu Maribora 1 dinar, v Mariboru pa 3 do 3.50 dinarja, ker naša državna uprava ne zna rešiti niti enostavne naloge, da bi s cenenim in urejenim dovozom večjim gospodarskim, industrijskim in upravnim centrom v državi omogočila dobro oskrbo z zelenjavo, s sadjem, mlekom in perutnino. Tudi v tem je velik del kmetijske krize, in dokaz nesposobnosti pri nas vladajočega sistema.

Kako okretna je v pospeševanju kmetijske Italije, naj služi samo en zgled! Ona izvaja ogromne množine mladega ranega krompirja, ki ga seveda zelo draga proda, potem pa uvaža drugega, delema tudi iz Slovenije. Tega seveda kupi poceni, tako, da spravi lepo razliko v ceni in zaposli pri tem še svojo kupčijo in promet.

Naša vlada se hvali z obilno zakonodajo v prid pridobiljenim slojem češ: imamo zakon za pomoč oškodovanim po toči in drugih elementarnih nezgodah, imamo zakon o obr-

nem kreditu in kmetijskem kreditu. Da, res imamo to ali vse je prazno in jalovo. Koristi nima in ne čuti nj eden izmed teh slojev, seveda najmanj še v Sloveniji. Vse je tako lepo zamisljeno, da ali sploh ne funkcioniira ali pa tvori nov vir korupcije.

Državno gospodarstvo in fiskalizem.

Razvoj in polet našega kmetijstva onemočuje vlada posebej s svojim državnim gospodarstvom. Dokler bomo imeli budžet s 13 milijardami, dokler bo komplikirana in nesposobna državna uprava stala 40 do 43 odstotkov celokupnega budžeta in bo davkoplačevalcu v glavnem le v oviro in nadlego, dokler bomo za vojsko plačevali 20 odstotkov budžeta, bomo pač imeli ogromno težo direktnih in indirektnih davkov in državni fiskus bo uničeval vsako podjetnost ter gremil delavcu, obrtniku in kmetu vsak košček kruha. Inče ne morejo ubiti pridnega in delovnega kmetovalca že direktno in indirektno davčne, carine in monopol, izvrše ta gospodarski rabeljski posel gotovo takse in globe k davkom, taksam in monopolom. K temu pa pride še posebej slabo znana dr. Šavnikova praksa o predpisavanju in izterjanju davka. Saj je znano n. pr., da je bilo za leto 1924 predpisano 56,344.000 davka, plačalo se je pa, tudi z ozirom na to, ker je prejšnji finančni minister uvedel 30 odstotni oziroma 500 odstotni povišek, 167,796.000.

Nekaj vzrokov in zgledov naše gospodarske krize.

Ne morem podrobno razpravljati, zato le taksativno navedem še nekaj vzrokov naše gospodarske krize in nekaj zgledov, kako jo naša vlada, oziroma naša uprava sama pospešuje.

Naš zakon o državnem računovodstvu ubija s svojimi birokratičnimi formalnostmi vsak nagn in pameten razvoj poslov med državo in njeno upravo ter državljanji. Često uniči še tisto malo uspehov, ki bi jih okorna administracija še dosegla.

Naša carina in carinski postopek temeljito zagrenjuje veselje do trgovine čez mejo ter ubija naš gospodarski obstoje, a naša konzularna služba je ideal nesposobnosti, nespretnosti in zanikernega upravljanja svojih nalog. To se vidi posebno pri vprašanju izvoza vina. Pri trgovinski pogodbi z Avstrijo smo dosegli, da njen kmetijstvo lažje tekmuje na svetovnih tržiščih, ker cenejše proizvaja in ima še davčne olajšave in tarifne ugodnosti, kakor jih naš kmetijstvo ne pozna. Naravnost neverjeten napredok pa v zadnjih treh ali štirih letih zaznamujeta Avstrija in Italija v reševanju agrarnih problemov in gospodarskega napredka vobče.

Ako minister za šume in rude ne odobri izprememb rudarskega pravilnika dolge mesecce in mesecce, da so bratovske skladnice prazne in je rudarsko zavarovanje pred propastjo, prispeva to znatno k splošni gospodarski in posebej še tudi kmetijski krizi ravno tako, kakor če minister za trgovino in industrijo kakor vaški kramar rešuje posamezne prošnje namesto da bi že vendar izdal objavo za robo, ki se izdeluje v državi in da bi že enkrat izdelal navodila k členu 143. finančnega zakona o industriji za narodno obrambo, na kar zamenjajo.

Naš les in mleko.

Vladati se navadno pravi videti malo naprej in v obrambo interesov državljanov primerno ukreniti. Pri nas ni niti eno niti drugo, zato so gospodarske posledice tako strašne.

Naš les in naši mesni izdelki izgubljajo tržišča v inostranstvu, ravn tako propada naša mlečna industrija, saj je s svojim fiskalizmom že vladai zadavi v državi in je ne pospešuje ne s tarifi, ne prevoznimi sredstvi in prevornimi predpisi. Pri nas je vse to že samo po sebi umevno.

Kako pada celokupna industrija.

Posledica vladinega postopanja je, da je v Sloveniji zaposlenost v industriji v letu 1926. padla za polovico napram l. 1922. Izrablja se jedva ena tretjina prodejne kapacitete naših podjetij. Zaposlenost znaša pri gradbeni stroki približno 40 odstotkov, pri živiljarski samo 30 odstotkov. Letos in preteklo leto 1925 imamo rekord v številu konkurenčnih firm, saj je v Sloveniji od januarja 1925 pa do maja 1926 razglasenih konkurenčnih firm 43, pri neprotokoliranih pa 73, a v letu 1919. sta bila razglasena le dva konkurenčni. Pri Trboveljski premogokopni družbi je zadnji čas reducirano nad 2.600 delavcev, tako da jih je sedaj le še nekaj nad 7.000, ker se še vedno odpuščajo.

Šikaniranje industrije.

Ministrstvo trgovine in industrije ščiti in pospešuje industrijske interese s tem, da šikanira Kranjsko industrijsko družbo. Ta rabi 30 do 35.000 ton železa, pa jih je za sedanje potrebe dovolilo 1.000 ton kar krije potrebo ravno 10 dni. Ko si družba ne bo znala več pomagati, bo zaprla obrat in odpustila delavce, tako da bo nad 2.000 delavcev in uradnikov na cesti, brez dela in zaslужka in ločenih zaradi tega, ker je po menjeni ministrstvu za trgovino in industrijo 1.000 ton železa dovolj za obratovanje.

Propadanje kmetijske posesti.

Najzlastnejše pa je, kako vsled preobdobja propadajo kmetijska posestva v Sloveniji. Zadnji Uradni list sedanjih dveh oblasti prinaša zopet celo vrsto naznanih o dražbah radi davka. Vso težo kmetijske krize in tragiko kmetijskega stanu pa odkriva statistika, ki jo podajem v naslednjem. Število razpisanih javnih dražb je bilo pri sodišču v Mariboru l. 1918. nobene, l. 1921. 14. l. 1925. pa 167. Pri sodišču v Novem mestu l. 1918. nič, l. 1921. 8. l. 1925. pa 88! Pri deželnem sodišču v Ljubljani l. 1918. nič, l. 1925. 3. l. 1925. pa 102! V območju okrožnega sodišča v Celju l. 1918. nič, l. 1921. 12. l. 1925. pa 129! V Sloveniji torej l. 1918. ni bilo nobene javne dražbe, l. 1925. pa 48! Te številke govorijo grozno obtožbo proti vladi in njeni upravi. Nikdar v zgodovini slovenskega kmetijstva v zadnjih 120 letih ni prišlo toliko pridnih slovenskih posestnikov na boben kakor sedaj.

Glavni krivec gospodarske krize in posebej krize našega kmetijstva, je naša vlada in njen centralistični sistem ter iz tega izviroča fizikalna in moralna slabost ter nesposobnost. Dokler ne bo decentralizacije, dokler ne bo samouprave, bo napredoval nerед in žejnji korupcija. Ekonomsko slabljenje bo šlo svojo pot, z njim pa tudi slabljenje državnih

financ. Napredovalo bo osiromašenje ljudstva, zmanjševala se bo proizvodnja, posebno v kmetijstvu, saj kmet in obrtnik sedaj opravičeno pravita: Kaj bom delal, saj mi vzame država, kar ne izgubim že v cenah? Rezerv, iz katerih bi ljudstvo črpalo naprej, ni.

Konkretne zahteve.

Konkretno in precizno formuliram svoje zahteve do vlade in naša uprave za ublažitev gospodarske krize sledče:

Predvsem treba izenačiti in znižati breme, posebno pa še carine, kjer je z njimi oškodovano naše ljudstvo. Samo po sebi umevno je, da tudi takse. Brez tega znižanja ni govorja o ublažitvi gospodarske krize. Bremena se lahko zmanjšajo, ako preustrojimo našo okorno, nezmožno in predrago centralistično administracijo ter pritegnemo ljudstvo čim bolj k sodelovanju in kontroli. Ako se izvrši to, bo avtomatski nastopilo tudi smotreno delo za povzdigo in zboljšanje našega gospodarstva. To je pokazala prejšnja avtonomna deželnna uprava kranjska, dokler je imela svoj lasten delokrog.

Tudi je že skrajni čas, da se ustvarijo kmetijske zbornice, gospodarski svet in posebna zakonodavna gospodarska zbornica.

—o—

Janko Jovan:

Ob sklepu žitne sezone.

Ako presojamo vspehe ali nevspehe v kmetijskem delu ali žitni trgovini, moramo računati s sezono, ki se prične s žetvijo. Sezona 1925/26 se približuje koncu, kajti stojimo že neposredno pred novo žetvijo in za žitno trgovino novo sezono 1926/27. Prehod iz stare v novo sezono se letos ne razlikuje mnogo od lani, kajti letos, kakor tudi lani prevladuje v času, ko ima žito dovršiti svojo zorevitve, močno deževje. Lani smo si že lečili toplega, solnčnega vremena, a se nam želje niso izpolnile, kako bo letos še ne vemo, vemo pa, da je kvaliteta žita v tem času najbolj odvisna od toplega solnčnega vremena. Kakor so posevki lani obetači dobro letino, je premočno deževje prineslo nasprotno rezultate. Že ob poiskuskih mlačavah smo uvideli, da ne smemo pričakovati tega, kar se nam je obetalo v spomladinah mesecih. Mesto 78 do 80 kg težke pšenice, se je pojavila po končani žetvi na žitnih tržiščih pšenica dokaj slabje kvalitete, dobili smo zrno, ki je izkazovalo komaj 74–75 kg pšenice na hektoliter. To pa ni bilo samo pri nas; žito v drugih državah je zaostajalo celo precej za našim, tako da smo kljub razmeroma slabim kvaliteti upali na dobre cene in živahnov povpraševanje za naše žito.

Zetev pšenice pada v Vojvodini, naši merodajni žitorodni pokrajini v juliju. Pri normalnih razmerah se prične žetev takoj po Petrovem, vlagu in hlad pa prineseta zakasnitev. Žito nove letine se prične prodajati že par mesecev pred žetvijo. Naše borze takih trgovskih sklepov ne notirajo, ker nimamo vpeljane terminske kupčije, vendar to nikakor ne ovira živahnove kupčije z novim zrnom v času, ko je jelo pšenici komaj poganjati klasje. Na tvořitev ceni vpliva delno stanje posevkov, delno pa cene zunanjih borz, kjer se vrši terminska kupčija. Lani smo dobivali cene terminskih sklepov le iz Amerike, letos pa je zopet množično doživelo.

Boljšo letino kot s pšenico smo imeli v zadnji sezoni s koruzo. Zetev je bila bogata in kljub bojazni, da premočne padavine škodujejo kvaliteti, je prišlo na trž zelo malo blaga,

ki bi ne bilo sposobno za ljudsko hrano. Statistike o izvozu za preteklo sezono naravnost še nimamo, vendar je bila koruza tudi v tej sezoni naš najmočnejši izvozni predmet. Krog naših odjemalcev se je zdatno povečal. Poleg Avstrije, Češke in Nemčije se je naša koruza izvajala v velikih količinah v Italijo, Švico, pa tudi severne države. Točnih podatkov kam se je koruza izvajala, nam statistika ne bode mogla podati so bila nekatera trgovska centra kot n. pr. Brajla, Bratislava, Dunaj in Trst posredni trž, ki so še le sami oddajali naše blago na neposredne odjemalce. Znano je, da so n. pr. Romuni izvozili mnogo jugoslovenske koruze pod marko svojega pridelka imenovanega »foxanic« ali »color fox« v Italijo, Anglijo, Francijo in drugam. Naša izvozna žitna trgovina je še kakor naša lesna trgovina pre malo utrjena, da bi ne bila primorana naslati se na inozemske posrednike.

Zitna trgovina se je izvzemši začetni čas v pretekli sezoni splošno vršila mirno, redno bolj se približajoča normalnim razmeram. Precej močno se je opazilo, da se je pričela vedno bolj pojavljati ločitev dveh panog, nameč trgovine za lokalni konsum in izvozne trgovine. Posamezne večje firme so uredile svoj trgovski aparat skoraj izključno v smeri

čuvanje svoj obraz

skodljivega mlaka,

izvozništva, dočim so druge zelo solidne trgovine posvetile vso pazljivost postrežbi domačih odjemalcev. Vedno bolj se opaža, da izločuje žitna trgovina nesolidne in nelegalne elemente in se vrača k stari solidnosti. Denarni zavodi so občutili v prvi vrsti nevarnost podpirati nezdrava trgovska podjetja in so s povečano omejitvijo pri dovoljevanju kreditov mnogo pomogli k sanaciji razmer.

Vedno bolj se izkristaljujoča razlika med izvozno in lokalno trgovino je zlasti pri slednji pojačala konkurenco in siliła podjetja k solidnemu poslovanju. Povečana konkurenca one-moguče lahkomisljeno najemame kreditov prav tako, kakor tudi ne dovoljuje lahkomisljene kreditiranja, ki je bil glavni vzrok propada številnih trgovskih podjetij. Ugodno je, nadalje vplivala za okrepitev solidne trgovine odprava prisilnih poravnava, katere so smatrali mnogi za pripravni način hitrega obogatjenja na škodo drugih. Ves ta razvoj sili trgovino k varčevanju in zlasti zmanjšanju režij, vsled česar je naravno, da vzdržujejo trgovska podjetja le še toliko pomožnega osobja, kot ga najnajnejše potrebujejo. Razmere v žitni trgovini se čistijo, a razčiščene še niso. Začeta pot se ne da vstaviti in obstoji upanje, da se v doglednem času od nekdaj znanemu slovesu slovenske trgovine ne bomo le počasi približevali temveč ga tudi dosegli, a za to ni bilo treba nobenih prisilnih protidraginjskih in verižniških naredb, temveč k temu silijo neizogibni ekonomski zakoni sami. Je pa tudi čas zato, da tudi najširša javnost ne vidi več v trgovcu brezvestnega navjalca cen in verižnika, temveč koristni ud cloveške družbe, ki spaja s svojim trudom koristi producenta in konsumenta, ki pa zaslubi za svoj trud prav tako zasluzeno plačilo, kakor ga zasluzijo za svoje delo drugi stanovi.

Trst, Reka in Jugoslavija.

B. Maineri je napisal za »Bollettino« Tržaškega Lloyda članek pod gornjem naslovom, v katerem se peča s trgovskim pomorskim gibanjem naše države s tem zaključkom, da ostaneta Trst in Reka še dolgo, ako ne za vedno, edini uporabni pomorski pristanišči.

Uvodoma ugotavlja Maineri, da se jugoslovanski pomorski promet čimdalje bolj osredotočuje v Splitu. Navaja podatke o splitskem prometu, končno pa pravi, da pomorski razvoj Jugoslavije nikakor ni tako velik, kakor bi hotel kdo sklepali iz teh številk. Kot dokaz za to navaja okolnost, da Jugoslavija do danes ni začela izkoristiti svoje proste cone v solunskem pristanišču. Maineri obširno navaja bistvene točke tostvarne pogodbe med Jugoslavijo in Grčijo in zlasti naglaša ogromen diplomatski napor Jugoslavije, da je dosegla svojo prosto cono v Solunu. Jugoslovanski diplomati, pravi Maineri, so vedno naglašali, da je svoboden razvoj jugoslovanske trgovine preko solunskega pristanišča za Jugoslavijo življenskega pomena. Sedaj pa so potekla že tri leta, od kar je Jugoslaviji prosta cona v Solunu zajamčena, a svojih pravic do danes ni začela izvajati.

Maineri pravi, da more ta zakasnitev izvirati samo iz dveh vzrokov: iz nezmožnosti in pa iz neprilnosti solunske luke za Jugoslavijo. Jugoslovanski tehniki so se prepričali, da je prosta cona v Solunu mnogo manjše praktične vrednosti za Jugoslavijo nego se je prvotno mislilo in da se dajo vsote, ki bi jih bilo treba štetiti za izgraditev pristanišča v Solunu, mnogo koristnejše uporabiti za druge naprave.

Neznatno naraščanje prometa v srbskih lukah — nadaljuje Maineri in odlašanje z obratom v solunskem pristanišču kaže najbolj prepričevalno, da se bo pretežni del jugoslovanskega prometa tudi v bodoče razvijal preko Trsta in Reke. Glavna žila za jugoslovanski trgovski promet je in bo za bogve koliko časa, ako ne za zmirom — železniška proga, po kateri teče Simplon Orient Express, ki se do tekna Trsta in teče preko Ljubljane in Zagreba — kjer se veže z glavno progo na Reko — v Belgrad in Niš, kjer se cepi na dve veliki veji: eni proti Sofiji in Carigradu na eni in v smeri proti Solunu in Atenam na drugi strani.

Maineri zaključuje: »Jugoslavija ima torej ves interes na tem, da lojalno sodeluje z Italijo — svojim prvim odjemalcem za toliko proizvodov — da doseže vedno večje olajšave v naših pristaniščih, ki so z nekega vidika, po nujnosti stvari, tudi njeni.«

Kakor se vidi, so Italijani danes že polnoma prepričani, da je usoda Trsta in Reke zapečatena, ako se Jugoslavija v pomorski trgovini osamosvoji in se njen promet z inozemstvom teh dveh pristanišč izogne. Zato se tako prizadevajo, da bi nas prepričali, da brez Trsta in Reke mi živeti ne moremo. Zalogaji, ki jih je hotela Italija na vsak način imeti, jo začenjajo dušiti in smatra nas za dovolj naivne, da ji pomagamo, da jih lažje pogoltne.

Prepričajte se o trpežnosti
vrvarskih izdelkov
iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamič

Ljubljana, Sv. Petra c. 31

in pri podružnikih Maribor, Vetrinjska 20 ter Kamnik Šutna 4

Zanimivosti.

Vpliv alkohola na napredek v šoli.

Neki dunajski učitelj je preiskal vpliv alkohola na uspeh šolskih otrok; 591 otrok, od teh 217 dečkov, 374 dekle. Zaključek je bil takole:

Nobenega alkohola ni pilo 184 otrok; uspeh dober 42%, uspeh slab 9%; izjemoma je dobilo alkohol 164 otrok; uspeh dober 34%, uspeh slab 9%;

vsak dan enkrat je pilo alkohol 219 otrok; uspeh dober 28%, uspeh slab 14%;

vsak dan dvakrat je pilo alkohol 71 otrok; uspeh dober 24%, uspeh slab 18%;

vsak dan trikrat so pili alkohol 3 otroci; uspeh dober 0%, uspeh slab 67%.

Uspeh pri neoznačenih odstotkih je bil srednji. Ali si moremo vpliv alkohola bolj nazororno predstavljati kot nam govori ta tablica?

Tristan da Cunha, otok samotnih.

Globoko doli v južnem Atlantskem oceanu, daleč od suhe zemlje sam v samoti, leži Tristan da Cunha (izg. Kunja). Vladar njegov, duhovnik Rogers, je umrl pred par meseci, in tedaj se je marsikdo spet spomnil, da se je nekaj o tem otoku učil. Trije otočki so tam, skalnati; Inaccesible se imenuje eden, nepristopni; Nightingale drugi; slavček, Tristan da Cunha tretji. Samo ta je obljuden in je dal vsej skupini ime. Odkril ga je leta 1506 portugalski admiral Tristan de Cunha. Par stoletij ni imel nobenega gospodarja in šele Napoleonovo bivanje na severno ležečem, 1500 km oddaljenem otoku Sv. Helene je napotilo Angleže, da so ga proglašili za angleško last. Strmo se dviga iz morja, 2300 visok ugasel ognjenik je to, v žrelu se je napravilo jezeru. Samo na severozahodu je nekaj naplavljenega sveta. Podnebje je enakomerno, dežja dosti, rasilinstvo bujno; živalstvo je zastopano po govedu, ovcah, prašičih, peronint, predvsem pa po morskih psih in morskih pticah. Okoli leta 1900 je štel otoček 70 prebivalcev, danes jih je okoli 130. Blížji kot otok Sv. Helene je otok Gough (izg. gòf), a nič ni ljudi tam, samo miši in žuželke so zašle tja. Rogersovo kraljestvo torej ni bilo veliko, majhna naselbina samo, obstoječa iz zastopnikov najrazličnejših narodnosti. Kapska dežela bi pravzaprav morala otoku vladati, a je predaleč. Zato so bili v Londonu veseli, ko je Rogers rekel, da gre na otok; dali so mu naslov rezidenta. Kot voditelj majhne kolonije je imel večkrat težke ure, otok so obiskovali mnogobrojne nesreče. Pred 40 leti je razšanjala tam kuga med živino in poginila je skoraj vsa, kmalu nato je pobrala neka rastlinska bolezni ves krompir. Prebivalstvo je bilo v veliki stiski; v Južni Afriki bi bili otočanom radi pomagali in so jim ponujali zemljo v kapski deželi, denar in živino itd., a nihče ni hotel otoka zapustiti. Dokaz, kako je vsem ona majhna kepa sveta prirasa na srce. Pomagali so jim na drug način, poslali so jim živino itd. tja, pa je bilo spet dobro. Samo enkrat na leto pride poštni parnik dol, pa še to ni gotovo. Sem in tja se zglaši kakšna ladja z živili in vsakdanjimi potrebščinami, luksus, sa otočani ne pozna. Zadovoljni so, če imajo dosti mesa, mleka, surovega masla, masti in krompirja; kruh iz moke je že luksus.

Marsikai o naši zemlji, kar si že pozabil.

Čudno se ti bo zdelo, če ti povem, da je vseh ljudi na zemlji skoraj dvatisoč milijonov, da jih pa srednje hiter avto obkroži v eni uri, če stopijo skupaj; pa ni treba, da se gnetejo. Ali pa, če ti rečem, da stopijo vsi skupaj na gladino 520 km² velikega Bodenskega jezera, da se potopijo in da se dvigne gladina jezera komaj za 15 centimetrov. In če vse človeštvo seseška na drobne koščke — kar bi bilo morebiti najbolje — in ga denes v zabol, ni ta zabol nič posebno velik; okoli 1 km je dolg, prav toliko širok, visok pa samo 50 metrov. Kaj ne, kako smo majhni, se pa tako pehamo, grizemo in grdimo.

Če vzameš najvišjo goro sveta, Mt. Everest, in jo potopis na najgloblji točki morja, je morje tam še zmeraj čez 1000 m nad vrhom gore. Veliko se ti zdi, če slišiš o 10.000 metrov globokem morju; a če to globino po dolgem položiš, jo prehodiš v dveh urah! Na globosu, ki ima premer 1 m in 30 cm, je najgloblja točka morja samo 1 milimeter globoka. Nasprotno se ti pa ne zdi posebno veliko, če slišiš o 200 do 300 m dolgi ladji; pa jo postavi pokoncu in imaš štiri ljubljanske gradove, od Ljubljance do vrha. Kaj ne, to je pa nekaj drugega. Čudiš se, če bereš o 2240 globoko navrtanih navpičnih luknjih v Sleziji; a to je vendar samo devetina 20 km dolgega Simplon-skega predora.

V Chile v Južni Ameriki je rudnik v lepi višini 5600 metrov in gotovo je to največje selišče na zemlji. — Vse železnice na zemlji merijo sedaj dosti nad 1 milijon kilometrov. Kaj je to? To je trikratna razdalja od nas do mesta, a niti enkratni premer sonca. In vendar je solnce samo majhna plica v vesoljstvu.

Štiri največja mesta na zemlji štejejo 25 milijonov ljudi. To ni nič več in nič manj kakor dvakratno prebivalstvo Jugoslavije. Sa bo Newyork sam imel čez deset let toliko ljudi kot vsa Jugoslavija.

Ce bi bil ti razmerno tako močan kot bolha bi skočil 600 m visoko; en skok bi te peljal nad Smarno goro, in Kranja čez Sv. Jošt; v dveh skokih bi bil iz Trbovelj na Kumu, z enim skokom od Sv. Križa pri spodnji goliški koči, v treh pa od Aljaževega doma na vrhu Triglava.

10.000 funtov za eno obleko.

Najdragocenejši je brez dvoma ogrinjača sramiske kraljice, katerega pa nosi samo enkrat v letu. In gotovo je zadovoljnja, da ga ji ni potreba nositi večrati, kajti njegova teža ji povzroča več žalosti kot pa veselj. Ogrinjač je dobesedno posut z diamanti, smaragdi, rubini in safiri, ali bolje rečeno z vsakim znanim dragim kamnom. Ako bi bilo mogoče, da bi ogrinjač naprodaj, bi gotovo donesel okroglo en milijon funtov ali nad četrtna milijarde dinarjev.

Sestra bivšega ruskega cara je imela dragoceno rusko narodno nošo, ki je bila vsa posuta z dragulji.

Gledališke igralke imajo dostikrat bajno drage obleke, posebno ob prvih vpravljivih kakršnih velikega dela. Slavna Sarah Bernhard n. pr. je imela obleko, katere so stale povprečno po 1000 funtov t. j. nad četrtna milijona dinarjev. Igralka Langtry je po šestkrat en večer menjala obleko in njeni dragulji, pajčolani in svila so bili cenjeni na 10.000 funtov. Slavna angleška igralka Melba je pri nastopih v »Traviatic« imela na sebi dragocenosti v znesku četrtna milijona funtov. Zato ni nič čudnega, da je imela privatnega detektiva, ki je varoval njene zaklade.

Ameriške milijonarke pa mnogokrat te, tu navedene igralke še prekose, kar se tiče dragocenih oblačil. Gospa Mackie n. pr. je dala 10.000 funtov za eno samo obleko, ki je bila posuta z biseri. Žena nekega ruskega milijonarja je imela zirinski kožuh iz dragocenega kožuhovine takozvane srebrne lisice. Ta kožuhovina je tako dragocena, da ne bi bil kožuh poplačan, če bi se vsa površina istega pokrila z angleškimi zlatniki sovereigni. Samo ovratnik je stal 630 funtov, t. j. nad 17 tisoč dinarjev. Največje zaklade v kožuhovini pa je imela vdova Li Hung Chang-a, ki je imela 500 takih oblek neznanke vrednosti. Bile so nazajene iz samih najredkejših kožuhovin.

Nemška cesarica je bila baje najlepše oblečena žena Evrope. Svila za njene obleke ni smela stati manj kot 10 funtov meter, t. j. 2750 Din. Vsako obleko je nosila le enkrat, kvečjemu dvakrat, če je bila posebno dragocena, toda predno jo je oblekla drugi, so morali biti vsi okrasni in našvi izmenjani.

Nekoč je hotela imeti obleko iz ljonske svile, snežnobele z vdelanimi cvetlicami, pticami itd. Medtem se je pa premislila ter blago, ki je stalo 25 funtov en yard, t. j. nad 7000 dinarjev meter — porabila za zastore.

Njen mož, cesar Viljem, ni bil dosti manj potraten, kajti imel je 1000 raznih oblek in 800 hlač še posebej. Znano je, da se je po šestkrat na dan preoblikoval. — Neki drugi nemški knez je imel vsak dan novo obleko, katero je parfumiral z najdragocenejšimi dišavami. Vsako obleko je nosil samo enkrat. Vsak dan je imel najmanj tri nove kravate, več kot tisoč na leto, čeprav pa je imel novih samo 200 parov letno.

Kakor kaže si bodo nemški knezi še dovoljevali take potratnosti, če jim dovoli državni zbor visoko odpravnilo.

Za življenje je jedel.

Holandski raziskovalec Seubring je odšel leta 1921 na potovanje v neznanje kraje notranje Afrike. Sedaj je prišel v Pretorio (Južna Afrika) in je predaval tam o svojih doživetjih. Pravil je, da je ob abesinskih mejah trgovina s sužnji še zelo živahnja; odlikujejo se v prvi vrsti italijanski in grški trgovci sužnjev, kradajo otroke po vaseh, prodajo dečke v Turčijo, deklisce v haremeh sudanskih poglavjarjev. Na poti od Sudana do Konga je prišel Seubring tudi v dežele ljudozrcav. Nekateri jedo človeško meso iz verskih razlogov, narod Njam-Njam pa zato, ker je ljudi lažje dobiti kot divjačino in ker je njih meso tako zelo dobro. Beseda Njam-Njam ni drugega kakor dleskanje črncev z jezikom, kadar zaledajo kakšno tako slaščico. V neki vasi je videl Seubring, kako so ubili in pojedli moža, ki je baje povzročil smrt poglavjarjeve hčerke — v resnici jo je pičila kača. Privezali so ga na drevo in ubili so ga z bat. Rekli so Holandecu, naj tudi on je. Ni hotel; pa so bili hudi in so ga hoteli ubiti. Do noči jih je krotil z revolverjem, ponoci je ubežal.

Neki drug rod ob gornjem Kongu, pokopuje poglavjarje žive, kadar se postarajo. Mislijo namreč, da so poglavjarji tedaj še pametni in da za rod lahko še marsikaj izposlujejo, ko pridejo v »večna lovišča«. V neki vasi je govoril Seubring s starim poglavarjem, ki so ga bili hoteli sinovi živega pokopati. Zahotel so jim je vledanja. Ni pa še hotel iz tega življenja. Da bi grozni usodi ušel, je dejal, da je še zelo močan in tako krepak, da lahko

več pojé kakor katerikoli drug mož v vasi. In so priredili tekmovalno pojedino, pospravili so velikanske množine, Seubring je gledal. Bil je vesel, ko je videl, da je njegov prijatelj vse požeruh potokel in dosegel rekord. Ni čudno, saj je jedel za življenje. In ga niso pokopal. Vsaj takrat še ne.

Pojedina pri Petru Velikem.

Znano je, da je Peter Veliki delal mesece in mesece, ves dan, in ni nič pil. Pa je prišel čas, in so pili na dvoru kot živina, najbolj Peter sam; in če kdo ni hotel ali mogel piti, so mu s silo odprli usta in so mu vlivali pičajoč noter. Leta 1717 je bil Peter v belgijskem zdravilišču Spa. Večkrat je bil skupaj z državnim svečnikom in kanonikom de Lauzine, in ta nam pripoveduje o njem in o njegovih navadah: »V petek sem mu ponudil črešnje in fige iz mojega vrtu; zelo je bil vesel, zagrabil je in je pojedel vse fige in šest funtov (3 kg) črešnje, pa je bil tisto jutro že 21 kožarcev vode popil.«

Drugi dan je bil kanonik povabljen k carju na obed. »Pri mizi je bilo prostora za osem oseb, pognjeno je bilo pa za dvanajst. Car je sedel na

Trgovci s športnimi potrebščinami!
Paviljon „F“ 327
IVAN SAVNIK
Kranj — Slovenija
Lastni proizvod vsakovrstnih naramnic in nahrbtnikov. — Zaloga modnega, drobnega, norimberškega ter galanterijskega blaga.
Na debelo. Na debelo.

PILE (TURPIJE), RAŠPE
vsakovrstne, izdeluje strokovno ter prevzame tudi vsa specjalna naročila po zmernih cenah
pilarna IVAN FIGAR
Ljubljana, Gospodarska c. (blizu gost. Novi Svet)

Kavarna in gostilna „LEON“
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica štev. 29
priporoča p. n. velesejmskim posetnikom svoja pristna dolenska in štajerska vina kakor tudi izborno kuhinjo. Odprto do 3. ure. Zopet otvorjeno ob 4. uri zjutraj.
Se vladno priporočata
LEON IN FANI DOGAČNIK.

L. MIKUS
LJUBLJANA, MESTNI TRG 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Star dežnički se nanovo preoblačajo

Če hočete Vaše oči varovati
poslužujte se samo lepo
in pregledno črtanih poslovnih knjig
ki jih izdeluje po
nizkih cenah

Knjigoveznica K. T. D. v Ljubljani

En grōs Kopitarjeva ulica 6/I

En detail

Znižane cene pri „TRIBUNA“

Tribuna F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov

Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Ceniki franko — prodaia na obroke. — Oglejte si paviljon „F“ št. 269—275 na Ljubljanskem velesejmu.

Teod. Korn

Industrija pločevinastih izdelkov, čistih kakor litografiiranih, kleparstvo, kovinarstvo, vodno-instalacijsko podjetje

Ljubljana, Poljanska c. 8

Posetite razstavo v paviljonu „F“ 228 do 230!

Cene najnižje! Dejo strogo solidno!

Inserirajte v „Slovencu“!

Pletilni stroji

Centene svoje naročnike in spošt. občinstvo
vladno opozarjam na slastičarno v svojem paviljonu na velesejmu in ljubezni vabim k obisku

T. NOVOTNY

Ljubljana, Dunajska cesta

Za časa VI. ljubljanskega velesejma
se priporoča tvrdka

IGN. ŽARGI, PRI NIZKI CENI!

Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 3

ki nudi cenjenim odjemalcem veliko
izbiro raznega perla, nogavic,
rokavic, otroških in moških
majic. — Druze. — Lepa dam-
ske oblete, komad od 20 Din
naprej. Razni nakit, vezenine ter vse
potrebščine za krojače in šivilce.

Priznano najnižje cene!

patent »Ideal« do sedaj
neprekoslivi. šival. stroji
za pletenine, navijalni in
kraťani aparati, zelenze
mizice in druge potreb-
ščine vedno v zalogi.

— Pouk s stanovanjem v
hiši. FRAN KOS, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Lepa narodna noša
naprodaj. — Naslov se
izve v upravi: št. 4240.

Celo življenje traj, —
v par letih se izplača

WECK-ova

priprava za vkuhanje.

— Tovarn. zaloga: FRUC-

TUS, Ljubljana, Krekova

trg 10. — Tudi na obroke!

Moška kolesa

šivalne stroje, zlatnino in
srebrino dobite po iz-
redno nizki ceni v raz-
prodajni trgovini

Jos. ŠELOVIN-

ČUDEN

Ljubljana, Mestni trg 13.

Ne zamudite te prilikel-

Višje tehnične študije

v Belgiji.

Inženierski diplom v dveh

in treh letih. Odd. za elektrotehniko, elektromehaniko,

metallurgijo, — Kemija,

avto, aero, Zeleznico, in be-

tonsko stavbarstvo, koloni-

jale, trgovina, industrija,

Dnevni in večerni inž. kur-

zi. — Ravnovesni dijaki dobe-

dele. 580 belg. frankov. Pro-

spektki zastonj. Pisma v

vseh jezikih: Institut Super-

ieur technique Service «A.

G. Brd. Constitution, 25

Liege (Belgia).

4023

HENRIK FRANZL

Tovarna nogavic in pletenin

Privoz 17 Ljubljana Telefon 427

priporoča svoje pravvrstne izdelke kakor
nogavice vseh vrst iz bombaža, volne in
flora, volnene jopicce, bluze, čepice,
dokolenke, telovinkle, kakor tudi vse
v to stroko spadajoče izdelke.

Na velesejmu paviljon „F“ 622

Usnjarska in čevljarska zadružna

RUNO

registrirana zadružna z omejeno zavezo

v Tržiku

Izdaje

vsakovrsto

ovčje in kozje

usnje. Sprejema v

izdelavo vsakovrste ko-

že za gornje usnje. — Izde-

lava solidna! — Cene zmerne!

Objava

za izdajanje v zakup pravice
veleprodaje tobačnih izdelkov
in cigaretnega papirja

za prodajni rajon KRŠKO v Ljubljanski oblasti.
Na osnovi odloka Upravnega odbora sa-
mostojne Monopolske uprave št. 11.343 od
7. junija 1926, se bo na dan 6. julija 1926 ob
11. uri dopoldne vršila v Upravi drž. mono-
polov v Beogradu druga

javna ofertalna dražba

za izdajanje v zakup pravice veleprodaje to-
bačnih izdelkov in cigaretnega papirja za pro-
dajni rajon Krško v Ljubljanski oblasti za
perijodo zakupa 1. 1926-27. pod pogoji, ob-
javljenimi v štev. 165. Službenih novin z dne
23. julija 1925.

Predvidena letna poraba znaša 4,375.000 dinarjev.

Kavcije se polaga 1% od predvidene letne
porabe in se mora položiti v depozitni bla-
gajni Uprave drž. monopolov v Beogradu
najpozneje do 6. julija 1926, do 10 dopoldne.

Osebe, ki žele pri tej licitaciji prisostvo-
vati, morajo položiti svoje oferte v zapečateni
kuverti. Ofert mora biti napisan na blanketu
ki je predpisani od Uprave drž. monopolov in
kolekovan s kolkom Din 100.—

Ponujena cena mora biti napisana poleg
številke tudi z besedami.

Nepopolno in nejasno napisane ponudbe
kakor tudi one, ki niso dovolj kolekowane, se
ne bodo jemale v poštev. Ravno tako se ne
bodo upoštevale naknadne in telegrafske po-
nudbe. — Poleg oferta mora vsak ponudnik
položiti potrdilo o sposobnosti za upravljanje
poslov veleprodaje kakor tudi potrdilo o
plačanih davkih za tekoče tromeseče t. l.

Osebe, izključene od licitacij kakega mini-
strstva, se ne bodo pripuščale.

Po izvršeni licitaciji se bo zadržala kavcija
vsem ponudnikom do prinosa rešitve glede
odobreњa zakupa.

Oseba, kateri bo zakup oddan, se mora v
roku petih dni od tedaj, ko mu bo javljeno
odobreњe, prijaviti Upravi radi zaključkov
pogojev o zakupu, a v roku sledenih petih
dni, da prevzame posle veleprodaje v Krškem.

Ob predaji ofertov mora vsak ponudnik
položiti reverz o položeni kavciji za ta zakup.

Pogoji in blanketi za ponudbe za to dražbo
se dobre vsak delavnik v času uradnih ur v
Oddelku prodaje Uprave drž. monopolov v
Beogradu in pri Oblastnem monopolskem
inspektoratu v Zagrebu.

PISARNA UPRAVE DRŽ. MONOPOLOV
Pr. št. 24.221 z dne 18. junija 1926 v Beogradu.

JADRAN

izvozna in uvozna družba z o.z.

V LJUBLJANI

Dunajska cesta 9

NA DEBILO

Veletrgovina s špecerijskim
in kolonialnim blagom. —
Zaloga bencina in petroleja.

Konkurenčne cene.
Ceniki na razpolago.

Telefon interurban 113.

Inž. Gustav Zemánek

strojno-tehnična pisarna, spec. za topločno

gospodarstvo, cent. kurjave in vodovode

Ljubljana, Gorupova ul. 17

Telefon št. 621

Trgovska banka d. d., Ljubljana

Podružnice: Maribor,
Kamnik, Novomesto,
Ptuj, Rakov, Konjice,
Slovenjgradec

Dunajska cesta št. v. 4 (v lastni stavbi)

Kapital in rezerv ad Din 20,000.000.—

Izvršuje vse bančne posle najboljše in najkvalitetnejše

Ekspozitura: Prevalje

Erzajanke: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

R. MIKLAUC LJUBLJANA

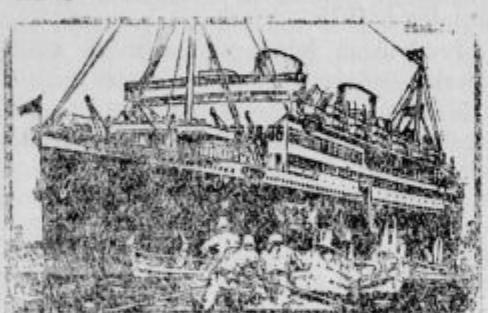
Lingarjeva ulica — Pred Škofijo
priporoča svojo

bogato zaloge vsakovrstnega
moškega in ženskega blaga

po najnižjih cenah

Ustanovljena leta 1869

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška poštnoparobrodna linija.
Generalno zastopstvo za kraljevino SHS.

Zagreb, Trg L štev. 17

Redni potniški promet:
Hamburg—Cherbourg—Southampton v

Novi York in Kanado

Cherbourg—Liverpool—Southampton v

Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos

Aires, San Paolo.

Odpava potnikov 1., 2., 3. razreda. — Kabine 2. razreda

z 2 in 4 posteljami. — Udeobnost — Sigurnost — Brzina.

Podzastopstva:

Beograd, Karagićeva ulica 91. — Ljubljana,

Kolodvorska ul. 26. — Metković, Ivo Vraca. —

Split, Dioklecijanova obala 8. — Vel. Bečkerek,

Principe Gorjane obala st. 7.

Brezov, naslov na vsa gora podzastopstvo ROYMAILPAC.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Črno goro:

Špaka Prometna banka v Sarajevu in Gružu.

Naslov za trgovske: Prometna banka.

Mechanično umetno vezenje
zastorov, pregrinjal, perila, monogramov, objek itd.,
tako bilo in hrvastovanje, azuriranje, predlikanje
Matek & Miheš, Ljubljana
Dalmatinova ulica štev. 13.

Edino brezkonurenčno podjetje, najfinjeja izvršitev,
najniže cene in najkulturnejša posrežba.

VODNE TURBINE
najnovije konstrukcije - avtomatične
regulatorje, zatvornice
izdeluje in dobavlja
ING. F. SCHNEITER Škofja Loka
Prvovrstne reference. Zahtevala ponudb? Konkurenčne cene

MATTONI - JEV
GIESSHÜBELSKO
SLATINO
IMA V ZALOGI
A. ŠARABON
LJUBLJANA
GLAVNA ZALOGA TU. IN INOZEMSKIM
MINERALNIM VODA

TATVINE in VLOMI
Zavarujte se pred njimi z
vzidanjem jeklene omare
»Wertheim«. Popis s ce-
nikom pošle brezplačno
Ljubljanska komercijalna
država, Bleiweisova c. 18.

Premog — Drva
ILIRIJA, Kralja Petra
trg 8. Telefon 220.

PREDTISKARIJE
najmoderneje sestavljene,
trokovno sortirane, do-
javila najceneje Samulo
Leopold, Senta (Bačka).

Damske obleke
ter za deklice in dečke,
in perilo - najceneje pri
ANI DOBNIKAR
tapetnik, LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 27.

Najnovejši damski čevlji
svetovnoznanje tvrdke NEIDER iz Dunaja, se
dobe po brezkonurenčnih cenah v našem
oddelku za čevlje v Gradišču št. 4.

FRAN DERENDA & CIE., LJUBLJANA.

J. Stjepušin
Sisek
prioroje bojje, pštamberje, rez
turje, strune,
sole in vse
potrebitine
za vse
glašbila
Odlikovan
na pariški
razstavi

Ceniki franko.

Specijalna tovarna strojev za obdelavo lesa

Klein & Stiefel Fulda

v Ljubljani
Na velesejmu
bomo razstavili najnovejše
in najboljše stroje za ob-
delavo lesa

v polnem obratu

Obiščite naš prostor 208 Paviljon F

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpecava
na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvočrni čeho-
slov. in angleški koks za litarne in domačo uporabo, kovački premog,
črni premog in brikelje

Naslov: Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta štev. 15. II.

iz slovenskih
premogovnikov

zadružna gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Račun poštne ček. urada št. 11.945

Ključavnictvstvo

AVGUST MARTINČIČ

LJUBLJANA, Rimska cesta 14

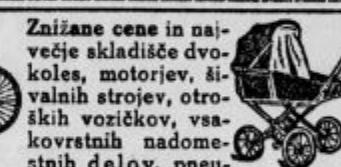
prvo in edino podjetje za napravo
jeklenih valjčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih valjčnih zastorov in popravo istih po kon-
kurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladislu.

Izdeluje in se priporoča za narotilo

solnčnih plaht, okrižij vsake vrste od priproste do najbogatejše
izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije
raznih vrst, razna okovja, železna vrata in okna, okrogla že-
lezna stopnišča, predpečnike iz železa in bakra.

Stalna zaloge štedilnikov v priznani vestni in
solidni izvršitvi! - Avtogeno varenje in rezanje.

Znajane cene in naj-
večje skladislu dvoko-
lesov, motorjev, ši-
valnih strojev, otro-
ških vozičkov, vsa-
kovrstnih nadome-
stnih delov, pneu-
matike. Posebni oddelki za popolno popravilo, emai-
liranje in poniklanje dvoko-lesov, otroških vozičkov,
šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki
franko. "TRIBUNA" — F. B. L., tovarna
dvoko-lesov in otroških vozičkov, Ljubljana. Karlovska 4

Pohištvo

priporoča

elegantno v formi,
najfinjeje v kvalite-
ti, zmerno v ceni,

A. Amann

TRŽIC, tovarna pohištva

NA VAGONE in NA DROBNO

bukova in hrastova DRVA

ter BUKOV OGLED lastne produkcije, vsa-
kovrstni OKROGLI LES, dalje TRBOVELJSKI PRE-
MOG, MAVEC po konkurenčnih cenah pri tvrdki
D. MARUŠIČ, Ljubljana, Sv. Petra c. 40.

ZNOVA JE

Lokal. ZNIJANA
najemnina za lep po-
Pokorninskega zavoda v
Ljubljani, Gledeška ul.
Lokal sestoji iz dveh po-
slovnih prostorov, ki se
oddasta tudi posameži, K
enemu pada tudi stran-
ska soba. 1568

Kupim majhno

kmetijo ali hišo

z vrtom, tudi samo vrt
ali nivojo kjerkoli na de-
želi. Ponudbe na upravo
lista pod: »Kmetija« 4159

Krasne dekoracijske
patent - divane

v pliu

Vam nudi izredno po ceni

Rudolf Sever

Ljubljana,
Gospodovska cesta 6.
Vabim na ogled!

Žimnice

modroče, posteljne mreže,
želez, postelje (zložljive),
otomane, divane in druge
tapetniške izdelke dobile
najceneje pri **RUDOLFU**
RADOVANU, tapetniku,
Krekov trg št. 7 (poleg
Mestnega doma). 2922

Nudimo za takoj ca. šest
vagonov neobrobilnih
HRASTOVIH PLOHOV

9, 11, 13 cm, dva vagona
Parizerjev 27, 41, 54 mm
od 1 m naprej, 2 vagona
Douselov 41 mm, 133 in
1.50 m dolge, vse I. in II.
vrste. Parne žaga ZORA,
d. z. o. z. v Črnouluju.

MALINOV SOK

najbolje — zajam-
čeno pristne kakovosti,
lasten proizvod — nudi
preprodajalcem

F. S. LUKAS, Celje.

Ta deček je srečen in vesel.
Pomagal je materi pri pranju
perila s

ZLATOROG

terpentinovim milom

in našel v milu prsten

zlatnik!

Zadržna gospodarska banka d. d.

Brzjav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon štev. 57. 470 in 979

**Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled
Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—**

Trgovski krediti, ekompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Sales deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne
knjižice. — Direktne zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Prodaja sreč Državne razredne loterije.